

Briuselis, 2025 m. rugsėjo 3 d.
(OR. en)

12413/25
ADD 14

Tarpinstitucinė byla:
2025/0183(NLE)

POLCOM 200
SERVICES 37
FDI 32
COLAC 117

PASIŪLYMAS

---

nuo:	Europos Komisijos generalinės sekretorės, kurios vardu pasirašo direktorė Martine DEPREZ
gavimo data:	2025 m. rugsėjo 3 d.
kam:	Europos Sąjungos Tarybos generalinei sekretorei Thérèse BLANCHET
Komisijos dok. Nr.:	COM(2025) 338 final ANNEX 9
Dalykas:	Pasiūlymo dėl Tarybos sprendimo dėl Europos Sąjungos ir Pietų Amerikos šalių bendrosios rinkos, Argentinos Respublikos, Brazilijos Federacinės Respublikos, Paragvajaus Respublikos ir Urugvajaus Rytų Respublikos laikinojo susitarimo dėl prekybos pasirašymo Europos Sąjungos vardu PRIEDAS

Delegacijoms pridedamas dokumentas COM(2025) 338 final ANNEX 9.

Pridedama: COM(2025) 338 final ANNEX 9

Briuselis, 2025 09 03
COM(2025) 338 final

ANNEX 9

PRIEDAS

prie

Pasiūlymo dėl Tarybos sprendimo

dėl Europos Sąjungos ir Pietų Amerikos šalių bendrosios rinkos, Argentinos Respublikos, Brazilijos Federacinės Respublikos, Paragvajaus Respublikos ir Urugvajaus Rytų Respublikos laikinojo susitarimo dėl prekybos pasirašymo Europos Sąjungos vardu

ŠALIŲ ĮSTATYMAI IR KITI TEISĖS AKTAI,
SUSIJĘ SU GEOGRAFINĖMIS NUORODOMIS

1 SKIRSNIS

Europos Sąjungos įstatymai ir kiti teisės aktai

- 2024 m. balandžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/1143 dėl vyno, spiritinių gėrimų ir žemės ūkio produktų geografinių nuorodų, taip pat dėl garantuotų tradicinių gaminių ir žemės ūkio produktų neprivalomų kokybės terminų, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1308/2013, (ES) 2019/787 ir (ES) 2019/1753 ir panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 1151/2012, ir jo įgyvendinimo taisyklės
- 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1308/2013, kuriuo nustatomas bendras žemės ūkio produktų rinkų organizavimas ir panaikinami Tarybos reglamentai (EEB) Nr. 922/72, (EEB) Nr. 234/79, (EB) Nr. 1037/2001 ir (EB) Nr. 1234/2007 (su įgyvendinimo taisyklėmis)
- 2018 m. spalio 17 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2019/33, kuriuo papildomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1308/2013 nuostatos dėl vyno sektoriaus kilmės vietos nuorodų, geografinių nuorodų ir tradicinių terminų apsaugos paraiškų, prieštaravimo procedūros, vartojimo apribojimų, produkto specifikacijų keitimo, apsaugos panaikinimo, ženklinimo ir pateikimo

- 2019 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/787 dėl spiritinių gėrimų apibrėžties, apibūdinimo, pateikimo ir ženklavimo, spiritinių gėrimų pavadinimų naudojimo pateikiant ir ženklinant kitus maisto produktus, spiritinių gėrimų geografinių nuorodų apsaugos ir žemės ūkio kilmės etilo alkoholio ir distiliatų naudojimo gaminant alkoholinius gėrimus, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 110/2008

2 SKIRSNIS

Argentinos įstatymai ir kiti teisės aktai

- *Ley 25.163 – Vinos y bebidas espirituosas de origen vánico*
- *Decreto Reglamentario N° 57/2004*
- *Resolución C 11/04 (INV) – Procedimientos: Inscripciones, Registros, Certificados, Infracciones*
- *Resolución C 35/02 – Publicación edictos, conforme ley en vigencia (INV)*
- *Resolución C 8/03 – Registro, protección y derecho al uso de una DOC (INV)*
- *Resolución C 19/2012 – Condiciones para la elaboración de vinos con IG (INV)*
- *Resolución 57/2024 – Unificación listado de variedades*

- *Ley 25.380 – Indicación Geográfica y Denominación de Origen de productos agrícolas y alimentarios*
- *Ley 25.966 – Modificatoria de la Ley N° 25.380*
- *Resolución 546/2011 – Aprobación de signos distintivos*
- *Decreto reglamentario 556/2009 – Reglamenta la Ley 25.380 y su modificatoria*
- *Resolución 13/2021 – Registro de Indicaciones Geográficas y Denominaciones de Origen de productos agrícolas y alimentarios*

3 SKIRSNIS

Brazilijos įstatymai ir kiti teisės aktai

- *Portaria INPI/PR n° 04, de 12 de janeiro de 2022*
- *Decreto n° 4.062, 21 de dezembro de 2001*
- *Portaria INPI/PR n° 06/2022*
- *Lei da Propriedade Industrial N° 9279/1996*

4 SKIRSNIS

Paragvajaus įstatymai ir kiti teisės aktai

- *Ley N° 4.923 – De indicaciones geográficas y denominaciones de origen y su Decreto Reglamentario N° 1286/2019*

5 SKIRSNIS

Urugvajaus įstatymai ir kiti teisės aktai

- *Ley N° 17.011 – Ley de marcas*
  - *Decreto Reglamentario N° 34/999 – Reglamentación de la ley de marcas*
-

13.33 STRAIPSNYJE NURODYTOS GEOGRAFINĖS NUORODOS

1 SKIRSNIS

13.33 straipsnyje nurodytos Europos Sąjungos geografinės nuorodos

Europos Sąjungos valstybės narės	Nuorodos pavadinimas	Produktų klasė
Belgija	Beurre d'Ardenne	Sviestas ir kiti pieno produktai, išskyrus sūrį
Belgija	Fromage de Herve	Sūriai
Belgija	Gentse azalea	Gėlės ir dekoratyviniai augalai
Belgija	Jambon d'Ardenne	Mėsa, žuvis ir jų gaminiai
Belgija	Pâté gaumais	Mėsa, žuvis ir jų gaminiai
Belgija	Plate de Florenville	Daržovės, vaisiai, riešutai ir jų gaminiai
Belgija	Vin mousseux de qualité de Wallonie	Vynas
Belgija	Vin de pays des jardins de Wallonie	Vynas
Belgija	Crémant de Wallonie	Vynas
Belgija	Côtes de Sambre et Meuse	Vynas
Belgija	Peket-Pekêt	Spiritiniai gėrimai
Belgija	Pèket-Pèkèt de Wallonie	Spiritiniai gėrimai
Belgija Vokietija Austrija	Korn	Spiritiniai gėrimai

Europos Sąjungos valstybės narės	Nuorodos pavadinimas	Produktų klasė
Belgija Vokietija Austrija	Kornbrand	Spiritiniai gėrimai
Bulgarija	Българско розово масло (Bulgarsko rozovo maslo)	Eteriniai aliejai
Bulgarija	Дунавска равнина (Dunavska ravnina)	Vynas
Bulgarija	Тракийска низина (Trakijska nizina)	Vynas
Čekija	České pivo	Alus
Čekija	Českobudějovické pivo ¹	Alus
Čekija	Žatecký chmel	Aliejinių kultūrinių augalų sėklos ir vaisiai
Danija	Danablu	Sūriai
Vokietija	Allgäuer Bergkäse	Sūriai
Vokietija	Allgäuer Emmentaler	Sūriai
Vokietija	Bayerische Breze / Bayerische Brezn / Bayerische Brez'n / Bayerische Brezel	Makaronų gaminiai, miltiniai konditerijos gaminiai ir kiti gaminiai iš javų
Vokietija	Bayerisches Bier	Alus
Vokietija	Bremer Bier	Alus
Vokietija	Dresdner Christstollen / Dresdner Stollen / Dresdner Weihnachtsstollen	Makaronų gaminiai, miltiniai konditerijos gaminiai ir kiti gaminiai iš javų

¹ Geografinės nuorodos „Českobudějovické pivo“ apsaugą Brazilijos, Paragvajaus ir Urugvajaus teritorijose prašoma užtikrinti tik čekų kalba.
Urugvajaus teritorijoje alaus taros užpakalinėje etiketėje turi būti pateikiama iš kitos informacijos neišsiskirianti geografinė nuoroda „Českobudějovické pivo“.
Argentinos teritorijoje geografinės nuorodos „Českobudějovické pivo“ apsaugą prašoma užtikrinti tik čekų kalba, atsižvelgiant į prekių ženklo savininkų teises ir su sąlyga, kad alaus taros užpakalinėje etiketėje bus pateikta iš kitos informacijos neišsiskirianti geografinė nuoroda „Českobudějovické pivo“.

Europos Sąjungos valstybės narės	Nuorodos pavadinimas	Produktų klasė
Vokietija	Holsteiner Katenschinken / Holsteiner Schinken / Holsteiner Katenrauschschinken / Holsteiner Knochenschinken	Mėsa, žuvis ir jų gaminiai
Vokietija	Hopfen aus der Hallertau	Aliejinių kultūrinių augalų sėklos ir vaisiai
Vokietija	Münchener Bier ¹	Alus
Vokietija	Nürnberger Bratwürste; Nürnberger Rostbratwürste	Mėsa, žuvis ir jų gaminiai
Vokietija	Nürnberger Lebkuchen	Makaronų gaminiai, miltiniai konditerijos gaminiai ir kiti gaminiai iš javų
Vokietija	Schwäbische Maultaschen / Schwäbische Suppenmaultaschen	Makaronų gaminiai, miltiniai konditerijos gaminiai ir kiti gaminiai iš javų
Vokietija	Schwäbische Spätzle / Schwäbische Knöpfe	Makaronų gaminiai, miltiniai konditerijos gaminiai ir kiti gaminiai iš javų
Vokietija	Schwarzwälder Schinken	Mėsa, žuvis ir jų gaminiai
Vokietija	Tettlinger Hopfen	Aliejinių kultūrinių augalų sėklos ir vaisiai
Vokietija	Baden	Vynas
Vokietija	Franken	Vynas
Vokietija	Mittelrhein	Vynas
Vokietija	Mosel	Vynas
Vokietija	Pfalz	Vynas
Vokietija	Rheingau	Vynas
Vokietija	Rheinhessen	Vynas

¹ Brazilijos teritorijoje geografinės nuorodos „Münchener Bier“ apsauga asmenims, įskaitant jų veiklos tęsėjus ir patikėtinius, neužkertamas kelias terminą „Münchener Bier“ toliau panašiai naudoti ne ilgiau kaip 5 (penkerius) metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo dienos, jei iki tos datos jie šį terminą Brazilijos teritorijoje nepertraukiamai naudojo tapačioms ar panašioms prekėms žymėti, o kartu su terminu „Münchener Bier“ buvo pateikiama įskaitoma ir matoma atitinkamo produkto geografinės kilmės nuoroda. Geografinės nuorodos „Münchener“ apsaugą Paragvajaus teritorijoje prašoma užtikrinti tik vokiečių kalba.

Europos Sąjungos valstybės narės	Nuorodos pavadinimas	Produktų klasė
Vokietija	Württemberg	Vynas
Vokietija	Schwarzwälder Kirschwasser	Spiritiniai gėrimai
Vokietija	Steinhäger ¹	Spiritiniai gėrimai
Airija Jungtinė Karalystė (Šiaurės Airija)	Irish Cream	Spiritiniai gėrimai
Airija Jungtinė Karalystė (Šiaurės Airija)	Irish Whiskey / Uisce Beatha Eireannach / Irish Whisky	Spiritiniai gėrimai
Graikija	Ελιά Καλαμάτας (Elia Kalamatas)	Daržovės, vaisiai, riešutai ir jų gaminiai
Graikija	Καλαμάτα (Kalamata)	Aliejai, valgomieji aliejai ir gyvūniniai riebalai
Graikija	Κεφαλογραβιέρα (Kefalograviera)	Sūriai
Graikija	Κολυμβάρι Χανίων Κρήτης (Kolymvari Chanion Kritis)	Aliejai, valgomieji aliejai ir gyvūniniai riebalai
Graikija	Κονσερβολιά Αμφίσσης (Konservolia Amfissis)	Daržovės, vaisiai, riešutai ir jų gaminiai
Graikija	Κορινθιακή Σταφίδα Βοστίτσα (Korinthiaki Stafida Vostitsa)	Daržovės, vaisiai, riešutai ir jų gaminiai
Graikija	Κρόκος Κοζάνης (Krokos Kozanis)	Kava, matė, prieskoniai ir jų gaminiai
Graikija	Λυγουριό Ασκληπιείου (Lygourio Asklipiou)	Aliejai, valgomieji aliejai ir gyvūniniai riebalai
Graikija	Μανούρι (Manouri)	Sūriai

¹ Taikoma 13.35 straipsnio 8 dalis.

Europos Sąjungos valstybės narės	Nuorodos pavadinimas	Produktų klasė
Graikija	Μαστίχα Χίου (Masticha Chiou)	Konditerijos gaminiai, kakava ir šokoladas
Graikija	Σητεία Λασιθίου Κρήτης (Sitia Lasithiou Kritis)	Aliejai, valgomieji aliejai ir gyvūniniai riebalai
Graikija	Φέτα (Feta) ¹	Sūriai
Graikija	Αμύνταιο (Amyntaio)	Vynas
Graikija	Μαντινεία (Mantineia)	Vynas
Graikija	Νάουσα (Naousa)	Vynas
Graikija	Νεμέα (Nemea)	Vynas
Graikija	Ρετσίνα Αττικής (Retsina of Attiki)	Vynas
Graikija	Σάμος (Samos)	Vynas
Graikija	Σαντορίνη (Santorini)	Vynas
Graikija	Τσίπουρο (Tsipouro)	Spiritiniai gėrimai
Ispanija	Aceite del Baix Ebre-Montsià; Oli del Baix Ebre-Montsià	Aliejai, valgomieji aliejai ir gyvūniniai riebalai
Ispanija	Aceite del Bajo Aragón	Aliejai, valgomieji aliejai ir gyvūniniai riebalai
Ispanija	Antequera	Aliejai, valgomieji aliejai ir gyvūniniai riebalai
Ispanija	Azafrán de la Mancha	Kava, matė, prieskoniai ir jų gaminiai
Ispanija	Baena	Aliejai, valgomieji aliejai ir gyvūniniai riebalai
Ispanija	Cecina de León	Mėsa, žuvis ir jų gaminiai
Ispanija	Cítricos Valencianos / Cítrics Valencians	Daržovės, vaisiai, riešutai ir jų gaminiai

¹ Geografinės nuorodos „Φέτα (Feta)“ apsauga asmenims, įskaitant jų veiklos tęsėjus ir patikėtinius, neužkertamas kelias terminą „Feta“ toliau panašiai naudoti ne ilgiau kaip 7 (septynerius) metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo dienos, jei iki tos datos jie šį terminą Argentinos, Brazilijos ir Urugvajaus teritorijose nepertraukiamai naudojo tapačioms ar panašioms prekėms žymėti, o kartu su terminu „Feta“ buvo pateikiama įskaitoma ir matoma atitinkamo produkto geografinės kilmės nuoroda.

Europos Sąjungos valstybės narės	Nuorodos pavadinimas	Produktų klasė
Ispanija	Dehesa de Extremadura	Mėsa, žuvis ir jų gaminiai
Ispanija	Estepa	Aliejai, valgomieji aliejai ir gyvūniniai riebalai
Ispanija	Guijuelo	Mėsa, žuvis ir jų gaminiai
Ispanija	Idiazabal	Sūriai
Ispanija	Jabugo	Mėsa, žuvis ir jų gaminiai
Ispanija	Jamón de Teruel / Paleta de Teruel	Mėsa, žuvis ir jų gaminiai
Ispanija	Jijona ¹	Konditerijos gaminiai, kakava ir šokoladas
Ispanija	Les Garrigues	Aliejai, valgomieji aliejai ir gyvūniniai riebalai
Ispanija	Los Pedroches	Mėsa, žuvis ir jų gaminiai
Ispanija	Mahón-Menorca	Sūriai
Ispanija	Polvorones de Estepa	Makaronų gaminiai, miltiniai konditerijos gaminiai ir kiti gaminiai iš javų
Ispanija	Priego de Córdoba	Aliejai, valgomieji aliejai ir gyvūniniai riebalai
Ispanija	Queso Manchego ²	Sūriai
Ispanija	Salchichón de Vic; Llonganissa de Vic	Mėsa, žuvis ir jų gaminiai
Ispanija	Sierra de Cádiz	Aliejai, valgomieji aliejai ir gyvūniniai riebalai
Ispanija	Sierra de Cazorla	Aliejai, valgomieji aliejai ir gyvūniniai riebalai
Ispanija	Sierra de Segura	Aliejai, valgomieji aliejai ir gyvūniniai riebalai
Ispanija	Sierra Mágina	Aliejai, valgomieji aliejai ir gyvūniniai riebalai
Ispanija	Siurana	Aliejai, valgomieji aliejai ir gyvūniniai riebalai

¹ Geografinės nuorodos „Jijona“ apsauga asmenims, įskaitant jų veiklos tęsėjus ir patikėtinius, neužkertamas kelias terminą „Turrón de Jijona“ toliau panašiai naudoti ne ilgiau kaip 5 (penkerius) metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo dienos, jei iki tos datos jie šį terminą Argentinos ir Paragvajaus teritorijose nepertraukiamai naudojo tapačioms ar panašioms prekėms žymėti, o kartu su terminu „Turrón de Jijona“ buvo pateikiama įskaitoma ir matoma atitinkamo produkto geografinės kilmės nuoroda.

² Taikoma 13.35 straipsnio 8 dalis.

Europos Sąjungos valstybės narės	Nuorodos pavadinimas	Produktų klasė
Ispanija	Sobrasada de Mallorca	Mėsa, žuvis ir jų gaminiai
Ispanija	Turrón de Alicante ¹	Konditerijos gaminiai, kakava ir šokoladas
Ispanija	Alicante	Vynas
Ispanija	Bierzo	Vynas
Ispanija	Calatayud	Vynas
Ispanija	Campo de Borja	Vynas
Ispanija	Cariñena	Vynas
Ispanija	Castilla	Vynas
Ispanija	Castilla y León	Vynas
Ispanija	Cataluña	Vynas
Ispanija	Cava	Vynas
Ispanija	Empordà	Vynas
Ispanija	Jerez-Xérès-Sherry ²	Vynas
Ispanija	Jumilla	Vynas
Ispanija	La Mancha	Vynas
Ispanija	Manzanilla-Sanlúcar de Barrameda	Vynas
Ispanija	Navarra	Vynas

¹ Geografinės nuorodos „Turrón de Alicante“ apsauga asmenims, įskaitant jų veiklos tęsėjus ir patikėtinius, neužkertamas kelias terminą „Turrón de almendras tipo Alicante“ toliau panašiai naudoti ne ilgiau kaip 5 (penkerius) metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo dienos, jei iki tos datos jie šį terminą Argentinos ir Paragvajaus teritorijose nepertraukiamai naudojo tapačioms ar panašioms prekėms žymėti, o kartu su terminu „Turrón de almendras tipo Alicante“ buvo pateikiama įskaitoma ir matoma atitinkamo produkto geografinės kilmės nuoroda.

² Geografinės nuorodos „Jerez-Xérès-Sherry“ apsauga asmenims, įskaitant jų veiklos tęsėjus ir patikėtinius, neužkertamas kelias terminą „Jerez“ toliau panašiai naudoti ne ilgiau kaip 7 (septynerius) metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo dienos, jei iki tos datos jie šį terminą Argentinos teritorijoje nepertraukiamai naudojo tapačioms ar panašioms prekėms žymėti, o kartu su terminu „Jerez“ buvo pateikiama įskaitoma ir matoma atitinkamo produkto geografinės kilmės nuoroda.

Europos Sąjungos valstybės narės	Nuorodos pavadinimas	Produktų klasė
Ispanija	Penedès	Vynas
Ispanija	Priorat	Vynas
Ispanija	Rías Baixas	Vynas
Ispanija	Ribeiro	Vynas
Ispanija	Ribera del Duero ¹	Vynas
Ispanija	Rioja ²	Vynas
Ispanija	Rueda	Vynas
Ispanija	Somontano	Vynas
Ispanija	Toro ³	Vynas
Ispanija	Utiel-Requena	Vynas
Ispanija	Valdepeñas	Vynas
Ispanija	Valencia	Vynas
Ispanija	Yecla	Vynas
Ispanija	Brandy de Jerez	Spiritiniai gėrimai
Ispanija	Brandy del Penedés	Spiritiniai gėrimai
Ispanija	Pacharán Navarro	Spiritiniai gėrimai
Prancūzija	Beurre Charentes-Poitou; Beurre des Charentes; Beurre des Deux-Sèvres	Sviestas ir kiti pieno produktai, išskyrus sūrį
Prancūzija	Bleu d'Auvergne	Sūriai
Prancūzija	Bœuf de Charolles	Mėsa, žuvis ir jų gaminiai
Prancūzija	Brie de Meaux	Sūriai
Prancūzija	Brillat-Savarin	Sūriai
Prancūzija	Camembert de Normandie	Sūriai

¹ Užtikrinti apsaugą Urugvajaus teritorijoje neprašoma.

² Užtikrinti apsaugą Argentinos teritorijoje neprašoma.

³ Užtikrinti apsaugą Argentinos teritorijoje neprašoma.

Europos Sąjungos valstybės narės	Nuorodos pavadinimas	Produktų klasė
Prancūzija	Canard à foie gras du Sud-Ouest (Chalosse, Gascogne, Gers, Landes, Périgord, Quercy)	Mėsa, žuvis ir jū gaminiai
Prancūzija	Cantal; fourme de Cantal; cantalet	Sūriai
Prancūzija	Chaource	Sūriai
Prancūzija	Comté ¹	Sūriai
Prancūzija	Emmental de Savoie	Sūriai
Prancūzija	Époisses	Sūriai
Prancūzija	Génisse Fleur d'Aubrac	Mėsa, žuvis ir jū gaminiai
Prancūzija	Gruyère (Prancūzija) ²	Sūriai
Prancūzija	Huile essentielle de lavande de Haute-Provence / Essence de lavande de Haute-Provence	Eteriniai aliejai
Prancūzija	Huîtres Marennes Oléron	Mėsa, žuvis ir jū gaminiai
Prancūzija	Jambon de Bayonne	Mėsa, žuvis ir jū gaminiai
Prancūzija	Livarot	Sūriai
Prancūzija	Pont-l'Évêque ³	Sūriai

¹ Geografinės nuorodos „Comté“ apsauga asmenims, įskaitant jų veiklos tęsėjus ir patikėtinius, neužkertamas kelias terminą „Comté“ toliau panašiai naudoti ne ilgiau kaip 5 (penkerius) metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo dienos, jei iki tos datos jie šį terminą Brazilijos ir Urugvajaus teritorijose nepertraukiamai naudojo tapačioms ar panašioms prekėms žymėti, o kartu su terminu „Comté“ buvo pateikiama įskaitoma ir matoma atitinkamo produkto geografinės kilmės nuoroda.

² Taikoma 13.35 straipsnio 8 dalis.

³ Geografinės nuorodos „Pont-l'Évêque“ apsauga asmenims, įskaitant jų veiklos tęsėjus ir patikėtinius, neužkertamas kelias terminą „Pont-l'Évêque“ toliau panašiai naudoti ne ilgiau kaip 5 (penkerius) metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo dienos, jei iki tos datos jie šią geografinę nuorodą Brazilijos teritorijoje nepertraukiamai naudojo tapačioms ar panašioms prekėms žymėti, o kartu su terminu „Pont-l'Évêque“ buvo pateikiama įskaitoma ir matoma atitinkamo produkto geografinės kilmės nuoroda.

Europos Sąjungos valstybės narės	Nuorodos pavadinimas	Produktų klasė
Prancūzija	Pruneaux d'Agen ¹	Daržovės, vaisiai, riešutai ir jų gaminiai
Prancūzija	Reblochon / Reblochon de Savoie ²	Sūriai
Prancūzija	Riz de Camargue	Javai
Prancūzija	Roquefort ³	Sūriai
Prancūzija	Sainte-Maure de Touraine	Sūriai

-
- ¹ Geografinės nuorodos „Pruneaux d'Agen“ apsauga asmenims, įskaitant jų veiklos tęsėjus ir patikėtinius, neužkertamas kelias terminą „D'Agen“ arba „Ciruela D'Agen“ toliau panašiai naudoti ne ilgiau kaip 10 (dešimt) metų nuo šio Susitarimo įsigaliojimo dienos, jei iki tos datos jie šią geografinę nuorodą Argentinos teritorijoje nepertraukiamai naudojo tapačioms ar panašioms prekėms žymėti, o kartu su terminu „D'Agen“ arba „Ciruela D'Agen“ buvo pateikiama įskaitoma ir matoma atitinkamo produkto geografinės kilmės nuoroda.
- ² Geografinės nuorodos „Reblochon“ / „Reblochon de Savoie“ apsauga asmenims, įskaitant jų veiklos tęsėjus ir patikėtinius, neužkertamas kelias terminą „Reblochon“ arba „Rebleusson“ toliau panašiai naudoti ne ilgiau kaip 5 (penkerius) metus Argentinos ir Brazilijos teritorijose, o Urugvajaus teritorijoje – ne ilgiau kaip 7 (septynerius) metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo dienos, jei iki tos datos jie šią geografinę nuorodą nepertraukiamai naudojo tapačioms ar panašioms prekėms žymėti, o kartu su terminu „Reblochon“ arba „Rebleusson“ buvo pateikiama įskaitoma ir matoma atitinkamo produkto geografinės kilmės nuoroda.
- ³ Geografinės nuorodos „Roquefort“ apsauga asmenims, įskaitant jų veiklos tęsėjus ir patikėtinius, neužkertamas kelias terminą „Roquefort“ toliau panašiai naudoti ne ilgiau kaip 7 (septynerius) metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo dienos, jei iki tos datos jie šią geografinę nuorodą Brazilijos ir Urugvajaus teritorijose nepertraukiamai naudojo tapačioms ar panašioms prekėms žymėti, o kartu su terminu „Roquefort“ buvo pateikiama įskaitoma ir matoma atitinkamo produkto geografinės kilmės nuoroda.

Europos Sąjungos valstybės narės	Nuorodos pavadinimas	Produktų klasė
Prancūzija	Saint-Marcellin ¹	Sūriai
Prancūzija	Selles-sur-Cher	Sūriai
Prancūzija	Soumaintrain	Sūriai
Prancūzija	Alsace / Vin d'Alsace	Vynas
Prancūzija	Anjou	Vynas
Prancūzija	Beaujolais	Vynas
Prancūzija	Bordeaux ²	Vynas
Prancūzija	Bourgogne ³	Vynas
Prancūzija	Cahors	Vynas

¹ Geografinės nuorodos „Saint-Marcellin“ apsauga asmenims, įskaitant jų veiklos tęsėjus ir patikėtinius, neužkertamas kelias terminą „Saint-Marcellin“ toliau panašiai naudoti ne ilgiau kaip 5 (penkerius) metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo dienos, jei iki tos datos jie šią geografinę nuorodą Brazilijos ir Urugvajaus teritorijose nepertraukiamai naudojo tapačioms ar panašioms prekėms žymėti, o kartu su terminu „Saint-Marcellin“ buvo pateikiama įskaitoma ir matoma atitinkamo produkto geografinės kilmės nuoroda.

² Geografinės nuorodos „Bordeaux“ apsauga asmenims, įskaitant jų veiklos tęsėjus ir patikėtinius, neužkertamas kelias vynuogių veislės pavadinimą „Bordô“ toliau panašiai naudoti ne ilgiau kaip 7 (septynerius) metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo dienos, jei iki tos datos jie šią geografinę nuorodą Brazilijos teritorijoje nepertraukiamai naudojo tapačioms ar panašioms prekėms žymėti, o kartu su vynuogių veislės pavadinimu „Bordô“ buvo pateikiama įskaitoma ir matoma atitinkamo produkto geografinės kilmės nuoroda.

³ Geografinės nuorodos „Bourgogne“ apsauga asmenims, įskaitant jų veiklos tęsėjus ir patikėtinius, neužkertamas kelias terminą „Borgoña“ toliau panašiai naudoti ne ilgiau kaip 7 (septynerius) metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo dienos, jei iki tos datos jie šią geografinę nuorodą Argentinos teritorijoje nepertraukiamai naudojo tapačioms ar panašioms prekėms žymėti, o kartu su terminu „Borgoña“ buvo pateikiama įskaitoma ir matoma atitinkamo produkto geografinės kilmės nuoroda.

Europos Sąjungos valstybės narės	Nuorodos pavadinimas	Produktų klasė
Prancūzija	Chablis ¹	Vynas
Prancūzija	Champagne ²	Vynas
Prancūzija	Châteauneuf-du-Pape	Vynas
Prancūzija	Côtes de Provence	Vynas
Prancūzija	Côtes du Rhône	Vynas
Prancūzija	Côtes du Roussillon	Vynas
Prancūzija	Fronton	Vynas
Prancūzija	Graves	Vynas
Prancūzija	Irouléguy	Vynas
Prancūzija	Languedoc	Vynas
Prancūzija	Madiran	Vynas

¹ Geografinės nuorodos „Chablis“ apsauga asmenims, įskaitant jų veiklos tęsėjus ir patikėtinius, neužkertamas kelias terminą „Chablis“ toliau panašiai naudoti ne ilgiau kaip 7 (septynerius) metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo dienos, jei iki tos datos jie šią geografinę nuorodą Argentinos teritorijoje nepertraukiamai naudojo tapačioms ar panašioms prekėms žymėti, o kartu su terminu „Chablis“ buvo pateikiama įskaitoma ir matoma atitinkamo produkto geografinės kilmės nuoroda.

² Geografinės nuorodos „Champagne“ apsauga asmenims, įskaitant jų veiklos tęsėjus ir patikėtinius, neužkertamas kelias terminus „Champagne“, „Champaña“ arba „Método / Méthode Champenoise“ toliau panašiai naudoti ne ilgiau kaip 10 (dešimt) metų nuo šio Susitarimo įsigaliojimo dienos, jei iki tos datos jie šią geografinę nuorodą Argentinos, Brazilijos, Paragvajaus ir Urugvajaus teritorijose nepertraukiamai naudojo tapačioms ar panašioms prekėms žymėti, o kartu su terminais „Champagne“, „Champaña“ arba „Método / Méthode Champenoise“ buvo pateikiama įskaitoma ir matoma atitinkamo produkto geografinės kilmės nuoroda.

Europos Sąjungos valstybės narės	Nuorodos pavadinimas	Produktų klasė
Prancūzija	Margaux ¹	Vynas
Prancūzija	Médoc	Vynas
Prancūzija	Pauillac	Vynas
Prancūzija	Pays d'Oc	Vynas
Prancūzija	Pessac-Léognan	Vynas
Prancūzija	Pomerol	Vynas
Prancūzija	Pommard	Vynas
Prancūzija	Romanée-Conti	Vynas
Prancūzija	Saint-Emilion	Vynas
Prancūzija	Saint-Estèphe	Vynas
Prancūzija	Saint-Julien	Vynas
Prancūzija	Sauternes	Vynas
Prancūzija	Touraine	Vynas
Prancūzija	Val de Loire	Vynas
Prancūzija	Armagnac	Spiritiniai gėrimai
Prancūzija	Calvados	Spiritiniai gėrimai

¹ Geografinės nuorodos „Margaux“ apsauga asmenims, įskaitant jų veiklos tęsėjus ir patikėtinius, neužkertamas kelias vynuogių veislės pavadinimą „Margot“ toliau panašiai naudoti ne ilgiau kaip 5 (penkerius) metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo dienos, jei iki tos datos jie šią geografinę nuorodą Brazilijos teritorijoje nepertraukiamai naudojo tapačioms ar panašioms prekėms žymėti, o kartu su vynuogių veislės pavadinimu „Margot“ buvo pateikiama įskaitoma ir matoma atitinkamo produkto geografinės kilmės nuoroda.

Europos Sąjungos valstybės narės	Nuorodos pavadinimas	Produktų klasė
Prancūzija	Cognac ¹	Spiritiniai gėrimai
Prancūzija	Rhum de Guadeloupe	Spiritiniai gėrimai
Prancūzija	Rhum de la Martinique	Spiritiniai gėrimai
Kroatija	Baranjski kulen	Mėsa, žuvis ir jų gaminiai
Kroatija	Dalmatinski pršut	Mėsa, žuvis ir jų gaminiai
Kroatija	Drniški pršut	Mėsa, žuvis ir jų gaminiai
Kroatija Slovėnija	Istarski pršut / Istrski pršut	Mėsa, žuvis ir jų gaminiai
Kroatija	Krčki pršut	Mėsa, žuvis ir jų gaminiai
Kroatija	Dingač	Vynas
Italija	Aceto Balsamico di Modena	Actas
Italija	Aceto balsamico tradizionale di Modena	Actas
Italija	Aprutino Pescarese	Aliejai, valgomieji aliejai ir gyvūniniai riebalai
Italija	Asiago ²	Sūriai
Italija	Bresaola della Valtellina	Mėsa, žuvis ir jų gaminiai

¹ Geografinės nuorodos „Cognac“ apsauga asmenims, įskaitant jų veiklos tęsėjus ir patikėtinius, neužkertamas kelias Argentinos teritorijoje terminą „Cognac“ arba „Coñac“ toliau panašiai naudoti ne ilgiau kaip 7 (septynerius) metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo dienos, o asmenims, įskaitant jų veiklos tęsėjus ir patikėtinius, Brazilijos teritorijoje terminą „Conhaque“ naudoti ne ilgiau kaip 7 (septynerius) metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo dienos, jei iki tos datos jie šią geografinę nuorodą nepertraukiamai naudojo tapačioms ar panašioms prekėms žymėti, o kartu su terminu „Cognac“, „Coñac“ arba „Conhaque“ buvo pateikiama įskaitoma ir matoma atitinkamo produkto geografinės kilmės nuoroda.

² Geografinės nuorodos „Asiago“ apsauga asmenims, įskaitant jų veiklos tęsėjus ir patikėtinius, neužkertamas kelias terminą „Asiago“ toliau panašiai naudoti ne ilgiau kaip 5 (penkerius) metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo dienos, jei iki tos datos jie šią geografinę nuorodą Brazilijos ir Urugvajaus teritorijose nepertraukiamai naudojo tapačioms ar panašioms prekėms žymėti, o kartu su terminu „Asiago“ buvo pateikiama įskaitoma ir matoma atitinkamo produkto geografinės kilmės nuoroda.

Europos Sąjungos valstybės narės	Nuorodos pavadinimas	Produktų klasė
Italija	Cantuccini Toscani / Cantucci Toscani	Makaronų gaminiai, miltiniai konditerijos gaminiai ir kiti gaminiai iš javų
Italija	Culatello di Zibello	Mėsa, žuvis ir jų gaminiai
Italija	Fontina ¹	Sūriai
Italija	Gorgonzola ²	Sūriai
Italija	Grana Padano ³	Sūriai
Italija	Mela Alto Adige; Südtiroler Apfel	Daržovės, vaisiai, riešutai ir jų gaminiai
Italija	Mortadella Bologna ⁴	Mėsa, žuvis ir jų gaminiai

¹ Taikoma 13.35 straipsnio 8 dalis.

² Geografinės nuorodos „Gorgonzola“ apsauga asmenims, įskaitant jų veiklos tęsėjus ir patikėtinius, neužkertamas kelias terminą „Gorgonzola“ toliau panašiai naudoti ne ilgiau kaip 5 (penkerius) metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo dienos, jei iki tos datos jie šią geografinę nuorodą Argentinos, Paragvajaus ir Urugvajaus teritorijose nepertraukiamai naudojo tapačioms ar panašioms prekėms žymėti, o kartu su terminu „Gorgonzola“ buvo pateikiama įskaitoma ir matoma atitinkamo produkto geografinės kilmės nuoroda.

Taikoma 13.35 straipsnio 8 dalis.

³ Geografinės nuorodos „Grana Padano“ apsauga asmenims, įskaitant jų veiklos tęsėjus ir patikėtinius, neužkertamas kelias terminą „Grana“ arba „Tipo Grana Padano“ toliau panašiai naudoti ne ilgiau kaip 7 (septynerius) metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo dienos, jei iki tos datos jie šią geografinę nuorodą Argentinos teritorijoje nepertraukiamai naudojo tapačioms ar panašioms prekėms žymėti, o kartu su terminu „Grana“ arba „Tipo Grana Padano“ buvo pateikiama įskaitoma ir matoma atitinkamo produkto geografinės kilmės nuoroda.

Taikoma 13.35 straipsnio 8 dalis.

⁴ Geografinės nuorodos „Mortadella Bologna“ apsauga asmenims, įskaitant jų veiklos tęsėjus ir patikėtinius, neužkertamas kelias terminą „Mortadela Bologna“ arba „Mortadela tipo Bologna“ toliau panašiai naudoti ne ilgiau kaip 10 (dešimt) metų nuo šio Susitarimo įsigaliojimo dienos, jei iki tos datos jie šią geografinę nuorodą Brazilijos teritorijoje nepertraukiamai naudojo tapačioms ar panašioms prekėms žymėti, o kartu su terminu „Mortadela Bologna“ arba „Mortadela tipo Bologna“ buvo pateikiama įskaitoma ir matoma atitinkamo produkto geografinės kilmės nuoroda.

Europos Sąjungos valstybės narės	Nuorodos pavadinimas	Produktų klasė
Italija	Mozzarella di Bufala Campana	Sūriai
Italija	Pancetta Piacentina	Mėsa, žuvis ir jų gaminiai
Italija	Parmigiano Reggiano ¹	Sūriai
Italija	Pasta di Gragnano	Makaronų gaminiai, miltiniai konditerijos gaminiai ir kiti gaminiai iš javų
Italija	Pecorino Romano ²	Sūriai
Italija	Pomodoro S. Marzano dell'Agro Sarnese-Nocerino	Daržovės, vaisiai, riešutai ir jų gaminiai
Italija	Prosciutto di Parma ³	Mėsa, žuvis ir jų gaminiai
Italija	Prosciutto di San Daniele	Mėsa, žuvis ir jų gaminiai
Italija	Prosciutto Toscano	Mėsa, žuvis ir jų gaminiai
Italija	Provolone Valpadana	Sūriai
Italija	Salamini italiani alla cacciatora	Mėsa, žuvis ir jų gaminiai

¹ Taikoma 13.35 straipsnio 8 dalis.

² Geografinės nuorodos „Pecorino Romano“ apsauga asmenims, įskaitant jų veiklos tęsėjus ir patikėtinius, neužkertamas kelias terminą „Romano“ arba „Romanito“ toliau panašiai naudoti ne ilgiau kaip 7 (septynerius) metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo dienos, jei iki tos datos jie šią geografinę nuorodą Argentinos ir Urugvajaus teritorijose nepertraukiamai naudojo tapačioms ar panašioms prekėms žymėti, o kartu su terminu „Romano“ arba „Romanito“ buvo pateikiama įskaitoma ir matoma atitinkamo produkto geografinės kilmės nuoroda.

³ Geografinės nuorodos „Prosciutto di Parma“ apsauga asmenims, įskaitant jų veiklos tęsėjus ir patikėtinius, neužkertamas kelias terminą „Presunto tipo Parma“ toliau panašiai naudoti ne ilgiau kaip 7 (septynerius) metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo dienos, jei iki tos datos jie šią geografinę nuorodą Brazilijos teritorijoje nepertraukiamai naudojo tapačioms ar panašioms prekėms žymėti, o kartu su terminu „Presunto tipo Parma“ buvo pateikiama įskaitoma ir matoma atitinkamo produkto geografinės kilmės nuoroda.

Europos Sąjungos valstybės narės	Nuorodos pavadinimas	Produktų klasė
Italija	Taleggio ¹	Sūriai
Italija	Toscana	Aliejai, valgomieji aliejai ir gyvūniniai riebalai
Italija	Zampone Modena	Mėsa, žuvis ir jų gaminiai
Italija	Asti ²	Vynas
Italija	Barbaresco	Vynas
Italija	Barbera d'Alba	Vynas
Italija	Barbera d'Asti	Vynas
Italija	Bardolino / Bardolino Superiore	Vynas
Italija	Barolo	Vynas
Italija	Brachetto d'Acqui / Acqui	Vynas
Italija	Brunello di Montalcino	Vynas
Italija	Campania	Vynas
Italija	Chianti	Vynas
Italija	Chianti Classico	Vynas
Italija	Conegliano – Prosecco / Conegliano Valdobbiadene – Prosecco / Valdobbiadene – Prosecco	Vynas

¹ Geografinės nuorodos „Taleggi“ apsauga asmenims, įskaitant jų veiklos tęsėjus ir patikėtinius, neužkertamas kelias terminą „Taleggio“ toliau panašiai naudoti ne ilgiau kaip 5 (penkerius) metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo dienos, jei iki tos datos jie šią geografinę nuorodą Argentinos ir Brazilijos teritorijose nepertraukiamai naudojo tapačioms ar panašioms prekėms žymėti, o kartu su terminu „Taleggio“ buvo pateikiama įskaitoma ir matoma atitinkamo produkto geografinės kilmės nuoroda.

² Geografinės nuorodos „Asti“ apsauga asmenims, įskaitant jų veiklos tęsėjus ir patikėtinius, neužkertamas kelias terminą „método Asti“ toliau panašiai naudoti ne ilgiau kaip 7 (septynerius) metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo dienos, jei iki tos datos jie šią geografinę nuorodą Brazilijos teritorijoje nepertraukiamai naudojo tapačioms ar panašioms prekėms žymėti, o kartu su terminu „método Asti“ buvo pateikiama įskaitoma ir matoma atitinkamo produkto geografinės kilmės nuoroda.

Europos Sąjungos valstybės narės	Nuorodos pavadinimas	Produktų klasė
Italija	Dolcetto d'Alba	Vynas
Italija	Emilia / dell'Emilia ¹	Vynas
Italija	Fiano di Avellino	Vynas
Italija	Franciacorta	Vynas
Italija	Greco di Tufo	Vynas
Italija	Lambrusco di Sorbara	Vynas
Italija	Lambrusco Grasparossa di Castelvetro	Vynas
Italija	Marca Trevigiana	Vynas
Italija	Marsala ²	Vynas
Italija	Montepulciano d'Abruzzo	Vynas
Italija	Prosecco ³	Vynas

¹ Geografinės nuorodos „Emilia / Dell'Emilia“ apsauga Argentinos teritorijoje galioja tik joje įregistravus prekių ženklą „Emilia Nieto Senetiner“, nebent tokio prekių ženklo registravimo paraiška būtų atsiimta.

² Geografinės nuorodos „Marsala“ apsauga asmenims, įskaitant jų veiklos tęsėjus ir patikėtinius, neužkertamas kelias terminą „Marsala“ toliau panašiai naudoti ne ilgiau kaip 7 (septynerius) metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo dienos, jei iki tos datos jie šią geografinę nuorodą Argentinos teritorijoje nepertraukiamai naudojo tapačioms ar panašioms prekėms žymėti, o kartu su terminu „Marsala“ buvo pateikiama įskaitoma ir matoma atitinkamo produkto geografinės kilmės nuoroda.

³ Geografinės nuorodos „Prosecco“ apsauga asmenims, įskaitant jų veiklos tęsėjus ir patikėtinius, neužkertamas kelias vynuogių veislės pavadinimą „Prosecco“ arba „Proseco“ toliau panašiai naudoti ne ilgiau kaip 5 (penkerius) metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo dienos Argentinos ir Paragvajaus teritorijose ir ne ilgiau kaip 10 (dešimt) metų nuo šio Susitarimo įsigaliojimo dienos Brazilijos teritorijoje, jei iki tos datos jie šią geografinę nuorodą Argentinos, Paragvajaus ir Brazilijos teritorijose nepertraukiamai naudojo tapačioms ar panašioms prekėms žymėti, o kartu su vynuogių veislės pavadinimu „Prosecco“ arba „Proseco“ buvo pateikiama įskaitoma ir matoma atitinkamo produkto geografinės kilmės nuoroda.

Europos Sąjungos valstybės narės	Nuorodos pavadinimas	Produktų klasė
Italija	Sicilia	Vynas
Italija	Soave	Vynas
Italija	Toscana / Toscano	Vynas
Italija	Valpolicella	Vynas
Italija	Veneto	Vynas
Italija	Vernaccia di San Gimignano	Vynas
Italija	Vino Nobile di Montepulciano	Vynas
Italija	Grappa ¹	Spiritiniai gėrimai
Kipras	Λουκούμι Γεροσκήπου (Loukoumi Geroskipou)	Konditerijos gaminiai, kakava ir šokoladas
Kipras	Λεμεσός (Lemesos)	Vynas
Kipras	Κουμανδάρια (Commandaria)	Vynas
Kipras Graikija	Ouzo / Ούζο	Spiritiniai gėrimai
Kipras	Ζιβανία / Τζιβανία / Ζιβάνα / Zivania	Spiritiniai gėrimai
Kipras	Πάφος (Pafos)	Vynas
Lietuva	Originali lietuviška degtinė / Original Lithuanian vodka	Spiritiniai gėrimai
Vengrija	Szegedi szalámi; Szegedi téliszalámi	Mėsa, žuvis ir jų gaminiai

¹ Geografinės nuorodos „Grappa“ apsauga asmenims, įskaitant jų veiklos tęsėjus ir patikėtinius, neužkertamas kelias terminą „Grappa“ arba „Grapa“ toliau panašiai naudoti ne ilgiau kaip 7 (septynerius) metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo dienos, jei iki tos datos jie šią geografinę nuorodą Argentinos ir Brazilijos teritorijose nepertraukiamai naudojo tapačioms ar panašioms prekėms žymėti, o kartu su terminu „Grappa“ arba „Grapa“ buvo pateikiama įskaitoma ir matoma atitinkamo produkto geografinės kilmės nuoroda. Taikoma 13.35 straipsnio 8 dalis.

Europos Sąjungos valstybės narės	Nuorodos pavadinimas	Produktų klasė
Vengrija	Tokaj / Tokaji ¹	Vynas
Vengrija Austrija	Pálinka	Spiritiniai gėrimai
Vengrija	Törkölypálinka	Spiritiniai gėrimai
Nyderlandai	Edam Holland	Sūriai
Nyderlandai	Gouda Holland	Sūriai
Nyderlandai	Hollandse geitenkaas	Sūriai
Nyderlandai Belgija Prancūzija Vokietija	Genièvre / Jenever / Genever ²	Spiritiniai gėrimai
Austrija	Steirischer Kren	Daržovės, vaisiai, riešutai ir jų gaminiai
Austrija	Steirisches Kürbiskernöl	Aliejai, valgomieji aliejai ir gyvūniniai riebalai
Austrija	Tiroler Almkäse	Sūriai
Austrija	Tiroler Alpkäse	Sūriai
Austrija	Tiroler Bergkäse	Sūriai
Austrija	Tiroler Graukäse	Sūriai
Austrija	Tiroler Speck	Mėsa, žuvis ir jų gaminiai
Austrija	Vorarlberger Alpkäse	Sūriai
Austrija	Vorarlberger Bergkäse	Sūriai

¹ Geografinės nuorodos „Tokaj“ / „Tokaji“ apsauga asmenims, įskaitant jų veiklos tęsėjus ir patikėtinius, neužkertamas kelias terminą „Tokaj“, „Tokaji“ arba „Tocai“ toliau panašiai naudoti ne ilgiau kaip 5 (penkerius) metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo dienos, jei iki tos datos jie šią geografinę nuorodą Argentinos ir Brazilijos teritorijose nepertraukiamai naudojo tapačioms ar panašioms prekėms žymėti, o kartu su terminu „Tokaj“, „Tokaji“ arba „Tocai“ buvo pateikiama įskaitoma ir matoma atitinkamo produkto geografinės kilmės nuoroda.

² Taikoma 13.35 straipsnio 8 dalis.

Europos Sąjungos valstybės narės	Nuorodos pavadinimas	Produktų klasė
Austrija	Inländerrum	Spiritiniai gėrimai
Austrija	Jägertee	Spiritiniai gėrimai
Austrija	Jagertee	Spiritiniai gėrimai
Austrija	Jagatee	Spiritiniai gėrimai
Lenkija	Polska Wódka / Polish Vodka	Spiritiniai gėrimai
Lenkija	Wódka ziołowa z Niziny Północnopodlaskiej aromatyzowana ekstraktem z trawy żubrowej / Herbal vodka from the North Podlasie Lowland aromatised with an extract of bison grass	Spiritiniai gėrimai
Portugalija	Azeite de Moura	Aliejai, valgomieji aliejai ir gyvūniniai riebalai
Portugalija	Azeite do Alentejo Interior	Aliejai, valgomieji aliejai ir gyvūniniai riebalai
Portugalija	Azeites da Beira Interior (Azeite da Beira Alta, Azeite da Beira Baixa)	Aliejai, valgomieji aliejai ir gyvūniniai riebalai
Portugalija	Azeite de Trás-os-Montes	Aliejai, valgomieji aliejai ir gyvūniniai riebalai
Portugalija	Azeites do Norte Alentejano	Aliejai, valgomieji aliejai ir gyvūniniai riebalai
Portugalija	Azeites do Ribatejo	Aliejai, valgomieji aliejai ir gyvūniniai riebalai
Portugalija	Chouriça de Carne de Vinhais; Linguiça de Vinhais	Mėsa, žuvis ir jų gaminiai
Portugalija	Chouriço de Portalegre	Mėsa, žuvis ir jų gaminiai
Portugalija	Mel dos Açores	Medus ir kiti valgomieji gyvūniniai produktai
Portugalija	Ovos Moles de Aveiro	Konditerijos gaminiai, kakava ir šokoladas
Portugalija	Pêra Rocha do Oeste	Daržovės, vaisiai, riešutai ir jų gaminiai

Europos Sąjungos valstybės narės	Nuorodos pavadinimas	Produktų klasė
Portugalija	Presunto de Barrancos / Paleta de Barrancos	Mėsa, žuvis ir jų gaminiai
Portugalija	Queijo S. Jorge	Sūriai
Portugalija	Queijo Serra da Estrela	Sūriai
Portugalija	Queijos da Beira Baixa (Queijo de Castelo Branco, Queijo Amarelo da Beira Baixa, Queijo Picante da Beira Baixa)	Sūriai
Portugalija	Açores	Vynas
Portugalija	Alentejano	Vynas
Portugalija	Alentejo	Vynas
Portugalija	Algarve	Vynas
Portugalija	Bairrada	Vynas
Portugalija	Beira Interior	Vynas
Portugalija	Carcavelos	Vynas
Portugalija	Dão	Vynas
Portugalija	Douro	Vynas
Portugalija	Duriense	Vynas
Portugalija	Lisboa	Vynas
Portugalija	Vinho da Madeira / Madère / Vin de Madère / Madera / Madeira Wein / Madeira Wine / Vino di Madera / Madeira Wijn / Madeira	Vynas
Portugalija	Madeirense	Vynas

Europos Sąjungos valstybės narės	Nuorodos pavadinimas	Produktų klasė
Portugalija	Oporto / Port / Port Wine / Porto / Portvin / Portwein / Portwijn / vin du Porto / vinho do Porto ¹	Vynas
Portugalija	Palmela	Vynas
Portugalija	Pico	Vynas
Portugalija	Setúbal	Vynas
Portugalija	Távora-Varosa	Vynas
Portugalija	Tejo	Vynas
Portugalija	Trás-os-Montes	Vynas
Portugalija	Vinho Verde	Vynas
Rumunija	Magiun de prune Topoloveni	Daržovės, vaisiai, riešutai ir jų gaminiai
Rumunija	Salam de Sibiu	Mėsa, žuvis ir jų gaminiai
Rumunija	Telemea de Ibănești	Sūriai
Rumunija	Cotești	Vynas
Rumunija	Cotnari	Vynas
Rumunija	Dealu Mare	Vynas
Rumunija	Murfatlar	Vynas
Rumunija	Odohești	Vynas
Rumunija	Panciu	Vynas
Rumunija	Recaș	Vynas
Rumunija	Târnave	Vynas

¹ Geografinės nuorodos „Oporto“ / „Port“ / „Port Wine“ / „Porto“ / „Portvin“ / „Portwein“ / „Portwijn“ / „vin du Porto“ / „vinho do Porto“ apsauga asmenims, įskaitant jų veiklos tęsėjus ir patikėtinius, neužkertamas kelias terminą „Oporto“ toliau panašiai naudoti ne ilgiau kaip 7 (septynerius) metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo dienos, jei iki tos datos jie šią geografinę nuorodą Argentinos teritorijoje nepertraukiamai naudojo tapačioms ar panašioms prekėms žymėti, o kartu su terminu „Oporto“ buvo pateikiama įskaitoma ir matoma atitinkamo produkto geografinės kilmės nuoroda.

Europos Sąjungos valstybės narės	Nuorodos pavadinimas	Produktų klasė
Rumunija	Pălincă	Spiritiniai gėrimai
Rumunija	Țuică Zetea de Medieșu Aurit	Spiritiniai gėrimai
Rumunija	Vinars Târnave	Spiritiniai gėrimai
Rumunija	Vinars Vrancea	Spiritiniai gėrimai
Slovėnija	Kranjska klobasa	Mėsa, žuvis ir jų gaminiai
Slovėnija	Kraška panceta	Mėsa, žuvis ir jų gaminiai
Slovėnija	Kraški pršut	Mėsa, žuvis ir jų gaminiai
Slovėnija	Kraški zašink	Mėsa, žuvis ir jų gaminiai
Slovėnija	Slovenski med	Medus ir kiti valgomieji gyvūniniai produktai
Slovėnija	Štajersko prekmursko bučno olje	Aliejai, valgomieji aliejai ir gyvūniniai riebalai
Slovakija	Vinohradnícka oblast' Tokaj	Vynas
Suomija	Suomalainen Marjalikööri / Suomalainen Hedelmälikööri / Finsk Bärlikör / Finsk Frukttlikör / Finnish berry liqueur / Finnish fruit liqueur	Spiritiniai gėrimai
Suomija	Suomalainen Vodka / Finsk Vodka / Vodka of Finland	Spiritiniai gėrimai
Švedija	Svensk Aquavit / Svensk Akvavit / Swedish Aquavit	Spiritiniai gėrimai
Švedija	Svensk Punsch / Swedish Punch	Spiritiniai gėrimai
Švedija	Svensk Vodka / Swedish Vodka	Spiritiniai gėrimai

2 SKIRSNIS

13.33 STRAIPSNYJE NURODYTOS MERCOSUR GEOGRAFINĖS NUORODOS

Šalis	Nuorodos pavadinimas	Produktų klasė
Argentina	25 de Mayo	Vynas
Argentina	9 de Julio	Vynas
Argentina	Agrelo	Vynas
Argentina	Albardón	Vynas
Argentina	Alto valle de Río Negro	Vynas
Argentina	Angaco	Vynas
Argentina	Añelo	Vynas
Argentina	Arauco	Vynas
Argentina	Avellaneda	Vynas
Argentina	Barrancas	Vynas
Argentina	Barreal	Vynas
Argentina	Belén	Vynas
Argentina	Cachi	Vynas
Argentina	Cafayate – Valle de Cafayate	Vynas
Argentina	Calingasta	Vynas
Argentina	Castro Barros	Vynas
Argentina	Catamarca	Vynas
Argentina	Caucete	Vynas
Argentina	Chapadmalal	Vynas
Argentina	Chilecito	Vynas
Argentina	Chimbas	Vynas
Argentina	Colón	Vynas
Argentina	Colonia Caroya	Vynas
Argentina	Confluencia	Vynas
Argentina	Córdoba Argentina	Vynas

Šalis	Nuorodos pavadinimas	Produktų klasė
Argentina	Cruz del Eje	Vynas
Argentina	Cuyo	Vynas
Argentina	Distrito Medrano	Vynas
Argentina	El Paraíso	Vynas
Argentina	Famatina	Vynas
Argentina	Felipe Varela	Vynas
Argentina	General Alvear	Vynas
Argentina	General Conesa	Vynas
Argentina	General Lamadrid	Vynas
Argentina	General Roca	Vynas
Argentina	Godoy Cruz	Vynas
Argentina	Guaymallén	Vynas
Argentina	Iglesia	Vynas
Argentina	Jáchal	Vynas
Argentina	Jujuy	Vynas
Argentina	Junín	Vynas
Argentina	La Consulta	Vynas
Argentina	La Paz	Vynas
Argentina	Las Compuertas	Vynas
Argentina	Las Heras	Vynas
Argentina	Lavalle	Vynas
Argentina	Luján de Cuyo	Vynas
Argentina	Lunlunta	Vynas
Argentina	Maipú	Vynas
Argentina	Mendoza	Vynas
Argentina	Molinos	Vynas
Argentina	Neuquén	Vynas
Argentina	Paraje Altamira	Vynas
Argentina	Patagonia	Vynas

Šalis	Nuorodos pavadinimas	Produktų klasė
Argentina	Pichimahuida	Vynas
Argentina	Pocito	Vynas
Argentina	Pomán	Vynas
Argentina	Pozo de los Algarrobos	Vynas
Argentina	Quebrada de Humahuaca	Vynas
Argentina	Rawson	Vynas
Argentina	Río Negro	Vynas
Argentina	Rivadavia de San Juan	Vynas
Argentina	Rivadavia de Mendoza	Vynas
Argentina	Russel	Vynas
Argentina	Salta	Vynas
Argentina	San Blas de los Sauces	Vynas
Argentina	San Carlos de Mendoza	Vynas
Argentina	San Carlos de Salta	Vynas
Argentina	San Javier	Vynas
Argentina	San Juan	Vynas
Argentina	San Martín de Mendoza	Vynas
Argentina	San Martín de San Juan	Vynas
Argentina	San Rafael	Vynas
Argentina	Sanagasta	Vynas
Argentina	Santa Lucía	Vynas
Argentina	Santa María	Vynas
Argentina	Santa Rosa	Vynas
Argentina	Sarmiento	Vynas
Argentina	Tafi	Vynas
Argentina	Tinogasta	Vynas
Argentina	Tucumán	Vynas
Argentina	Tunuyán	Vynas
Argentina	Tupungato – Valle de Tupungato	Vynas

Šalis	Nuorodos pavadinimas	Produktų klasė
Argentina	Ullum	Vynas
Argentina	Valle de Chañarmuyo	Vynas
Argentina	Valle de Uco	Vynas
Argentina	Valle del Pedernal	Vynas
Argentina	Valle del Tulum	Vynas
Argentina	Valle Fértil	Vynas
Argentina	Valle de Zonda	Vynas
Argentina	Valles Calchaquíes	Vynas
Argentina	Valles del Famatina	Vynas
Argentina	Vinchina	Vynas
Argentina	Villa Ventana	Vynas
Argentina	Vista Flores	Vynas
Argentina	Zonda	Vynas
Argentina	Alcauciles Platenses / Alcachofas Platenses Alcauciles Romanesco, Híbridos Violeta y Blanco	Daržovės, vaisiai, riešutai ir jų gaminiai
Argentina	Chivito Criollo del Norte Neuquino / Chivito mamón / Chivito de veranada	Mėsa, žuvis ir jų gaminiai
Argentina	Cordero Patagónico	Mėsa, žuvis ir jų gaminiai
Argentina	Dulce de Membrillo Rubio de San Juan	Daržovės, vaisiai, riešutai ir jų gaminiai
Argentina	Melón de Media Agua, San Juan	Daržovės, vaisiai, riešutai ir jų gaminiai
Argentina	Salame de Tandil	Mėsa, žuvis ir jų gaminiai
Argentina	Salame Típico de Colonia Caroya	Mėsa, žuvis ir jų gaminiai
Argentina	Yerba Mate Argentina / Yerba Mate Elaborada con Palo	Kava, matė, prieskoniai ir jų gaminiai

Šalis	Nuorodos pavadinimas	Produktų klasė
Brazilija	Alta Mogiana	Kava, matė, prieskoniai ir jų gaminiai
Brazilija	Altos Montes	Vynas
Brazilija	Cachaça	Spiritiniai gėrimai
Brazilija	Canastra	Sūriai
Brazilija	Carlópolis	Švieži ir perdirbti vaisiai ir riešutai
Brazilija	Costa Negra	Vėžiagyviai
Brazilija	Cruzeiro do Sul	Malybos produkcija
Brazilija	Farroupilha	Vynas
Brazilija	Linhares	Kakava ir gaminiai iš kakavos
Brazilija	Litoral Norte Gaúcho	Javai
Brazilija	Manguezais de Alagoas	Kiti valgomieji gyvūniniai produktai
Brazilija	Maracaju	Šviežia, užšaldyta ir perdirbta mėsa
Brazilija	Marialva	Švieži ir perdirbti vaisiai ir riešutai
Brazilija	Microrregião Abaíra	Spiritiniai gėrimai
Brazilija	Monte Belo	Vynas
Brazilija	Mossoró	Švieži ir perdirbti vaisiai ir riešutai
Brazilija	Norte Pioneiro do Paraná	Kava, matė, prieskoniai ir jų gaminiai
Brazilija	Oeste do Paraná	Medus
Brazilija	Ortigueira	Medus
Brazilija	Pampa Gaúcho da Campanha Meridional	Šviežia, užšaldyta ir perdirbta mėsa
Brazilija	Pantanal	Medus
Brazilija	Paraty	Spiritiniai gėrimai
Brazilija	Pelotas	Konditerijos gaminiai ir kepiniai
Brazilija	Piauí	Švieži ir perdirbti vaisiai ir riešutai

Šalis	Nuorodos pavadinimas	Produktų klasė
Brazilija	Pinto Bandeira	Vynas
Brazilija	Região da Mara Rosa	Prieskoniai
Brazilija	Região da Própolis Verde de Minas Gerais	Kiti valgomieji gyvūniniai produktai
Brazilija	Região da Serra da Mantiqueira de Minas Gerais	Kava, matė, prieskoniai ir jų gaminiai
Brazilija	Região de Pinhal	Kava, matė, prieskoniai ir jų gaminiai
Brazilija	Região de Salinas	Spiritiniai gėrimai
Brazilija	Região do Cerrado Mineiro	Kava, matė, prieskoniai ir jų gaminiai
Brazilija	Região São Bento de Urânia	Švieži ir perdirbti augaliniai produktai
Brazilija	São Matheus	Kava, matė, prieskoniai ir jų gaminiai
Brazilija	Serro	Sūriai
Brazilija	Vale do Submédio São Francisco	Švieži ir perdirbti vaisiai ir riešutai
Brazilija	Vale dos Vinhedos	Vynas
Brazilija	Vales da Uva Goethe	Vynas
Urugvajus	Bella Unión	Vynas
Urugvajus	Atlántida	Vynas
Urugvajus	Canelón Chico	Vynas
Urugvajus	Canelones	Vynas
Urugvajus	Carmelo	Vynas
Urugvajus	Carpinteria	Vynas
Urugvajus	Cerro Carmelo	Vynas
Urugvajus	Cerro Chapeu	Vynas
Urugvajus	Constancia	Vynas

Šalis	Nuorodos pavadinimas	Produktų klasė
Urugvajus	El Carmen	Vynas
Urugvajus	Garzón	Vynas
Urugvajus	José Ignacio	Vynas
Urugvajus	Juanico	Vynas
Urugvajus	La Caballada	Vynas
Urugvajus	La Cruz	Vynas
Urugvajus	La Puebla	Vynas
Urugvajus	Las Brujas	Vynas
Urugvajus	Las Violetas	Vynas
Urugvajus	Lomas De La Paloma	Vynas
Urugvajus	Los Cerrillos	Vynas
Urugvajus	Los Cerros De San Juan	Vynas
Urugvajus	Manga	Vynas
Urugvajus	Paso Cuello	Vynas
Urugvajus	Progreso	Vynas
Urugvajus	Rincón De Olmos	Vynas
Urugvajus	Rincón del Colorado	Vynas
Urugvajus	San José	Vynas
Urugvajus	Santos Lugares	Vynas
Urugvajus	Sauce	Vynas
Urugvajus	Sierra de la Ballena	Vynas
Urugvajus	Sierra de Mahoma	Vynas
Urugvajus	Suarez	Vynas
Urugvajus	Villa Del Carmen	Vynas
Urugvajus	Montevideo	Vynas
Urugvajus	Sur de Florida	Vynas
Urugvajus	Maldonado	Vynas
Urugvajus	Sur de Rocha	Vynas
Urugvajus	Colonia	Vynas

Šalis	Nuorodos pavadinimas	Produktų klasė
Urugvajus	Soriano	Vynas
Urugvajus	Rio Negro	Vynas
Urugvajus	Salto	Vynas
Urugvajus	Paysandú	Vynas
Urugvajus	Artigas	Vynas
Urugvajus	Tacuarembó	Vynas
Urugvajus	Flores	Vynas
Urugvajus	Norte de Florida	Vynas
Urugvajus	Cerro Largo	Vynas
Urugvajus	Norte de Lavalleja	Vynas
Urugvajus	Norte de Rocha	Vynas
Urugvajus	Colon	Vynas
Urugvajus	La Paz	Vynas
Urugvajus	San Carlos	Vynas
Urugvajus	Santa Rosa	Vynas
Urugvajus	Santa Lucía	Vynas

3 SKIRSNIS

Produktų klasė – tai 13.35 straipsnyje nurodyta ir į šį šio priedo sąrašą įtraukta produktų klasė(*):

1. Mėsa, žuvis ir jų gaminiai – Suderintos sistemos 2, 3 ir 16 skirsniams priskiriami produktai.
2. Sviestas ir kiti pieno produktai, išskyrus sūrį, – 04.01–04.05 pozicijoms priskiriami produktai.
3. Sūris – 04.06 pozicijai priskiriami produktai.
4. Medus ir kiti valgomieji gyvūniniai produktai – 04.09 ir 04.10 pozicijoms priskiriami produktai.
5. Gėlės ir dekoratyviniai augalai – 06 skirsniumi priskiriami produktai.
6. Daržovės, vaisiai, riešutai ir jų gaminiai – 7, 8 ir 20 skirsniams bei 12.12.99.10 subpozicijai priskiriami produktai.
7. Kava, matė, prieskoniai ir jų gaminiai – 9 skirsniumi ir 21.01 pozicijai priskiriami produktai.
8. Javai – 10 skirsniumi priskiriami produktai.
9. Miltai ir krakmolai – 11 skirsniumi priskiriami produktai.

10. Aliejinių kultūrinių augalų sėklos ir vaisiai – 12 skirsniai priskiriami produktai.
  11. Aliejai, valgomieji aliejai ir gyvūniniai riebalai – 15 skirsniai priskiriami produktai.
  12. Konditerijos gaminiai, kakava ir šokoladas – 17 ir 18 skirsniams priskiriami produktai.
  13. Makaronų gaminiai, miltiniai konditerijos gaminiai ir kiti gaminiai iš javų – 19 skirsniai priskiriami produktai.
  14. Padažai – 21.03 pozicijai priskiriami produktai.
  15. Alus – 22.03 pozicijai priskiriami produktai.
  16. Vynas – 22.04 pozicijai priskiriami produktai.
  17. Spiritiniai gėrimai – 22.08 pozicijai priskiriami produktai.
  18. Actas – 22.09 pozicijai priskiriami produktai.
  19. Eteriniai aliejai – 33 skirsniai priskiriami produktai.
- (*) Sąrašas susijęs tik su žemės ūkio produktų geografinėmis nuorodomis.

1. Kalbant apie 13-B priedo 1 skirsnį pateiktą Europos Sąjungos geografinių nuorodų sąrašą, 13.35 straipsnyje numatytos apsaugos neprašoma taikyti šiems atskiriems terminams, kurie yra sudėtinės geografinės nuorodos pavadinimo dalis:

„aceite“, „aceto balsamico“, „aceto balsamico tradizionale“, „alla cacciatora“, „almkåse“, „alpkåse“, „amarelo“, „aprutino“, „aquavit“, „akvavit“, „apfel“, „azafrán“, „azalea“, „azeite“, „bärlikör“, „beef“, „bergkåse“, „berry liqueur“, „beurre“, „bier“, „bleu“, „blue cheese“, „bœuf“, „brandy“, „bratwürste“, „bresaola“, „breze“, „brezn“, „brez'n“, „brezel“, „brie“, „cacciatora“, „camembert“, „canard à foie gras“, „cantucci“, „cantuccini“, „cecina“, „chmel“, „chorizo“, „chouriça de carne“, „chouriço“, „christstollen“, „cítricos“, „cítrics“, „cream“, „crémant“, „culatello“, „degtinė“, „dehesa“, „edam“, „emmental“, „emmentaler“, „essence de lavande“, „farmed salmon“, „fleur“, „fromage“, „fruit liqueur“, „fruktlikör“, „geitenkaas“, „génisse“, „gouda“, „graukåse“, „hedelmälikööri“, „herbal vodka“, „hopfen“, „huile essentielle de lavande“, „huîtres“, „jambon“, „jamón“, „katenschinken“, „katenrauchschenken“, „knochenschinken“, „kirschwasser“, „klobasa“, „knöpfl“, „kren“, „kulen“, „kürbiskernöl“, „lamb“, „lebkuchen“, „linguiça“, „llonganissa“, „magiun de prune“, „marjalikööri“, „maultaschen“, „med“, „mel“, „mela“, „mortadella“, „mozzarella“, „mozzarella di bufala“, „oli“, „olje“, „original“, „ovos moles“, „pacharán“, „paleta“, „panceta“, „pancetta“, „pasta“, „pâté“, „pecorino“, „pêra“, „picante“, „pivo“, „plate“, „polvorones“, „pomodoro“, „prekmursko bučno olje“, „presunto“, „priego“, „prosciutto“, „provolone“, „pršut“, „pruneaux“, „pruneaux mi-cuits“, „punsch“, „punch“, „queijo“, „queso“, „rhum“, „riz“, „rostbratwürste“, „salam“, „salamini“, „salchichón“, „schinken“, „sierra“, „sobrasada“, „spätzle“, „speck“, „stollen“, „suppenmaultaschen“, „szalámi“, „téliszalámi“, „telemea“, „țuică zetea“, „turrón“, „vin de pays“, „vin mousseux de qualité“, „vinars“, „vinho“, „vin“, „vino“, „wein“, „wine“, „uisce beatha“, „vinohradnícka oblast“, „vodka“, „weihnachtsstollen“, „whiskey“, „whisky“, „white cheese“, „wijn“, „wódka“, „wódka ziołowa“, „zampone“, „zašink“, „κονσερβολιά“ (*konservolia*), „κορινθιακή σταφίδα“ (*korinthiaki stafida*), „λουκούμι“ (*loukoumi*), „μαστίχα“ (*masticha*), „розово масло“ (*rozovo maslo*).

2. Kalbant apie 13-B priedo 2 skirsnį pateiktą MERCOSUR geografinių nuorodų sąrašą, 13.35 straipsnyje numatytos apsaugos neprašoma taikyti šiems atskiriems terminams, kurie yra sudėtinės geografinės nuorodos pavadinimo dalis:

„alcauciles“, „alcachofas“, „chivito“, „criollo“, „mamón“, „veranda“, „cordero“, „dulce de membrillo“, „melón“, „salame“, „salame típico“, „mate“, „yerba mate“, „chorizo“, „batiburrillo“, „frutilla“, „mango“, „sandía“, „poncho“, „licor“, „vino“, „yerbamate“, „stevia“, „katuaba“, „menta'i“, „burrito“, „caña“, „miel negra de caña“, „melón“, „aceite de coco“, „cecina“, „naranja“, „palmito“.

3. Nepaisant toliau nurodytų MERCOSUR nuorodų apsaugos, šie terminai Europos Sąjungoje gali būti vartojami produktui apibūdinti, jei jokie kiti to produkto ženklinimo ar pakuotės elementai negali suklaidinti vartotojų dėl produkto kilmės ar pobūdžio ir nepažeidžia saugomos geografinės nuorodos kitais būdais:

„flores“, „iglesia“, „la cruz“, „la paz“, „las violetas“, „molinos“, „salto“, „sarmiento“.

4. Dėl 13-B priedo 1 skirsnį pateikto Europos Sąjungos geografinių nuorodų sąrašo ir nuo šio Susitarimo įsigaliojimo dienos MERCOSUR teritorijoje esančių augalų ar gyvūnų veislių pavadinimų Europos Sąjunga pažymi, kad po šio Susitarimo įsigaliojimo dienos MERCOSUR gali toliau naudoti (be kita ko, etiketėse) šiuos su augalų ar gyvūnų veislėmis susijusius terminus:

„Καλαμάτα“ (Kalamata), „Valencia Late“, „Alicante Buschet“, „Cariñán“, „Charolais“, „Semillón“, „Barbera“, „Dolcetto“, „Fiano“, „Greco“, „Lambrusco“, „Lambrusco Grasperossa“, „Montepulciano“, „Trebiano Toscano“.

5. Nepaisant Europos Sąjungos pavadinimo „Cava“ apsaugos, šis terminas MERCOSUR gali būti naudojamas produktui apibūdinti, jei jis neginčijamai vartojamas kaip „bodega“ arba „adega“ sinonimas ir atitinkamai įvardija vyno rūšį ir jokie kiti to produkto ženklinimo ar pakuotės elementai negali suklaidinti vartotojų dėl produkto kilmės ar pobūdžio ir nepažeidžia saugomos geografinės nuorodos kitais būdais.
6. Nepaisant Europos Sąjungos pavadinimo „Φέτα“ (Feta) apsaugos, pagal 13.35 straipsnį teikiamos apsaugos neprašoma taikyti ispanų kalbos žodžių junginiui „corte en fetas“ (supjaustyta gabalėliais), kai jo vartojimas gali būti siejamas su sūrio produktais, išskyrus baltuosius sūrius sūryme, su sąlyga, kad jokie kiti to produkto ženklinimo ar pakuotės elementai negali suklaidinti vartotojų dėl produkto kilmės ar pobūdžio ir nepažeidžia saugomos geografinės nuorodos „Φέτα“ (Feta) kitais būdais.
7. Nepaisant Europos Sąjungos pavadinimo „Danablu“ apsaugos, pagal 13.35 straipsnį teikiamos apsaugos neprašoma taikyti ispanų kalbos žodžių junginiui „queso azul“.
8. Geografinės nuorodos „Boeuf de Charolles“ apsauga termino „Charolês“ arba „Charolez“, nurodančio, kad produktas gautas iš „Charolais“ veislės gyvūno, naudojami Brazilijos teritorijoje neužkertamas kelias toliau naudoti tuos terminus, jei tais produktais nėra prekiaujama naudojant nuorodas (grafines nuorodas, pavadinimus, paveikslėlius, vėliavas) į tikrąją geografinės nuorodos kilmę arba išnaudojant geografinės nuorodos reputaciją ir jei naudojant šios gyvūnų veislės pavadinimą vartotojai nėra klaidinami arba to termino naudojimas nėra nesąžininga konkurencija geografinės nuorodos atžvilgiu.

13.34 STRAIPSNYJE NURODYTOS
GEOGRAFINĖS NUORODOS

Šalis	Nuorodos pavadinimas	Produktų klasė
Paragvajus	Miel Negra de caña paraguaya de Arroyos y Esteros	Cukranendrių melasa
Paragvajus	Chorizo Sanjuanino	Mėsa, žuvis ir jų gaminiai
Paragvajus	Licor de Yegros	Spiritiniai gėrimai
Paragvajus	Chipa de Coronel Bogado	Konditerijos gaminiai, kakava ir šokoladas
Paragvajus	Miel de abeja de los Humedales del Ñeembucu	Medus ir kiti valgomieji gyvūniniai produktai
Paragvajus	Cordero misionero	Mėsa, žuvis ir jų gaminiai
Paragvajus	Batiburrillo de Misiones	Mėsa, žuvis ir jų gaminiai
Paragvajus	Frutilla de Areguá	Daržovės, vaisiai, riešutai ir jų gaminiai
Paragvajus	Mango de Areguá	Daržovės, vaisiai, riešutai ir jų gaminiai
Paragvajus	Sandía de Estanzuela	Daržovės, vaisiai, riešutai ir jų gaminiai
Paragvajus	Vino de Independencia	Vynas
Paragvajus	Yerbamate Paraguaya	Kava, matė, prieskoniai ir jų gaminiai
Paragvajus	Stevia Paraguaya / Ka'a He'e del Paraguay	Kiti augaliniai produktai
Paragvajus	Katuaba Paraguaya	Kiti augalai ir augalų dalys
Paragvajus	Menta'i Paraguaya	Kiti augalai ir augalų dalys

Šalis	Nuorodos pavadinimas	Produktų klasė
Paragvajus	Burrito Paraguayo	Kiti augalai ir augalų dalys
Paragvajus	Chipa Barrero	Konditerijos gaminiai ir kepiniai
Paragvajus	Caña Paraguaya	Spiritiniai gėrimai
Paragvajus	Carne del Paraguay	Mėsa, žuvis ir jų gaminiai
Paragvajus	Carne del Chaco	Mėsa, žuvis ir jų gaminiai
Paragvajus	Melón de Yaguaron	Daržovės, vaisiai, riešutai ir jų gaminiai
Paragvajus	Aceite de coco Paraguayo / Mbokaja	Aliejai, valgomieji aliejai ir gyvūniniai riebalai
Paragvajus	Cecina so`o piru Paraguayo	Mėsa, žuvis ir jų gaminiai
Paragvajus	Naranja de Itapua	Daržovės, vaisiai, riešutai ir jų gaminiai
Paragvajus	Palmito del Bosque del Atlántico del Alto Paraguay	Daržovės, vaisiai, riešutai ir jų gaminiai
Paragvajus	Miel de abeja del pantanal del Chaco paraguay	Medus ir kiti valgomieji gyvūniniai produktai
Paragvajus	Azúcar Orgánica Paraguaya	Cukranendrių cukrus

13.33.5 STRAIPSNYJE NURODYTOS MERCOSUR
GEOGRAFINĖS NUORODOS

Šalis	Nuorodos pavadinimas	Produktų klasė*
Brazilija	Franca	Avalynė
Brazilija	Região das Lagoas Mundaú-Manguaba	Specialieji audiniai, siuvinėjimai, nėriniai
Brazilija	Divina Pastora	Specialieji audiniai, siuvinėjimai, nėriniai
Brazilija	Cachoeiro do Itapemirim	Akmuo; akmenų dirbiniai
Brazilija	Cariri Paraibano	Specialieji audiniai, siuvinėjimai, nėriniai
Brazilija	Paraíba	Medvilnė
Brazilija	São João del Rei	Alavas ir alavo gaminiai
Brazilija	Vale do Sinos	Žalios (neišdirbtos) odos ir išdirbta oda; odos dirbiniai
Brazilija	Pedro II	Brangakmeniai arba pusbrangiai akmenys
Brazilija	Goiabeiras	Keramikos dirbiniai
Brazilija	Região do Jalapão do Estado do Tocantins	Dekoratyviniai žalumynai
Brazilija	Região das Lagoas Mundaú-Manguaba	Specialieji audiniai, siuvinėjimai, nėriniai

Šalis	Nuorodos pavadinimas	Produktų klasė*
Paragvajus	Aó Po'í de Yataity	Specialieji audiniai, siuvinėjimai, nėriniai
Paragvajus	Ñanduti de Itaugua	Specialieji audiniai, siuvinėjimai, nėriniai
Paragvajus	Poncho de Cordillera	Drabužiai ir jų priedai, išskyrus megztus ir nertus
Paragvajus	Piedra de Cerro Koi	Akmuo; akmens dirbiniai
Paragvajus	Cerámica de Areguá	Keramikos dirbiniai
Paragvajus	Hamaca Paraguaya	Vata, veltinys ir neaustinės medžiagos; specialieji siūlai; virvės, virvelės, lynai ir trosai bei jų dirbiniai
Paragvajus	Carbón del Chaco Paraguayo	Mediena ir medienos gaminiai; medžio anglis
Paragvajus	Jabón de coco Paraguayo / Mbokaja	Muilas, organinės paviršinio aktyvumo medžiagos, skalbikliai, tepimo priemonės, dirbtiniai vašakai, paruošti vašakai, blizginimo arba šveitimo priemonės, žvakės ir panašūs dirbiniai, modeliavimo pastos, stomatologiniai vašakai, taip pat stomatologijos preparatai, daugiausia iš gipso

MERCOSUR SUSITARIANČIŲJŲ VALSTYBIŲ ANKSTESNIŲ NAUDOTOJŲ SĄRAŠAS

1. 13.35 straipsnio 8 dalyje nurodyti ankstesni naudotojai yra:

TERITORIJA	TERMINAS	ANKSTESNI NAUDOTOJAI
ARGENTINA	PARMESANO	<ol style="list-style-type: none"> 1. Alto Campo S.R.L. 2. Canut Hnos S.R.L. 3. Casarias S.A. 4. Cassini y Cesaratto S.A. 5. Cooperativa de Trabajo Blaquier Ltda. 6. Ensemble S.R.L. 7. Ernesto Rodriguez e Hijos S.A. 8. Familia Benvenuto S.A. 9. Ingredients Solutions S.A. 10. Institucion Salesiana Nuestra Señora de Luján 11. Kiollo Quesos de Sorrenti Cristian José 12. Instituto Cultural Ermita Asociación Civil 13. La Mucca S.A. 14. Lácteos Don Victorino S.R.L. 15. Lácteos La Familia S.R.L. 16. Lácteos Lattaia S.R.L. 17. Lácteos Tío Pujio S.R.L. 18. Leig – Lac S.R.L. 19. LW S.R.L. 20. Man S.A. 21. Mastellone Hnos. S.A. 22. Milkaut S.A. 23. Molfino Hnos. S.A.

TERITORIJA	TERMINAS	ANKSTESNI NAUDOTOJAI
		24. Noal S.A. 25. Poland S.A. 26. Quesos Trelau S.A. 27. Remotti S.A. 28. Sancor Cooperativas Unidas Ltda. 29. San Gotardo Lácteos De García Jorge Alberto 30. Tandileofu de Raúl Edgardo Mastrángelo 31. Tresanto S.R.L. 32. Verónica S.A.C.I.A.F.E.I. 33. Vifran S.A.
ARGENTINA	GRUYERE / GRUYÈRE	1. Caffalac S.R.L. 2. Canut Hnos. S.R.L. 3. Cassini y Cesaratto S.A. 4. Cooperativa Agrícola Ganadera de Arroyo Cabral Ltda. 5. Cooperativa Agrícola Tampera de James Craik Ltda. 6. Día Argentina S.A. 7. Doña Emilia S.R.L. 8. Ernesto Rodríguez e Hijos S.A. 9. Granjas Patagónicas S.R.L. 10. Institución Salesiana Nuestra Señora de Luján 11. Lactear S.A. 12. Lácteos 3L S.A. 13. Lácteos Don Victorino S.R.L. 14. Lácteos Tío Pujio S.R.L. 15. LW S.R.L. 16. Magnasco Hnos. S.A. 17. Manfrey coop. de Tamberos de Com. e Ind. Ltda. 18. Mastellone Hnos. S.A. 19. Miguel Peiretti S.R.L.

TERITORIJA	TERMINAS	ANKSTESNI NAUDOTOJAI
		20. Milkaut S.A. 21. Molfino Hnos. S.A. 22. Quesos Don Atilio S.A. 23. Remotti S.A. 24. Ricolact S.R.L. 25. Steber S.A. 26. Sucesores de Alfredo Williner S.A. 27. Tandileofu de Raúl Edgardo Mastrángelo 28. Tradición Inza S.R.L. 29. Tremblay S.R.L. 30. Verónica S.A.C.I.A.F.E.I.
ARGENTINA	FONTINA	1. Ball-Mor S.R.L. 2. Brescialat S.A. 3. Capilla del Señor S.A. 4. Cayelac S.A. 5. CONAPROLE (Cooperativa Nacional de Productores de Leche) 6. Cooperativa Agrícola Ganadera de Arroyo Cabral Ltda. 7. Cooperativa Agrícola Tampera de James Craik Ltda. 8. Cooperativa de Trabajo Blaquier Ltda. 9. D.V.H. Productos Alimenticios S.A. 10. Establecimiento Don Santiago de Bessone Miguel, Mauro y Mario S.H (Samijor S.A.S.) 11. Don Felipe S.R.L. 12. Ensemble S.R.L. 13. Ernesto Rodríguez e Hijos S.A. 14. Establecimientos Lácteos Silvia S.R.L. 15. García Hermanos Agroindustrial S.R.L. 16. Granjas Patagónicas S.R.L.

TERITORIJA	TERMINAS	ANKSTESNI NAUDOTOJAI
		17. La Francisca S.R.L.
		18. La Varense S.R.L.
		19. Lactar S.A.
		20. Lactear S.A.
		21. Lácteos 3L S.A.
		22. Lácteos Barraza S.A.
		23. Lácteos Castel de Giordano Rafael Mario
		24. Lácteos Don Angel de Laspina Miguel Angel
		25. Lácteos Don Victorino S.R.L.
		26. Lácteos Esperanza Blanca S.A.
		27. Lácteos Her-Bal de Baldo Héctor José y Rodolfo Avelino S.H.
		28. Lácteos La Familia S.R.L.
		29. Lácteos San Jorge S.R.L.
		30. Lácteos Vidal S.A.
		31. Leig - Lac S.R.L.
		32. Los Pinos S.R.L.
		33. LW S.R.L.
		34. Magnasco Hnos. S.A.
		35. Manfrey Coop. de Tamberos de Com. e Ind. Ltda.
		36. Mastellone Hnos. S.A.
		37. Milkaut S.A.
		38. Modesto Bertolini S.A.
		39. Molfino Hnos. S.A.
		40. Montechiari y Pognante S.R.L.
		41. Noal S.A.
		42. Pgb S.A.
		43. Poland S.A.
		44. Quesada Comercial e Industrial S.R.L.

TERITORIJA	TERMINAS	ANKSTESNI NAUDOTOJAI
		<ol style="list-style-type: none"> 45. Quesos Chamen de López Julián A. y Ozcoidi Dario R. S.H. 46. Quesos Don Atilio S.A. 47. Quesos Fermier de Daniel Rigabert 48. Quesos Trelau S.A. 49. Remotti S.A. 50. Sancor Cooperativas Unidas Ltda. 51. San Gotardo Lácteos de García Jorge Alberto 52. Sobrero y Cagnolo S.A. 53. Steber S.A. 54. Tandileofu de Raúl Edgardo Mastrángelo 55. Tradición Inza S.R.L. 56. Usina Láctea El Puente S.A. 57. Verónica S.A.C.I.A.F.E.I. 58. Vila S.A.C.I.
ARGENTINA	REGGIANITO	<ol style="list-style-type: none"> 1. Algarrobitos de Folmer Raúl Gaspar 2. Alto Campo S.R.L. 3. Asociación Cooperadora de la Escuela de Producción e Industrialización de Leche Dr. Ramón Santamarina de Tandil 4. Brescialat S.A. 5. Canagro S.A. 6. Canut Hnos. S.R.L. 7. Capilla del Señor S.A. 8. Casarias S.A. 9. Cassini y Cesaratto S.A. 10. Cayelac S.A. 11. Cencosud S.A. 12. CONAPROLE (Cooperativa Nacional de Productores de Leche) 13. Compañía de Sabores S.A.

TERITORIJA	TERMINAS	ANKSTESNI NAUDOTOJAI
		14. Cooperativa Agrícola Ganadera de Arroyo Cabral Ltda.
		15. Cooperativa Agrícola Tampera De James Craik Ltda.
		16. Cooperativa de Tamberos Unidos Ltda.
		17. Cooperativa de Trabajo 22 de marzo Ltda. (ex Lugui S.R.L.)
		18. Cooperativa de Trabajo Blaquier Ltda.
		19. Cooperativa de Trabajo Nuevo Amanecer Ltda.
		20. Cremigal S.R.L.
		21. Establecimiento Don Santiago de Bessone Miguel, Mauro y Mario S.H (Samijor S.A.S.)
		22. D.V.H. Productos Alimenticios S.A.
		23. Diazlac S.R.L.
		24. Doña Emilia S.R.L.
		25. Ensemble S.R.L.
		26. Ernesto Mayol S.A.
		27. Ernesto Rodriguez e Hijos S.A.
		28. Escuela Agrótecnica Salesiana Ambrosio Olmos
		29. Establecimientos Lácteos Silvia S.R.L.
		30. Establecimientos San Ignacio S.A.
		31. Familia Benvenuto S.A.
		32. Fanelácteo S.A.
		33. Folgoso Bardullas S.A.
		34. Funesil
		35. García Hermanos Agroindustrial S.R.L.
		36. Gotte S.A.
		37. Grupo Muu S.R.L. – Lácteos Las 2 S
		38. Industrias Alimenticias La Blanquita S.R.L.
		39. Institución Salesiana Nuestra Señora de Luján

TERITORIJA	TERMINAS	ANKSTESNI NAUDOTOJAI
		40. J.A.P. S.R.L.
		41. La Lácteo S.A.
		42. La Margarita Establecimiento Lácteo De Francescutti Fabiana
		43. La Mucca S.A.
		44. La Varense S.R.L.
		45. Lácteos Castel de Giordano Rafael Mario
		46. Lacrey de Rey Orestes Oscar
		47. Lactear S.A.
		48. Lácteos Amasuyo S.A.
		49. Lácteos Camurri S.A.
		50. Lácteos Don Angel de Laspina Miguel Angel
		51. Lácteos Don Victorino S.R.L.
		52. Lácteos Elortondo S.R.L.
		53. Lácteos Esperanza Blanca S.A.
		54. Lácteos La Familia S.R.L.
		55. Lácteos La Juanita de Miqueo Martin Osvaldo
		56. Lácteos Las Tres S.R.L.
		57. Lácteos O'Higgins S.R.L.
		58. Lácteos Premium S.A.
		59. Lácteos Puán de Seitz Alfredo
		60. Lácteos Puyehué S.R.L.
		61. Lácteos San Francisco S.R.L.
		62. Lácteos San Jorge S.R.L.
		63. Lácteos San José de José German Tavaut
		64. Lácteos Santa Fe S.A.
		65. Lácteos Udaondo S.R.L.
		66. Lattay de Careri Gustavo d. y Careri Liliana N. SH
		67. Leig – Lac S.R.L.

TERITORIJA	TERMINAS	ANKSTESNI NAUDOTOJAI
		68. Los Alemanes de Hosmann Julio Máximo
		69. LW S.R.L.
		70. Magnasco Hnos. S.A.
		71. Man S.A.
		72. Manfrey Coop. de Tamberos de Com. e Ind. Ltda.
		73. Marca S.A.
		74. Mastellone Hnos. S.A.
		75. Maxiconsumo S.A.
		76. Milkaut S.A.
		77. Modesto Bertolini S.A.
		78. Molfino Hnos. S.A.
		79. Montechiari y Pognante S.R.L.
		80. Noal S.A.
		81. Nonna Pia S.R.L.
		82. Nuestra Tierra S.R.L.
		83. Pgb S.A.
		84. Poland S.A.
		85. Prinlac S.R.L.
		86. Punta del Agua S.A.
		87. Quesada Comercial e Industrial S.R.L.
		88. Quesos Chamen de López Julián A. y Ozcoidi Darío R. S.H.
		89. Quesos Don Atilio S.A.
		90. Quesos Trelau S.A.
		91. Ramolac de Peiretti Celso, Héctor, Haydee y Raúl
		92. Remotti S.A.
		93. Ricolact S.R.L.
		94. S.A. Importadora y Exportadora de La Patagonia

TERITORIJA	TERMINAS	ANKSTESNI NAUDOTOJAI
		95. San Gotardo Lácteos De García Jorge Alberto 96. San Isidro Cooperativa Agropecuaria Ltda. 97. San Lucio S.A. 98. Sancor Cooperativas Unidas Ltda. 99. Sobrero y Cagnolo S.A. 100. Soc. Coop.de Tamberos de la Zona de Rosario Ltda. 101. Steber S.A. 102. Sucesores de Alfredo Williner S.A. 103. Supermercados Mayoristas Makro S.A. 104. Tandileofu de Raúl Edgardo Mastrángelo 105. Tradicion Inza S.R.L. 106. Tremblay S.R.L. 107. Ucalac S.A. 108. Usina Láctea El Puente S.A. 109. Verónica S.A.C.I.A.F.E.I. 110. Vifran S.A. 111. Vila S.A.C.I.
ARGENTINA	GINEBRA	1. Campari Argentina S.A. 2. Peters Hnos, C.C.I.S.A.
BRAZILIJA	FONTINA	1. Laticinios PJ Ltda 2. Cooperativa Santa Clara Užsienio naudotojai 1. <i>Sancor Cooperativas Unidas Ltda (Argentina)</i> 2. <i>Verónica SA (Argentina)</i>

TERITORIJA	TERMINAS	ANKSTESNI NAUDOTOJAI
BRAZILIJA	GORGONZOLA	<ol style="list-style-type: none"> 1. Agro-Leite Noroeste Indústria e Comércio Ltda 2. ARC Logística e Alimentos Ltda 3. Cooperativa Santa Clara 4. Dan Vigor Indústria e Comércio de Laticínios Ltda 5. Frimesa Cooperativa Central 6. Lactalis do Brasil 7. Laticínio Minas Gerais Ltda 8. Laticínios Latco Ltda 9. Laticínios Sabor da Serra Ltda 10. Laticínios São João SA 11. Laticínios São Vicente de Minas SA 12. Laticínios Sibéria Ltda 13. Laticínios Tirolez Ltda 14. Laticínios Union Ltda 15. Laticínios Minas Forte Ltda 16. Na morada Industria e Comércio Ltda 17. Nacon Araraquara Comércio e Representações Eireli 18. Neolat Comércio de Laticínios Ltda 19. Nova Mix Industrial e Comercial de Alimentos Ltda 20. Polenghi Industrias Alimentícias Ltda 21. Premiato Indústria e Comércio de Alimentos Ltda 22. Queijos Finos Industria, Comércio, Importação, Exportação e Serviços Eireli 23. Scalon & Cerchi Ltda 24. Vicente Roberto de Carvalho & CIA Ltda 25. Yema Distribuidora de Alimentos Eireli

TERITORIJA	TERMINAS	ANKSTESNI NAUDOTOJAI
BRAZILIJA	GRANA	<ol style="list-style-type: none"> 1. RAR Indústria e Comércio de Alimentos Ltda 2. Gran Mestri Alimentos SA 3. Gran Parma Agroindústria Ltda 4. Parmíssimo Alimentos Ltda
BRAZILIJA	GRUYÈRE	<ol style="list-style-type: none"> 1. Barbosa & Marques SA 2. Cooperativa Santa Clara 3. Dan Vigor Indústria e Comércio de Laticínios Ltda 4. Lactalis do Brasil 5. Laticínios Iterere Ltda 6. Laticínios PJ Ltda 7. Laticínios São João SA 8. Laticínios São Vicente de Minas SA 9. Laticínios Sibéria Ltda 10. Laticínios Tirolez Ltda 11. Indústria e Comércio de Laticínios Vale dos Buritis Ltda 12. Laticínios União Total Ltda 13. Nacon Araraquara Comércio e Representações Eireli 14. Nova Mix Industrial e Comercial de Alimentos Ltda 15. Polenghi Industrias Alimentícias Ltda 16. Usina de Beneficiamento Paiolzinho Ltda 17. Vialat Indústria & Comércio Ltda 18. Yema Distribuidora de Alimentos Eireli <p>Užsienio naudotojai</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Seglar SA</i> (Urugvajus) 2. <i>Verónica SA</i> (Argentina)

TERITORIJA	TERMINAS	ANKSTESNI NAUDOTOJAI
BRAZILIJA	PARMESAO	<ol style="list-style-type: none"> 1. A. F. Sampaio EPP 2. Agroindústria e Comércio Serra Negra Ltda 3. Agro-leite Noroeste Indústria e Comércio Ltda 4. ARC Logística e Alimentos Ltda 5. Atalat Industria e Comércio de Laticínios Ltda 6. Barbosa & Marques SA 7. BRQ Indústria de Alimentos SA 8. Buritama Industria e Comercio de Laticinios Ltda 09. Campanella Alimentos Ltda 10. Citale Brasil Ltda 11. Cooperativa Agropecuária de Boa Esperança Ltda 12. Cooperativa Agropecuária do Vale do Paracatu Ltda 13. Cooperativa Agropecuária do Vale do Sapucaí Ltda 14. Cooperativa de Laticínios Selita 15. Cooperativa dos Pequenos Produtores Rurais de Icarai de Minas Ltda 16. Cooperativa Mista Agropecuária de Patos de Minas Ltda 17. Cooperativa Mista dos Produtores de Leite de Morrinhos 18. Cooperativa Mista dos Produtores Rurais de Conselheiro Pena Ltda 19. Cooperativa Regional Agropecuária de Santa Rita do Sapucaí Ltda 20. Cooperativa Regional de Produtores de Leite Serrania Ltda 21. Cooperativa Santa Clara

TERITORIJA	TERMINAS	ANKSTESNI NAUDOTOJAI
		22. Cristaulat Indústria e Comércio de Laticínios Ltda
		23. Dan Vigor Indústria e Comércio de Laticínios Ltda
		24. Deusdete Soares da Silva ME
		25. Eduardo Barbosa Levate
		26. Fábrica de Laticínios Jorge Pereira dos Anjos
		27. Fábrica de Laticínios Minas Milk Ltda
		28. Forno de Minas Alimentos SA
		29. Frimesa Cooperativa Central
		30. Gran Mestri Alimentos SA
		31. Gran Paladare Indústria e Comércio de Lácteos Eireli
		32. Gran Parma Agroindústria Ltda
		33. Gonçalves Salles S.A. Indústria e Comércio
		34. Indústria, Comércio, Importação e Exportação de Alimentos Multlac Eireli
		35. Indústria de Alimentos Costa Uruguai Ltda
		36. Indústria de Laticínios Kase Haus Ltda ME
		37. Indústria de Queijos Nato Bom Ltda
		38. Indústria e Comércio de Laticínio Minas Lacto
		39. Indústria e Comércio de Laticínios Vale dos Buritis Ltda
		40. Indústria e Comércio de Laticínios Vila Nova Ltda
		41. Indústria e Comércio de Laticínio Vitória Ltda
		42. Indústria e Comércio de Laticínios VLF Eireli
		43. Indústria e Comércio de Queijos Lelo Ltda
		44. Indústria e Comércio de Queijos Litza Ltda

TERITORIJA	TERMINAS	ANKSTESNI NAUDOTOJAI
		45. Indústria e Comércio de Queijos Oriente Ltda
		46. Indústria & Comércio Irmãos & Irmãos
		47. Indústria e Comércio de Laticínios Sabor do Vale
		48. Indústria e Comércio de Laticínios Rex Ltda
		49. Lactalis do Brasil Comercio Importação Exportação de Laticínios Ltda
		50. Laticínio Belo Vale Ltda
		51. Laticínios Estrela do Norte Comércio e Indústria LTDA
		52. Laticínio Fazenda Bella Vista Ltda
		53. Laticínio Flor dos Alpes Ltda
		54. Laticínio Lacobom Ltda
		55. Laticínio Mais Vida Ltda
		56. Laticínio Minas Gerais Ltda
		57. Laticínio Nova Vitória Indústria e Comércio Ltda
		58. Laticínio Rocha Ltda
		59. Laticínio Santa Izabel Eireli
		60. Laticínio Santa Rosa LTDA
		61. Laticínios Alkmim Ltda
		62. Laticínios Bela Vista Ltda
		63. Laticínios Bom Pastor Ltda
		64. Laticínios Campo Belo Ltda
		65. Laticínios Curral de Minas Ltda
		66. Laticínios Dona Formosa Ltda
		67. Laticínios Dupavão Ltda ME
		68. Laticínios Estrela da Mantiqueira Bocaina de Minas Ltda – EPP
		69. Laticínios Fartura Eireli

TERITORIJA	TERMINAS	ANKSTESNI NAUDOTOJAI
		70. Laticínios Heloisa Ltda
		71. Laticínios JL Ltda
		72. Laticínios Kiformaggio Ltda
		73. Laticínios Latco Ltda
		74. Laticínios Madre de Deus de Minas Ltda
		75. Laticínios Noroeste Ltda
		76. Laticínios Norte de Minas Eireli
		77. Laticínios Nutrileite Indústria e Comércio Ltda
		78. Laticínios Oliveira Industria e Comercio Ltda – ME
		79. Laticínios Palmital Ltda
		80. Laticínios Paula Freitas Ltda
		81. Laticínios Peçanha Ltda
		82. Laticínios PJ Ltda
		83. Laticínios Porto Alegre Indústria e Comércio SA
		84. Laticínios Q'nutry Ltda
		85. Laticínios Rosena Ltda
		86. Laticínios Sabor da Serra Ltda
		87. Laticínios Saldalis SA
		88. Laticínios São João SA
		89. Laticínios São José do Barreiro Ltda
		90. Laticínios Sevilha Ltda
		91. Laticínios Sibéria Ltda
		92. Laticínios Silva e Oliveira Ltda
		93. Laticínios Tirolez Ltda
		94. Laticínios Union Ltda
		95. Cooperativa de Laticínios Vale do Mucuri Ltda

TERITORIJA	TERMINAS	ANKSTESNI NAUDOTOJAI
		96. Laticínios União Total Ltda
		97. Leitesol Indústria e Comércio SA
		98. Leandro Barcelos da Fonseca EPP
		99. Leite Fazenda Bela Vista Ltda
		100. Leme Indústria e Comércio de Produtos Alimentícios Ltda
		101. Luís Henrique Delgado EPP
		102. Mania Cristina Neves Matos Eireli
		103. Minas Alimentos Ltda
		104. Na morada Indústria e Comércio Ltda
		105. Nacon Araraquara Comércio e Representações Eireli
		106. Natamil Friburgo Industria e Comércio de Laticínios Eireli
		107. Neolat Comércio de Laticínios Ltda
		108. Nova Mix Industrial e Comercial de Alimentos Ltda
		109. Oxente Indústria e Comércio de Laticínios Ltda
		110. Pastora Indústria de Laticínios ME
		111. Promissão Alimentos e Lácteos Eireli
		112. Polenghi Indústrias Alimentícias Ltda
		113. P&L Agroindústria de Laticínios
		114. Pinheiro & Silva Indústria e Comércio de Laticínios Ltda
		115. Premiato Indústria e Comércio de Alimentos Ltda
		116. Primor Indústria e Comércio de Laticínios Ltda
		117. Parmíssimo Alimentos Ltda
		118. RAR Indústria e Comércio de Alimentos Ltda

TERITORIJA	TERMINAS	ANKSTESNI NAUDOTOJAI
		<p>119. Real Comércio e Laticínios Ltda</p> <p>120. RPJ Distribuidora de Laticínios e Frios Ltda</p> <p>121. S Teixeira Produtos Alimenticios Ltda</p> <p>122. São Leopoldo Alimentos Ltda</p> <p>123. Scalon & Cerchi Ltda</p> <p>124. Tapuya Indústria e Comércio Ltda</p> <p>125. Três Barras Indústria de Lácteos do Brasil Ltda</p> <p>126. Usina de Beneficiamento Del Rios Ltda</p> <p>127. Usina de Beneficiamento Paiolzinho Ltda</p> <p>128. Villam Laticínios Ltda</p> <p>129. Vicente Roberto de Carvalho & CIA Ltda</p> <p>130. Yema Distribuidora de Alimentos Eireli</p> <p>Užsienio naudotojai</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>CALCAR (Cooperativa Agraria de Responsabilidad Limitada Carmelo)</i> (Urugvajus) 2. <i>CONAPROLE – Cooperativa Nacional de Productores de Leche</i> (Urugvajus) 3. <i>Industria Láctea Salteña SA</i> (Urugvajus) 4. <i>Mastellone Hnos SA</i> (Argentina) 5. <i>Milkaut SA</i> (Argentina) 6. <i>Molfino Hnos SA</i> (Argentina) 7. <i>Noal SA</i> (Argentina) 8. <i>Remotti SA</i> (Argentina) 9. <i>SanCor Cooperativas Unidas Ltda</i> (Argentina) 10. <i>Seglar SA</i> (Urugvajus)

TERITORIJA	TERMINAS	ANKSTESNI NAUDOTOJAI
BRAZILIJA	GENEBRA	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bebidas Guichard Ltda 2. Dubar Indústria e Comércio de Bebidas Ltda 3. Multidrink do Brasil Ltda
BRAZILIJA	STEINHAEGER	<ol style="list-style-type: none"> 1. Distilaria Doble W Exportação e Importação Ltda 2. Distillerie Stock do Brasil Ltda 3. Dubar Indústria e Comércio de Bebidas Ltda 4. Multidrink do Brasil Ltda 5. Natique Indústria e Comércio Ltda
PARAGVAJUS	PARMESANO	<ol style="list-style-type: none"> 1. Lácteos Norte S.R.L. 2. Lácteos San Cristóbal de Delci López Correa / Lácteos Katuete S.A. <p>Užsienio naudotojai</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. CONAPROLE (Cooperativa Nacional de Productores de Leche) 2. Sancor Cooperativas Unidas Ltda.
PARAGVAJUS	GRUYERE	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dominique Gaston Frossard / Cremo Euro Gourmet S.A. <p>Užsienio naudotojai</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. García Hermanos Agroindustrial S.R.L
PARAGVAJUS	FONTINA	<p>Užsienio naudotojai</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. CONAPROLE (Cooperativa Nacional de Productores de Leche) 2. Sucesores de Alfredo Williner S.A. 3. Sancor Cooperativas Unidas Ltda. 4. García Hermanos Agroindustrial S.R.L

TERITORIJA	TERMINAS	ANKSTESNI NAUDOTOJAI
PARAGVAJUS	REGGIANITO	<p>Užsienio naudotojai</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. CONAPROLE (Cooperativa Nacional de Productores de Leche) 2. Sucesores de Alfredo Williner S.A. 3. Mastellone Hnos. S.A. 4. Sancor Cooperativas Unidas Ltda. 5. García Hermanos Agroindustrial S.R.L 6. Milkaut S.A. 7. Manfrey Coop. de Tamberos de Com. E Ind. Ltda.
URUGVAJUS	PARMESANO	<ol style="list-style-type: none"> 1. ALKLA SRL 2. CALCAR (Cooperativa Agraria de Responsabilidad Limitada Carmelo) 3. CATENI S.A. 4. CONAPROLE (Cooperativa Nacional de Productores de Leche) 5. Conarey S.A. 6. ECOMEL S.A. 7. El Nuevo Gaucho SRL 8. FARMING S.A. 9. Farolur S.A. 10. FORMAGGIO LTDA 11. Granja Brassetti SRL 12. Henderson & CIA S.A 13. Horacio Bentacor 14. INDULACSA (Industria Lactea Salteña S.A.) 15. Juan Manuel Guerequiz Melo 16. La Magnolia S.A. 17. La Nueva Cerro S.A 18. La vieja bodega SRL 19. Pronaturalia S.A. 20. Queseria Helvetica S.A. 21. SEGLAR S.A.

TERITORIJA	TERMINAS	ANKSTESNI NAUDOTOJAI
URUGVAJUS	GRUYERE / GRUYÈRE	<ol style="list-style-type: none"> 1. CONAPROLE (Cooperativa Nacional de Productores de Leche) 2. Granja Brassetti SRL 3. Pronaturalia S.A. 4. SEGLAR S.A. <p>Užsienio naudotojai</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. MILKAUT S.A.
URUGVAJUS	GRUYERITO / GRUYER	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bonprole Industrias Lacteas S.A.
URUGVAJUS	FONTINA	<ol style="list-style-type: none"> 1. CONAPROLE (Cooperativa Nacional de Productores de Leche) 2. Farolur S.A. 3. Pronaturalia S.A. <p>Užsienio naudotojai</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. MILKAUT S.A. 2. Sancor Cooperativas Unidas Ltda
URUGVAJUS	REGGIANITO	<ol style="list-style-type: none"> 1. CLALDY S.A. 2. CONAPROLE (Cooperativa Nacional de Productores de Leche) <p>Užsienio naudotojai</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. MILKAUT S.A. 2. Sancor Cooperativas Unidas Ltda

TERITORIJA	TERMINAS	ANKSTESNI NAUDOTOJAI
URUGVAJUS	GRAPPAMIEL	<ol style="list-style-type: none"> 1. A. López & CIA 2. Bodega Tunin Hnos. S.R.L. 3. CABORIL S.A. 4. CEPAS Uruguay Bebidas y Alimentos S.A. (Ex BACARDI-MARTINI S.A.) 5. Eduardo Bon Perez 6. Gerardo Nabune Sciutti 7. Valdi Fraga Gonzalo Martin (ex JORGE L. VALDI) 8. La vieja bodega SRL 9. LICOGIN SRL 10. MENDOZA SRL 11. NABITUR S.A. 12. NAFIREY S.A. 13. REWILAT S.A. 14. Rodríguez HNOS & CIA LTDA

2. Nuo šio Susitarimo įsigaliojimo dienos taikomas 12 (dvylikos) mėnesių pereinamasis laikotarpis siekiant, kad visi šiame priede išvardyti ankstesni naudotojai galėtų prisitaikyti prie 13.35 straipsnio 8 dalies a–i punktuose nustatytų reikalavimų.

KIEKVIENOS ŠALIES VALSTYBĖS VALDOMŲ ĮMONIŲ IR ĮMONIŲ, KURIOMS
SUTEIKTOS IŠIMTINĖS AR SPECIALIOSIOS PRIVILEGIJOS, SĄRAŠAI

ARGENTINA

1. 17 skyrius netaikomas valstybės valdomoms įmonėms arba įmonėms, kurioms centrinei valdžiai pavaldžiu lygmeniu suteiktos išimtinės ar specialiosios privilegijos.
2. 17.4 straipsnis netaikomas toliau išvardytoms valstybės valdomoms įmonėms arba įmonėms, kurioms suteiktos išimtinės ar specialiosios privilegijos, arba jų valdomoms ar kontroliuojamoms įmonėms, patronuojamosioms įmonėms ir susijusioms įmonėms, kurias jos valdo arba kontroliuoja, arba visoms toliau nurodytų įmonių naujoms, reorganizuotoms ar jas pakeitusioms įmonėms ar subjektams:
  - a) *Integración Energética Argentina S.A.*;
  - b) *Nucleoeléctrica Argentina S.A.* ir
  - c) *Soluciones Satelitales S.A.*

BRAZILIJA

17 skyrius netaikomas valstybės valdomoms įmonėms arba įmonėms, kurioms centrinei valdžiai pavaldžiu lygmeniu suteiktos išimtinės ar specialiosios privilegijos.

PREAMBULĖ

ŠALYS,

LAIKYDAMOSI NUOMONĖS, kad šis Susitarimas pasirašomas beprecedenčių krizių ir iššūkių kontekste;

PAŽYMĖDAMOS, kad:

- a) būtina imtis skubių veiksmų siekiant spręsti aplinkos iššūkius ir krizes, įskaitant susijusius su klimato kaita, biologinės įvairovės nykimu ir tarša, kaip aiškiai matyti iš naujausių mokslinių įrodymų, ir kuriuos dar labiau didina nemažėjantis skurdo lygis, įskaitant ypač didelį skurdą, apsirūpinimo maistu nesaugumą ir nelygybę;
- b) COVID-19 pandemija atskleidė daugialypį mūsų visuomenės pažeidžiamumą, be kita ko, kylantį susirūpinimą dėl tiekimo grandinių atsparumo, ypač nacionalinėse sveikatos priežiūros sistemose;
- c) dėl geopolitinės įtampos dar labiau susisiejo ekonominiai santykiai ir atsparumas, o tai sutrikdė tarptautinės prekybos srautus;
- d) vis sudėtingiau užtikrinti deramą gyvenimo lygį, nes maisto tiekimo grandinės trikdomos, o ekosistemas neigiamai veikia klimato kaita, ir
- e) kelerius metus iš eilės trukę daugiapakopiai iššūkiai ir krizės sumenkino tai, kas pasiekta įgyvendinant Darbotvarkę iki 2030 m. ir darnaus vystymosi tikslus;

PABRĖŽDAMOS, kad šiomis aplinkybėmis labai svarbu užtikrinti, kad tarptautinė prekyba būtų atvira, skaidri ir pagrįsta taisyklėmis;

PABRĖŽDAMOS, kad būtina paspartinti mūsų veiksmus, kad būtų pasiekti darnaus vystymosi tikslai, kovojama su klimato kaita ir rasta priemonių tam pasiekti;

TVIRTAI ĮSITIKINUSIOS, kad šis Susitarimas sutelkia abu regionus, o tai labai prisideda prie minėtų iššūkių sprendimo;

PABRĖŽDAMOS, kad:

- a) jos sieja bendros vertybės, kurios yra svarbios sprendžiant problemas, kylančias dėl dabartinių pasaulinių aplinkybių, kaip antai:
  - i) jos pripažįsta įtraukimo svarbą įgyvendinant sprendimus, kurie būtų naudingi visiems, ypač darbuotojams, vietos ir tradicinėms bendruomenėms, smulkiesiems ūkininkams, ir įgalinant moteris;
  - ii) jos yra daugiašališkumo šalininkės ir atmeta nereikalingas prekybos kliūtis;
  - iii) jos gerbia tarptautinę teisę ir
  - iv) rūpinasi aplinkos apsauga ir išsaugojimu;
- b) jos atlieka reikšmingą vaidmenį įvairių sektorių ir technologinių lygmenų, įskaitant maisto gamybos, pasaulinių tiekimo grandinių struktūroje;
- c) jos yra darnaus vystymosi socialinio, ekonominio ir aplinkos aspektų lyderės, ir šie aspektai integruoti, nedalomi, vienas nuo kito priklausomi ir vienas kitą sustiprinantys, pripažįstant didelę gamybos sistemų įvairovę, nes nėra vieno visiems tinkančio vystymosi modelio;

- d) jos pripažįsta, kad visų formų ir bet kokio masto skurdo, įskaitant ypač didelį skurdą, panaikinimas yra didžiausias pasaulinis uždavinys ir būtina darnaus vystymosi sąlyga;
- e) jos pripažįsta, kad svarbu dėti daugiau pastangų siekiant apsaugoti, išsaugoti, tvariai naudoti ir tvariai valdyti ir atkurti visas ekosistemas, atsižvelgiant į savo nacionalinius pajėgumus ir aplinkybes, ir kad jos taip pat pripažįsta, jog svarbu sutelkti daugiau išteklių šioms pastangoms remti;
- f) jos taip pat pripažįsta, kad bendradarbiavimas daugiašaliu lygmeniu yra labai svarbus siekiant veiksmingai sręsti bendrus aplinkos ir darnaus vystymosi uždavinius, ir įsipareigoja stiprinti bendradarbiavimą tarptautinės prekybos ir investicijų srityje, kad būtų išvengta nereikalingų trikdžių ir būtų pasiekti darnaus vystymosi tikslai, taip pat primena, kad Darbotvarkė iki 2030 m. ir darnaus vystymosi tikslai ir uždaviniai, įskaitant įgyvendinimo priemones, yra visuotiniai, nedalomi ir tarpusavyje susiję, ir
- g) kalbant apie klimato kaitą, visų pirma:
  - i) atsižvelgdamos į savo vadovaujамąjį vaidmenį, jos dar kartą patvirtina savo tvirtus įsipareigojimus siekiant UNFCCC tikslo kovoti su klimato kaita stiprinant visapusišką ir veiksmingą Paryžiaus susitarimo įgyvendinimą ir siekiant jo tikslo bei ilgalaikių tikslų, įskaitant temperatūros tikslą, tikslą didinti gebėjimą prisitaikyti prie neigiamo klimato kaitos poveikio ir užtikrinti, kad finansiniai srautai atitiktų pirmesnius du tikslus, atsižvelgiant į teisingumo principą ir bendrą, bet diferencijuotą įsipareigojimą bei atitinkamus pajėgumus skirtingų nacionalinių aplinkybių kontekste; jog jos siekia stiprinti pasaulinį atsaką į klimato kaitos grėsmę, atsižvelgiant į darnų vystymąsi ir pastangas panaikinti skurdą; ir kad jos taip pat pripažįsta, jog klimato kaitos poveikis patiriamas visame pasaulyje, visų pirma jį patiria skurdžiausieji ir pažeidžiamiausieji, ir

- ii) jos pripažįsta ypatingą apsirūpinimo maistu užtikrinimo ir maisto trūkumo panaikinimo svarbą, ypač maisto gamybos sistemų pažeidžiamumą dėl neigiamo klimato kaitos poveikio;

SUTIKDAMOS, kad siekiant įveikti pirmiau minėtas krizes ir iššūkius yra būtina taisyklėmis grindžiama, nediskriminacinė, sąžininga, atvira, įtrauki, teisinga ir skaidri daugiašalė prekybos sistema, kurios pagrindas yra PPO ir kuri atitinka darnaus vystymosi tikslą;

ATNAUJINDAMOS savo įsipareigojimą užtikrinti vienodas sąlygas ir sąžiningą konkurenciją atgrasant nuo protekcionizmo ir rinką iškraipiančios praktikos, kad būtų skatinama visiems palanki prekybos ir investicijų aplinka;

PAKARTODAMOS savo įsipareigojimą visapusiškai laikytis PPO taisyklių ir vengti nepagrįstos ar savavališkos diskriminacijos arba užslėpto tarptautinės prekybos apribojimo;

PRITARDAMOS, kad dėl pirmiau minėtų iššūkių randasi naujų aplinkybių formuoti viešąją politiką, kuria būtų kuriama geresnė ateitis;

PRIMINDAMOS šio Susitarimo 18.1 straipsnio 5 dalį ir PRIPAŽINDAMOS savo išsivystymo lygio skirtumus, sutikdamos, kad šis priedas apima bendromis vertybėmis ir interesais grindžiamą bendradarbiaujamąjį požiūrį;

PASIRYŽUSIOS dirbti kartu, kad jų prekybos santykiai skatintų darnų vystymąsi;

PRIMINDAMOS prekybos svarbą gerinant gyvenimo lygį ir skatinant darbo vietų kūrimą, kartu sudarant sąlygas optimaliai naudoti pasaulio išteklius atsižvelgiant į darnaus vystymosi tikslą;

SIEKDAMOS apsaugoti ir išsaugoti aplinką ir stiprinti tam skirtas priemones būdu, derančiu su jų atitinkamais poreikiais ir rūpesčiais skirtingais ekonominės plėtros lygiais;

PABRÉŽDAMOS, kad reikia atsižvelgti į konkrečius žemyninių besivystančių šalių iššūkius, kad būtų užtikrintas patekimas į rinką ir nauda pagal šį Susitarimą;

ATSIŽVELGDAMOS į pirmiau minėtus iššūkius,

SUSITARIA dėl šio priedo.

A DALIS

PREKYBA IR DARNUS VYSTYMASIS

A.1. Bendrosios nuostatos

1. Šalys patvirtina pagal 18 skyrių priimtus įsipareigojimus. Jos laikosi nuomonės, kad jos turi unikalių galimybių rodyti pavyzdį, kaip integruoti prekybą ir darnų vystymąsi, ir kad šio tikslo turėtų būti siekiama bendradarbiaujant.
2. Pripažindama kiekvienos Šalies teisę nustatyti savo darnaus vystymosi politiką ir prioritetus, kurie turėtų atitikti kiekvienos Šalies įsipareigojimus pagal tarptautinius susitarimus, kurių šalis ji yra, kiekviena Šalis stengiasi tobulinti savo atitinkamus įstatymus, kitus teisės aktus ir politiką, kad būtų užtikrintas aukštas ir veiksmingas aplinkos ir darbuotojų apsaugos lygis pagal 18.2 straipsnio 2 dalį. Tai atitinka 18.1 straipsnyje nurodytą bendrą tikslą įgyvendinti šį Susitarimą taip, kad būtų prisidedama prie darnaus vystymosi. Be to, Šalys primena savo susitarimą 18.2 straipsnio 3 dalyje, kad Šalis, siekdama skatinti prekybą ar investicijas, neturėtų silpninti savo aplinkos ar darbo įstatymuose ir kituose teisės aktuose nustatyto apsaugos lygio. Šalys primena, kad pagal 18.2 straipsnio 5 dalį jos susitaria, kad Šalis savo nuosekliais ar pasikartojančiais veiksmais ar neveikimu neturi liautis veiksmingai užtikrinti, kad būtų laikomasi jos aplinkos ar darbo įstatymų ir kitų teisės aktų, kad būtų skatinama prekyba ar investicijos. Šiuo atžvilgiu Šalys pripažįsta, kad svarbu suteikti tinkamas turimas priemones tokiam vykdymo užtikrinimui vykdyti. Be to, pagal 18.2 straipsnio 6 dalį Šalis netaiko savo aplinkos ir darbo įstatymų ir kitų teisės aktų taip, kad tai būtų užslėptai ribojama prekyba ar vyktų nepagrįsta ar savavališka diskriminacija.

3. Šalys primena, kad pagal 1992 m. Jungtinių Tautų konferencijos dėl aplinkos ir vystymosi priimtos Rio deklaracijos dėl aplinkos ir plėtros (toliau – 1992 m. Rio deklaracija dėl aplinkos ir plėtros) 11 principą aplinkos apsaugos standartai, valdymo tikslai ir prioritetai turėtų atitikti aplinkos ir vystymosi aplinkybes, kurioms jie taikomi. Primindamos šio Susitarimo 18.1 straipsnio 1 dalį ir 18.1 straipsnio 5 dalį, Šalys taip pat pripažįsta savo išsivystymo lygio ir nacionalinių aplinkybių skirtumus, kartu siekdamas integruoti darnų vystymąsi į Šalių santykius prekybos ir investicijų srityje. Jos pripažįsta, kad tokie skirtumai apima žemyninių besivystančių šalių iššūkius.

4. Šalys pripažįsta, kad prekybai poveikį darančios tvarumo priemonės turi visiškai atitikti jų įsipareigojimus pagal PPO susitarimus. Šalys primena, kad pagal TPK sutartį priemonės, kurios pagal tą sutartį laikomos prekybą ribojančiais techniniais reglamentais, turėtų, *inter alia*, i) būti grindžiamos moksline ir technine informacija; ii) neriboti prekybos daugiau, nei būtina teisėtam tikslui pasiekti, atsižvelgiant į riziką, kurią sukeltų jų nesilaikymas, ir iii) būti grindžiamos atitinkamais tarptautiniais standartais. Šalys taip pat primena, kad sanitarijos ir fitosanitarijos priemonės, kurioms taikoma SFP sutartis, pagal tą sutartį turėtų, *inter alia*, i) būti taikomos tik tiek, kiek tai būtina žmonių, gyvūnų ar augalų gyvybei apsaugoti; ii) būti grindžiamos moksliniais principais; iii) būti grindžiamos atitinkamais tarptautiniais standartais, gairėmis ar rekomendacijomis, išskyrus atvejus, kai SFP sutartyje numatyta kitaip; iv) nebūti paliekamos galioti neturint pakankamų mokslinių įrodymų, išskyrus atvejus, kai SFP sutartyje numatyta kitaip, ir v) nebūti netaikomos taip, kad būtų užslėptai ribojama tarptautinė prekyba.

5. Pagal 22.6 straipsnį Šalys pabrėžia svarbų pilietinės visuomenės organizacijų vaidmenį veiksmingai įgyvendinant šį Susitarimą, t. y. pagal kiekvienos Šalies vidaus mechanizmus ir teisės aktus įsteigiant vietos patarėjų grupes, kuriose aktyviai dalyvautų pilietinės visuomenės subjektai.

6. Šalys susitaria, kad tarptautinės prekybos skatinimas taip, kad būtų prisidedama prie darnaus vystymosi tikslo, kaip nurodyta 18.1 straipsnio 3 dalyje, apima veiksmus pagal šias kategorijas:
  - a) daugiašaliai režimai;

  - b) dviejų regionų prekybos ir investicijų santykiai;

  - c) nacionalinė ir regioninė su prekyba susijusi politika ir priemonės, ir

  - d) moterų ekonominis įgalėjimas.

7. Be to, Šalys susitaria, kad siekdamas užtikrinti veiksmingą savo įsipareigojimų pagal šio Susitarimo 18 skyrių ir šį priedą vykdymą, įsigaliojus šiam Susitarimui jos dalyvaus tolesnėse diskusijose ir imsis veiksmų bei bendradarbiavimo veiklos.

A.2. Daugiašaliai režimai. Bendradarbiavimas remiant daugiašales darnaus vystymosi taisykles

7. Šalys mano, kad šis Susitarimas yra išskirtinė platforma konsultacijoms ir bendradarbiavimui daugiašalių darbo ir aplinkos standartų ir tikslų aspektais, susijusiais su prekyba, kaip nurodyta 18.1 straipsnio 4 dalies a punkte, 18.4 straipsnio 8 dalyje, 18.5 straipsnio 5 dalyje ir 18.6 straipsnio 3 dalyje, laikantis 18.1 straipsnio 5 dalyje nurodyto bendradarbiaujamojo požiūrio, kurioje tinkamai atsižvelgiama į skirtingas Šalių nacionalines realijas, geografinius apribojimus, pajėgumus, poreikius ir išsivystymo lygį ir kuri dera su Šalių nacionaline politika ir prioritetais, nurodytais 18.1 straipsnio 4 dalies c punkte.
8. Šalys pažymi, kad reikia visapusiškai atsižvelgti į tikslą, uždavinius ir principus, įtvirtintus 1992 m. birželio 3–14 d. Rio de Žaneire vykusioje Jungtinių Tautų konferencijoje dėl aplinkos ir vystymosi priimtoje Darbotvarkėje 21 ir 1992 m. Rio deklaracijoje dėl aplinkos ir plėtros, nurodytus šio Susitarimo 18.1 straipsnio 2 dalyje. Be to, Šalys taip pat pakartoja ypatingą apsirūpinimo maistu užtikrinimo ir maisto trūkumo panaikinimo svarbą, ypač maisto gamybos sistemų pažeidžiamumą dėl neigiamo klimato kaitos poveikio, kaip pabrėžta Paryžiaus susitarime.
9. Jos primena, kad pagal 1992 m. Rio deklaracijos dėl aplinkos ir plėtros 12 principą „prekybos politikos priemonės aplinkos tikslais netaikomos taip, kad būtų šališkai ar nepateisinamai diskriminuojama ar užslėptai ribojama tarptautinė prekyba. Turėtų būti vengiama vienašalių veiksmų sprendžiant aplinkos problemas, nepriklausančias importuojančios šalies jurisdikcijai. Aplinkos apsaugos priemonės, skirtos tarpvalstybinėms ar pasaulinėms aplinkos problemoms spręsti, kiek įmanoma turėtų būti grindžiamos tarptautiniu konsensusu.“

10. Be to, jos primena, kad pagal 1992 m. Rio deklaracijos dėl aplinkos ir plėtros 2 principą valstybės pagal 1945 m. birželio 26 d. San Franciske pasirašytą Jungtinių Tautų Chartiją pasibaigus Jungtinių Tautų konferencijai dėl tarptautinio organizavimo, ir tarptautinės teisės principus turi suverenią teisę naudoti nuosavus išteklius pagal savo aplinkos ir vystymosi politiką ir pareigą užtikrinti, kad jų jurisdikcijai priklausanti ar jų kontroliuojama veikla nedarytų žalos kitų valstybių aplinkai ar jų nacionalinei jurisdikcijai nepriklausančių teritorijų aplinkai.

11. Atsižvelgdamos į tai, kas išdėstyta pirmiau, Šalys dar kartą patvirtina savo įsipareigojimą 18.14 straipsnyje nurodytam Prekybos ir darnaus vystymosi pakomitečiui (toliau – PDV pakomitetas) pavesti įvairias užduotis, be kita ko, lengvinti, aptarti ir stebėti veiksmingą 18 skyriaus įgyvendinimą ir stengtis išvengti prekybos kliūčių jo įgaliojimų srityje, nedarant poveikio kitiems šiuo Susitarimu nustatytiems mechanizmams. Konsultacijos ir bendradarbiavimas PDV pakomitetyje apima, be kita ko, keitimąsi nuomonėmis dėl toliau išvardytų dokumentų ir susijusių procesų įgyvendinimo, jei Šalys yra jų šalys:
  - a) Darbotvarkės iki 2030 m. ir darnaus vystymosi tikslų;
  - b) UNFCCC ir pagal ją priimto Paryžiaus susitarimo;
  - c) BĮK, jos protokolų ir pagal ją 2022 m. gruodžio 19 d. Monrealyje priimtos Kunmingo ir Monrealio pasaulinės biologinės įvairovės strategijos (toliau – PBĮS);
  - d) 1987 m. rugsėjo 16 d. sudaryto Monrealio protokolo dėl ozono sluoksnį ardančių medžiagų ir jo 2016 m. spalio 15 d. Kigalyje sudaryto Kigalio pakeitimo;

- e) 1994 m. birželio 17 d. sudarytos Jungtinių Tautų konvencijos dėl kovos su dykumėjimu;
- f) 1989 m. kovo 22 d. Bazelyje sudarytos Bazelio konvencijos dėl pavojingų atliekų tarpvalstybinių pervežimų bei jų tvarkymo kontrolės, 1998 m. rugsėjo 10 d. Roterdame sudarytos Roterdamo konvencijos dėl sutikimo, apie kurį pranešama iš anksto, procedūros, taikomos tam tikroms pavojingoms cheminėms medžiagoms ir pesticidams tarptautinėje prekyboje, 2001 m. gegužės 22 d. Stokholme sudarytos Stokholmo konvencijos dėl patvariųjų organinių teršalų ir 2013 m. spalio 10 d. Kumamote sudarytos Minamatos konvencijos dėl gyvsidabrio;
- g) 1979 m. birželio 23 d. Bonoje sudarytos Migruojančiųjų laukinių gyvūnų rūšių išsaugojimo konvencijos;
- h) Nykstančių laukinės faunos ir floros rūšių tarptautinės prekybos konvencijos (CITES);
- i) 1971 m. vasario 2 d. Ramsare sudarytos Konvencijos dėl tarptautinės reikšmės šlapžemių, ypač vandens paukščių buveinių;
- j) 2007 m. rugsėjo 13 d. Generalinės Asamblėjos priimtos Jungtinių Tautų deklaracijos dėl čiabuvių tautų teisių ir
- k) TDO konvencijų ir protokolų.

12. Kalbant apie BĮK, Šalys pripažįsta, kad siekiant remti jos veiksmingą įgyvendinimą svarbūs šie elementai:

- a) subalansuotas trijų BĮK tikslų – biologinės įvairovės išsaugojimo, tausaus jos komponentų naudojimo ir teisingos bei sąžiningo naudos, gaunamos naudojant genetinius išteklius, pasidalijimo – įgyvendinimas;

- b) PBĮS įgyvendinimas;
  - c) nacionalinių biologinės įvairovės strategijų ir veikslių planų, įskaitant nacionalinius tikslus, įgyvendinimas, peržiūra ar atnaujinimas ir informavimas apie juos pagal BĮK 6 straipsnį, ir
  - d) tinkamų įgyvendinimo priemonių, įskaitant finansinius išteklius, teikimas, prieiga prie technologijų ir jų perdavimas, techninis ir mokslinis bendradarbiavimas, keitimasis informacija ir biotechnologijų teikiamos naudos paskirstymas, pripažįstant konkrečius iššūkius, su kuriais susiduria Susitarimą pasirašiusios MERCOSUR valstybės, laikantis BĮK nuostatų.
13. Pakartodamos savo visapusišką įsipareigojimą laikytis UNFCCC ir veiksmingai įgyvendinti Paryžiaus susitarimą, Šalys susitaria imtis veikslių savo tikslams ir uždaviniams remti ir tuos veikslus stiprinti, be kita ko, atsižvelgdamos į Paryžiaus susitarimo bendros pažangos įvertinimus, apsvarstydamos klimato kaitos švelninimo, prisitaikymo prie jos ir įgyvendinimo bei paramos priemones, taip pat atsižvelgdamos į teisingumo aspektą ir geriausias turimus mokslo duomenis. Šalys primena ir pakartoja visus savo atitinkamus įsipareigojimus pagal daugiašalį klimato režimą, įskaitant šiuos įsipareigojimus, bet jais neapsiribojant:
- a) dėl nacionaliniu lygmeniu nustatytų įpareigojančių veikslių (toliau – NDC) ir klimato kaitos švelninimo: rengti nuoseklius NDC, apie juos informuoti ir juos toliau taikyti, taip pat įgyvendinti vietos klimato kaitos švelninimo veikslus, kad būtų pasiekti tokių veikslių tikslai; kad nuosekliai parengtais NDC būtų matoma laikui bėgant daroma pažanga ir jie atitiktų didžiausius įmanomus užmojus, atspindinčius teisingumą ir bendrą, bet diferencijuotą įsipareigojimą ir atitinkamus pajėgumus, atsižvelgiant į skirtingas nacionalines aplinkybes;

- b) dėl prisitaikymo prie klimato kaitos: dalyvauti planuojant ir vykdant prisitaikymo prie klimato kaitos procesus ir veiksmus, įskaitant atitinkamų planų, politikos ar veiksmų rengimą ar stiprinimą, ir
  - c) dėl finansavimo srautų ir įgyvendinimo priemonių: imtis veiksmų, kuriais siekiama suderinti finansinius srautus su planu mažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį ir užtikrinti klimato kaitos poveikiui atsparų vystymąsi; teikti paramą besivystančioms šalims, kurios yra Paryžiaus susitarimo šalys, klimato politikos veiksmams įgyvendinti, įskaitant finansinius išteklius, technologijų perdavimą ir pajėgumų stiprinimą, pagal Paryžiaus susitarimo 9, 10 ir 11 straipsnius, pripažįstant, kad didesnė parama besivystančioms šalims, kurios yra Paryžiaus susitarimo šalys, sudarys sąlygas imtis didesnio užmojo veiksmų.
14. Šalys susitaria aktyviai bendradarbiauti tiek vedant derybas pagal režimą, tiek jį įgyvendinant, siekdamas skatinti bendrus klimato politikos veiksmus.
15. Kiekviena Šalis dar kartą patvirtina savo atitinkamus tarptautinius įsipareigojimus ir, laikydamosi savo atitinkamų vidaus įstatymų ir kitų teisės aktų, įgyvendina priemones, kad užkirstų kelią tolesniam miškų naikinimui ir sustiprintų pastangas nuo 2030 m. stabilizuoti arba padidinti miško procentinę dalį. Šiomis aplinkybėmis Šalys neturėtų silpninti savo aplinkos teisėje nustatyto apsaugos lygio.
16. Šalys taip pat pripažįsta, kad jų politikoje turi būti atsižvelgiama į besivystančių šalių socialinius ir ekonominius iššūkius ir jų indėlį į pasaulinį apsirūpinimo maistu saugumą.
17. Šalys taip pat pabrėžia, kad šiems tikslams pasiekti reikia didesnės paramos ir investicijų, be kita ko, pasitelkiant finansinius išteklius, technologijų perdavimą, pajėgumų stiprinimą ir kitus šiame Susitarime numatytus mechanizmus.

18. Šalys dės daugiau pastangų, kad gerokai padidintų atsinaujinančiųjų išteklių energijos dalį pasauliniame energijos rūšių derinyje, ir stiprins bendradarbiavimą, kad palengvintų prieigą prie švarios energijos mokslinių tyrimų ir technologijų, įskaitant atsinaujinančiųjų išteklių energijos, energijos vartojimo efektyvumo ir pažangių bei švaresnių iškastinio kuro technologijų srityse, ir skatins investicijas į energetikos infrastruktūrą ir švarios energijos technologijas.
19. Šalys taip pat susitaria naudotis PDV pakomitečiu, kad bendradarbiautų ir keistųsi informacija, susijusia su 2022 m. birželio 17 d. 12-ojoje PPO ministrų konferencijoje priimto PPO susitarimo dėl žuvininkystės subsidijų, kai jis įsigalios, įgyvendinimu.
20. Pripažindamos PDV pakomitečio teikiamą išskirtinę konsultacijų ir bendradarbiavimo erdvę, Šalys pabrėžia, kad šiuo Susitarimu niekaip nekeičiamas įsipareigojimų, prisiimtų pagal atitinkamus šio Susitarimo 18 skyriuje nurodytus tarptautinius susitarimus, taip pat pagal tuos susitarimus sutartų įgyvendinimo mechanizmų pobūdis ar taikymo sritis. Tų susitarimų struktūra ir veikimas, visų pirma juos prisiimtų įsipareigojimų pobūdis, taip pat jų atitikties užtikrinimo mechanizmai, jei tokie yra, atspindi pagal tuos susitarimus pasiektą pusiausvyrą, kuri nėra keičiama ir niekaip nepriklauso nuo nuorodų į šiuos įsipareigojimus šiame Susitarime.

A.3. Dviejų regionų prekybos ir investicijų santykiai. Šio Susitarimo potencialo išnaudojimas siekiant paskatinti tikrą darnų vystymąsi, kuris būtų naudingas visiems

21. Šalys susitaria, kad darnaus vystymosi integravimas į Šalių prekybos ir investicijų santykius, nurodytas 18.1 straipsnio 1 dalyje, be kita ko, turi duoti apčiuopiamos ekonominės naudos ir savo veiklą tvarumą integruojantiems prekių gamintojams ir paslaugų teikėjams, visų pirma pažeidžiamiausiems asmenims, įskaitant moteris, smulkiuosius ūkininkus, čiabuvius ir vietos bendruomenes.

22. 21 punkte nurodyta nauda gali būti pasiekta, be kita ko, įgyvendinant iniciatyvas, kuriomis skatinama prekyba tvariai ir laikantis Šalių teisės gautais ar pagamintais produktais, ir projektus, kuriais skatinamos tarpreregioninės tiekimo grandinės, siekiant skatinti teigiamą prekybos indėlį į planą mažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį ir užtikrinti klimato kaitos poveikiui atsparų vystymąsi ir didinant gebėjimą prisitaikyti prie neigiamo klimato kaitos poveikio taip, kad nekiltų grėsmė maisto gamybai, kaip nurodyta 18.6 straipsnio 2 dalies b punkte.
23. Šalys yra įsipareigojusios saugoti darbuotojų teises ir pripažįsta TDO, kaip pagrindinės daugiašalės organizacijos šioje srityje, vaidmenį.
24. Primindamos šio Susitarimo 18.4 straipsnio 4 dalį, kiekviena Šalis toliau nuosekliai stengiasi ratifikuoti pagrindines TDO konvencijas, protokolus ir kitas atitinkamas TDO konvencijas, kurių šalimis jos dar nėra ir kurias TDO laiko naujausiomis, kartu gerbdamos Šalies suverenią teisę priimti papildomus tarptautinius įsipareigojimus. Pagal šio Susitarimo 18.4 straipsnio 3 dalį kiekviena Šalis gerbia, skatina ir veiksmingai įgyvendinat tarptautiniu mastu pripažintus pagrindinius darbo standartus, apibrėžtus pagrindinėse TDO konvencijose.
25. Įgyvendindamos šiuos įsipareigojimus Šalys ketina ypatingą dėmesį skirti vaikų darbo panaikinimui, taip pat asociacijų laisvei ir veiksmingam teisės vesti kolektyvines derybas pripažinimui. Šalys susitaria, kad veiksmingo įgyvendinimo įsipareigojimas reiškia, kad kiekviena Šalis priima atitinkamus įstatymus ir kitus teisės aktus, taip pat naudojasi savo jurisdikcija ir vykdo kontrolę, sukurdamą sistemą, kuria užtikrinama, kad būtų taikomasi tarptautiniu mastu pripažintų pagrindinių darbo standartų, kaip apibrėžta pagrindinėse TDO konvencijose.

26. Be to, laikydamosi šio Susitarimo 18.4 straipsnio 8 dalyje nustatyto įsipareigojimo skatinti deramą darbą ir TDO deklaracijos dėl socialinio teisingumo siekiant sąžiningos globalizacijos, Šalys pabrėžia socialinio dialogo principą, kuris yra pagrindinis TDO principas, ir susitaria, kad pagrindinės ir kitos atitinkamos TDO konvencijos turėtų būti ratifikuojamos laikantis šio principo.

Užtikrinimas, kad šis Susitarimas būtų naudingas tvarių prekių gamintojams

27. Pripažindamos, kad milijonai nuo miestų nutolusių regionų, pavyzdžiui, miškų, natūralių pievų, šlapynių ir kitų natūralių ekosistemų, gyventojų atlieka esminį vaidmenį siekiant darnaus vystymosi, Šalys bendradarbiaus, kad suteiktų daugiau galimybių patekti į rinką produktams, tvariai ir laikantis kiekvienos Šalies teisės gautiems smulkiųjų ūkininkų, kooperatyvų, čiabuvių ir vietos bendruomenių, ir kad sukurtų mechanizmus, kuriais būtų padedama šiems gyventojams gauti ir išlaikyti tvarius pajamų šaltinius, kartu gerbiant čiabuvių ir vietos bendruomenių kolektyvines teises į žemę, laikantis kiekvienos Šalies teisės ir atitinkamų tarptautinių įsipareigojimų.
28. Šalys susitaria aptarti konkrečias priemones ir iniciatyvas šiam tikslui pasiekti atitinkamai PDV pakomitetyje arba kitame pagal šį Susitarimą įsteigtame organe. Be kita ko, tokios priemonės ir iniciatyvos apima patekimo į rinką galimybių, reikalingų tvariai gautų ar pagamintų produktų eksportui skatinti, nustatymą ir priemones bei iniciatyvas, kuriomis siekiam paspartinti ir palengvinti Šalių tarpusavio prekybą.

Tvarių tarpregioninių vertės grandinių skatinimas siekiant energetikos pertvarkos

29. Pagal 18.6 straipsnio 2 dalies b punktą Šalys siekia išnaudoti didelį tarpregioninių partnerysčių potencialą energetikos pertvarkos projektuose, atsižvelgdamos į jų įvairiapusį papildomumą, susijusį su žaliavomis, ekspertinėmis žiniomis ir technologijomis, kurių reikia sprendimams tokiose srityse kaip darnus judumas ir kitose Šalių nustatytose srityse kurti.

30. Šiuo atžvilgiu Šalys pripažįsta, kad atsakingų, tvarių, skaidrių, netrukdomų ir atsparių tarpregioninių vertės grandinių kūrimas yra vienas iš pagrindinių aspektų siekiant tikslų, susijusių su teisingos ir tinkamos energijos pertvarkos, kuria prisidedama prie abiejų regionų socialinio, ekonominio ir aplinkosauginio vystymosi, įgyvendinimu. Veiksmingai ir subalansuotai dalyvaudami šiose grandinėse, abu regionai galės geriau išsaugoti savo konkurencingumą pasaulinėje rinkoje, išlaikyti didelį užimtumą kurdami kokybiškas darbo vietas, stiprinti savo gamybos ir inovacijų pajėgumus, gerinti esamą pramoninę bazę ir remti jų pertvarką.
31. Siekdamas kurti darbo vietas ir skatinti MERCOSUR ir Europos Sąjungos technologinės plėtros ir gamtos išteklių sinergiją, Šalys bendradarbiaus rengdamos iniciatyvas, kuriomis skatinamos tvarios ir atsparios tarpregioninės vertės grandinės. Tokios vertės grandinės turėtų sudaryti palankias sąlygas investicijoms ir pramonės plėtrai žaliavas gaminančiose šalyse, siekiant didinti pridėtinę vertę vietos lygmeniu ir skatinti darbo vietų kūrimą. Be kita ko, Šalys pirmenybę teiks bendram tvarių tarpregioninių rinkų ir vertės grandinių vystymui strateginiuose sektoriuose, laikantis atitinkamų kiekvienos Šalies įstatymų ir kitų teisės aktų; tokie sektoriai, be kita ko, gali būti:
- a) atsakinga metalų ir mineralų, kurie yra itin svarbūs energetikos pertvarkai, gavyba, apdorojimas ir transformavimas;
  - b) energijos ištekliai, labai svarbūs vykdant energetikos pertvarką, įskaitant suskystintas gamtines dujas ir atsinaujinančiųjų išteklių energiją; tai ypač aktualu atsinaujinančiųjų išteklių ir mažataršės elektros energijos gamybai, taip pat pramonės sektoriams, kuriuose sunku sumažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį;
  - c) darnus judumas ir susijusios vertės grandinės, įskaitant ličio jonų baterijas, baterijų perdirbimą, taip pat įkrovimo infrastruktūrą, elektromobilumą ir elektrinių automobilių pramoninę gamybą;

- d) tausūs degalai, įskaitant etanolį ir biodyzeliną, tvarius aviacinius degalus (TAD) ir nebiologinės kilmės degalus iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių;
- e) vandenilis ir jo dariniai, siekiant kuo labiau padėti siekti darnaus vystymosi tikslų.

32. Siekdamos 31 dalyje nustatytų tikslų, Šalys susitaria, kad svarbu įgyvendinti politikos priemones, kad būtų paspartintas pajėgumų plėtojimas, visų pirma besivystančiose šalyse, kad jos galėtų veiksmingai dalyvauti vertės grandinėse, daugiausia dėmesio skiriant energetikos pertvarkai strategiškai svarbioms gamybos pramonės šakoms, kurioms reikia didelių investicijų, pažangiųjų technologijų ir specializuotos darbo jėgos, taip pat speciali politika, skirta moterų įtraukčiai skatinti. Šiuo atžvilgiu, atsižvelgdamos į abiejų regionų asimetriją ir nedarydamos poveikio Europos Sąjungos teisėms, Susitarimą pasirašiusios MERCOSUR valstybės gali patvirtinti skatinimo priemones, kuriomis siekiama plėtoti ir plėsti strategines gamybos pramonės šakas vykdant perėjimą prie darnesnio vystymosi, laikantis Darbotvarkės iki 2030 m. ir jos darnaus vystymosi tikslų. Tokios priemonės turi atitikti šį Susitarimą ir PPO usitarimus.

33. Be to, Šalys bendradarbiaus dėl pirmiau minėtų sektorių, be kita ko, šiais aspektais:

- a) investicijų, kuriomis skatinama didesnė vietos lygmens vertė žaliavas gaminančių šalių gamybos grandinėse, lengvinimas ir skatinimas;
- b) techninės ir kitos paramos teikimas projektams, kuriais padedama kurti tarpregionines vertės grandines, plėtoti technologijas ir žinias ir sudaryti sąlygas stiprinti pajėgumus Susitarimą pasirašiusiose MERCOSUR valstybėse.

34. Galiausiai Šalys įsipareigoja bendradarbiauti skatindamos tarpregionines vertės grandines tose srityse, kurių veiksmais netiesiogiai prisidedama prie energetikos pertvarkos, pavyzdžiui, sveikatos priežiūrai skirtų prekių gamyba ir paslaugų teikimas, skaitmeninės ekonomikos plėtra, įskaitant žiniomis grindžiamas paslaugas, taip pat tvari maisto produktų gamyba.

A.4. Nacionalinė arba regioninė su prekyba susijusi politika ir priemonės.
Veiksmingų požiūrių siekiant darnaus vystymosi įvairovės pripažinimas

35. Šalys dar kartą patvirtina savo atitinkamus įsipareigojimus, prisiimtus pagal šį Susitarimą ir atitinkamus 18 skyriuje nurodytus tarptautinius režimus, susijusius su miškų ir kitų sausumos ekosistemų išsaugojimu, apsauga ir tvariu valdymu, taip pat su tvariu žemės naudojimu pagal atitinkamus savo įstatymus ir kitus teisės aktus. Jos taip pat dar kartą patvirtina savo įsipareigojimą skatinti prekybą produktais, kurie pagal medienos ruošos valstybės teisę gauti iš tvariai valdomų miškų, siekiant kovoti su neteisėta medienos ruoša ir susijusia prekyba.
36. Be to, Šalys pripažįsta tradicinių ir čiabuvių žinių, taip pat vietos subjektų, kaip pagrindinių tvaraus žemės naudojimo miškų bei biologinės įvairovės apsaugos, išsaugojimo ir tvaraus naudojimo pagrindinių veikėjų, vaidmenį. Jos primena, kad svarbu remti čiabuvių ir vietos bendruomenes tvariai valdant miškus, ir pripažįsta, kad vykdant kovos su miškų naikinimu politiką turi būti atsižvelgiama į socialinius ir ekonominius vietos bendruomenių iššūkius ir teises, laikantis kiekvienos Šalies įstatymų ir kitų teisės aktų bei atitinkamų tarptautinių įsipareigojimų.
37. Šalys yra pasiryžusios kartoti pastangas ir dėti jų daugiau, kad pašalintų neteisėtą grėsmę gamtai ir aplinkai, įskaitant neteisėtą medienos ruošą ir deginimą bei neteisėtą prekybą laukiniais augalais ir gyvūnais, neteisėtą gavybą ir kitą žalingą veiklą, pavyzdžiui, neteisėtą, nedeklaruojamą ir nereglamentuojamą (NNN) žvejybą ir neteisėtą atliekų pervežimą, kuri kelia grėsmę aplinkai.

38. Šalys pažymi, kad svarbu stiprinti visų rūšių ekosistemų išsaugojimą, atkūrimą, tvarų naudojimą ir valdymą ir didinti biologinės įvairovės socialinę, ekonominę ir aplinkosauginę naudą žmonėms, ypač esantiems pažeidžiamoje padėtyje ir labiausiai priklausomiems nuo biologinės įvairovės, be kita ko, vykdant tvarią biologine įvairove grindžiamą veiklą, gaminant produktus ir teikiant paslaugas, kuriais didinama biologinė įvairovė. Šalys bendradarbiaus skatindamos darnaus vartojimo ir gamybos modelius, kad palaiptiesniui mažintų neigiamą poveikį biologinei įvairovei ir didintų teigiamą poveikį. Jos taip pat išreiškia savo pasiryžimą imtis veiksmingų priemonių, kad būtų užtikrintas sąžiningas ir teisingas naudos, gaunamos naudojant genetinius išteklius ir iš skaitmeninės sekų informacijos apie genetinius išteklius, pasidalijimas, laikantis kiekvienos Šalies tarptautinių įsipareigojimų.
39. Siekdamas išnaudoti prekybos potencialą ekosistemų naudai, Šalys per vienus metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo sudarys Susitarimą pasirašiusių MERCOSUR valstybių produktų, kuriais padedama išsaugoti, atkurti, tvariai naudoti ir valdyti miškus ir pažeidžiamas ekosistemas, sąrašą. Į šį sąrašą, kuris bus periodiškai peržiūrimas kas trejus metus, įtrauktiems produktams turėtų būti suteikiamos lengvatinės arba papildomos galimybės patekti į rinką arba kitos Europos Sąjungos paskatos jų prekybai skatinti, pavyzdžiui, techninė pagalba arba pajėgumų stiprinimas.
40. Be to, Šalys turėtų imtis veiksmų ir priemonių, kad stiprintų prekybą prekėmis, kuriomis prisidedama prie geresnių socialinių sąlygų ir aplinką tausojančios praktikos, pavyzdžiui, prekėmis ir paslaugomis, kuriomis prisidedama prie efektyvaus išteklių naudojimo ir mažo anglies dioksido pėdsako ekonomikos, arba prekėmis, kurioms taikomos tvarumo užtikrinimo sistemos ir mechanizmai. Šiuos veiksmus Šalys turi periodiškai peržiūrėti kas trejus metus ir jie gali apimti priemones, kai tinkama, patekimui į rinką gerinti, techninę pagalbą, pajėgumų stiprinimą ir prekybos lengvinimą.
41. Šalių įsipareigojimas aktyviau bendradarbiauti ir geriau suprasti jų atitinkamą su prekyba susijusią darbo ir aplinkos politiką ir priemones, nurodytas 18.1 straipsnio 4 dalies c punkte, be kita ko, reiškia, kad pripažįstama, jog politika, priemonės ir sprendimai darnaus vystymosi iššūkiui įveikti įvairiose šalyse ir regionuose gali skirtis.

A.5. Prekyba ir moterų ekonominis įgalėjimas

42. Šalys pripažįsta, kad įtrauki prekybos politika padeda didinti moterų ekonominį įgalėjimą. Šalys pripažįsta svarbų moterų indėlį į ekonomikos augimą joms dalyvaujant ekonominėje veikloje, įskaitant tarptautinę prekybą. Todėl Šalys ketina įgyvendinti šio Susitarimo nuostatas taip, kad būtų skatinamos lygios moterų ir vyrų galimybės bei vienodas požiūris į juos, ir ši perspektyva būtų įtraukta į prekybos ir investicijų politiką.
43. Kiekviena Šalis užtikrina, kad jos atitinkamoje teisėje ir politikoje būtų numatytos ir skatinamos moterų ir vyrų lygios teisės, požiūris į juos ir galimybės. Kiekviena Šalis stengiasi tobulinti tokią teisę ir politiką, nedarant poveikio kiekvienos Šalies teisei pačiai nustatyti moterų ir vyrų lygių galimybių aprėptį ir apsaugos lygius. Tokia teisė ir politika turi atitikti kiekvienos Šalies įsipareigojimus pagal atitinkamus tarptautinius susitarimus, įskaitant 1979 m. gruodžio 18 d. JT Generalinės Asamblėjos priimtą Konvenciją dėl visų formų diskriminacijos panaikinimo moterims, kurią kiekviena Šalis veiksmingai įgyvendina.
44. Šalys pripažįsta, kad prekybos srautų pokyčiai gali turėti diferencijuotą poveikį vyrų ir moterų užimtumo galimybėms ir dalyvavimui, jų pajamoms ir gerovei. Atsižvelgdamos į 2019 m. birželio 21 d. Ženevoje priimtą TDO šimtmečio deklaraciją dėl darbo ateities, Šalys taip pat pripažįsta vienodo pareigų pasidalijimo tarp šeimos narių ir investicijų į priežiūros ekonomiką svarbą, kad moterys, visų pirma esančios pažeidžiamoje padėtyje, galėtų pasinaudoti su prekyba susijusiomis ekonominėmis galimybėmis ir verslo veikla.

45. Šalys ketina bendromis pastangomis stiprinti savo bendradarbiavimą šiame skirsnyje aptariamų klausimų su prekyba susijusiais aspektais. Bendradarbiavimo veikla siekiama gerinti dirbančių moterų, verslininkų ir amatininkų gebėjimus ir sąlygas, įskaitant moterų galimybes dalyvauti, vadovauti ir įgyti išsilavinimą srityse, kuriose joms atstovaujama nepakankamai, taip pat dėti pastangas, kad būtų remiama sektorių politika, kuria sudaromos sąlygos moterims integruotis į dinamiškus ir didesnio našumo sektorius, be kita ko, skatinant tiesioginių užsienio investicijų srautus, kuriais išplečiamos moterų darbo galimybės darbo rinkoje, ypač sektoriuose, kuriuose dominuoja vyrai. Toks bendradarbiavimas, be kita ko, gali apimti keitimąsi informacija ir geriausios praktikos pavyzdžiais, susijusiais su duomenų rinkimu, kuris leidžia nustatyti, kurti, įgyvendinti ir peržiūrėti prekybos politiką, kuria siekiama panaikinti kliūtis, su kuriomis moterys susiduria tarptautinėje prekyboje.

B DALIS

BENDRADARBIAVIMAS

B.1. Prisidėjimas prie nelygybės mažinimo šalyse ir tarp šalių

46. Šalys įsipareigoja bendradarbiauti užtikrindamos, kad laipsniškas MERCOSUR ir ES laisvosios prekybos zonos sukūrimas padėtų ne tik didinti bendras pajamas ir gerovę, bet ir mažinti nelygybę, laikantis 10-ojo darnaus vystymosi tikslo. Tuo pat metu, skatindamos perėjimą prie mažataršės ir klimato kaitos poveikiui atsparios ekonomikos, Šalys primena savo atitinkamus įsipareigojimus siekti teisingos pertvarkos ir šiuo tikslu skirti ir sutelkti reikiamas lėšas.

B.2. 18 skyriaus dėl prekybos ir darnaus vystymosi tikslų skatinimas

47. Siekdamos šio Susitarimo 18 skyriaus tikslų, Šalys pabrėžia tarpregioninio bendradarbiavimo svarbą, be kita ko, šiose srityse:
- a) daugiašalių įsipareigojimų klimato kaitos, biologinės įvairovės ir aplinkos srityse bei TDO darbo standartų įgyvendinimas;
  - b) čiabuvių tautų ir vietos bendruomenių vaidmens skatinant darnų vystymąsi rėmimas;
  - c) vertės grandinių atsekamumo gerinimas;
  - d) tvarios ir įtraukios bioekonomikos potencialo išnaudojimas, įskaitant biologine įvairove grindžiamus produktus ir paslaugas, kuriais didinama biologinė įvairovė;
  - e) skaidrių, palyginamų, išmatuojamų, įtraukių, mokslškai pagrįstų ir konkrečioms aplinkybėms pritaikytų kriterijų ir metodikų naudojimas bioekonomikos tvarumui visose vertės grandinėse įvertinti;
  - f) tausūs degalai, įskaitant etanolį ir biodyzeliną, tvarius aviacinius degalus (TAD) ir nebiologinės kilmės degalus iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių, ir
  - g) tvariai pagamintų prekių ir paslaugų, įskaitant mažo anglies dioksido kiekio prekes, gamyba ir prekybos jais lengvinimas.

48. Šalys pareiškia pritariančios tam, kad, atsižvelgiant į vidaus aplinkybes ir politiką, būtų didinamas išsivysčiusių šalių besivystančioms šalims skiriamas finansavimas, taip pat iš kitų šaltinių, siekiant apsaugoti, išsaugoti, tvariai naudoti ir atkurti visas ekosistemas. Jos taip pat pripažįsta, kad Susitarimą pasirašiusioms MERCOSUR valstybėms svarbi Europos Sąjungos parama ir tinkamos priemonės nacionalinei politikai ir tarptautiniams įsipareigojimams, susijusiems su klimato kaitos švelninimu, prisitaikymu prie jos remti ir jos bendra nauda, nuostolių ir žalos tikslai, taip pat biologinės įvairovės nykimo, miškų išsaugojimo ir atkūrimo problemoms spręsti, laikantis įstatymų ir kitų teisės aktų, taip pat taikytinų kiekvienos Susitarimą pasirašiusios MERCOSUR valstybės tarptautinių įsipareigojimų. Jos taip pat pripažįsta, kad svarbu teikti ir sutelkti techninę ir finansinę paramą, reikalingą siekiant didinti maisto gamybos sektoriaus gebėjimą prisitaikyti ir atsparumą ir mažinti ūkininkų ir kitų pažeidžiamų grupių, ypač smulkiųjų ūkininkų, moterų ir jaunimo, pažeidžiamumą, susijusį su klimato kaita.
49. Primindamos 18 skyriaus tikslą labiau integruoti darnų vystymąsi į Šalių prekybos ir investicijų santykius, Šalys įsipareigoja remti esamų finansinių priemonių peržiūrą, užtikrinti tinkamą miškų išsaugojimo, atsodinimo, atkūrimo ir miškų naikinimo mažinimo, taip pat natūralių pievų konversijos finansavimą ir bendradarbiauti siekdamas užtikrinti, kad šios priemonės būtų tinkamai finansuojamos iš vidaus ir tarptautinių šaltinių, kai taikytina, pagal kiekvienos Šalies teisę. Be to, Šalys remia išteklių sutelkimo didinimą, be kita ko, taikant rezultatais grindžiamas išmokas ir kitus politikos metodus, pavyzdžiui, mokėjimą už ekosistemines paslaugas.

50. Šalys pabrėžia, kad į šį bendradarbiavimą reikėtų įtraukti ne tik viešąjį sektorių, bet ir įmones, akademinę bendruomenę ir pilietinę visuomenę, atsižvelgiant į jų atitinkamus vaidmenis skatinant darnų vystymąsi.

B.3. Poveikį prekybai darančios tvarumo priemonės

51. Primindamos savo įsipareigojimus pagal PPO susitarimus, Šalys, spręsdamos problemas, susijusias su reikalavimų, susijusių su Šalies tvarumo priemonėmis, darančiomis poveikį prekybai, vykdymu, susitaria laikytis bendradarbiaujamojo požiūrio, atsižvelgdamos į skirtingą išsivystymo lygį, pajėgumus, prioritetus ir nacionalines aplinkybes bei teisės aktus, taip pat į konkrečius žemyninių besivystančių šalių iššūkius. Kaip vieną iš pirmiau minėtų iššūkių, Šalys pripažįsta, kad reikia palengvinti veiksmų, kuriais remiamas Šalies tvarumo priemonių, darančių poveikį prekybai, laikymasis, įgyvendinimą, kad vykdant eksportą būtų galima visapusiškai pasinaudoti šiame Susitarime numatytais patekimo į rinką galimybėmis. Jos taip pat atkreipia dėmesį į prie Partnerystės susitarimo pridėtą Protokolą dėl bendradarbiavimo, kaip priemonę šiam tikslui pasiekti, ir susitaria, kad parama Susitarimą pasirašiusioms MERCOSUR valstybėms turėtų apimti finansinių išteklių teikimą, gebėjimų stiprinimo programas, techninę paramą ir kitas bendras iniciatyvas tvarioms tiekimo grandinėms skatinti.

52. Šalys primena 5 skyriaus nuostatas, visų pirma 5.5 straipsnį. Šalys siekia nustatyti ir priimti priemones ir įgyvendinti iniciatyvas, kuriomis būtų paspartinta ir palengvinta jų tarpusavio prekyba tam tikrais produktais, pavyzdžiui, atitinkamai, tarpusavio pripažinimo ar lygiavertiškumo susitarimus ir skatinama geriau išmanyti ir suprasti viena kitos esamą praktiką ir sistemas.
53. Įgyvendindama savo teisę atitinkančias tvarumo priemones, darančias poveikį prekybai, Šalis visapusiškai atsižvelgia į kitos Šalies pateiktą mokslinę ar techninę informaciją ir turėtų atsižvelgti į veiksmus, kurių ta Šalis ėmėsi įsipareigojimams pagal šį priedą įvykdyti.
54. Jei Šalies teisėje numatyta tikrinti, ar importuojamas produktas atitinka atitinkamas kitos Šalies teisės nuostatas, Šalys pripažįsta, kad Šalies valdžios institucijos gali geriausia įvertinti atitiktį tos Šalies teisės nuostatoms. Todėl, kai Šalis vertina atitiktį kitos Šalies teisės nuostatoms, pirmoji Šalis naudojasi kitos Šalies pateikta informacija.
55. Įgyvendinant su miškų ekosistemų apsauga susijusias tvarumo priemones, darančias poveikį prekybai ir pateikimui rinkai, ir kai tai leidžiama pagal Europos Sąjungos teisę:
- a) Europos Sąjunga pripažįsta, kad šis Susitarimas ir veiksmai, kurių imamasi pagal jį priiimtiems įsipareigojimams įgyvendinti, be kitų kriterijų, yra palankiai vertinami šalių rizikos klasifikacijoje;
  - b) atitinkamos Europos Sąjungos institucijos naudoja dokumentus, licencijas, informaciją ir duomenis iš sertifikavimo schemų ir atsekamumo bei stebėsenos sistemų, kurias oficialiai pripažino, užregistravo arba nustatė Susitarimą pasirašiusios MERCOSUR valstybės, siekdamos patikrinti produktų, kuriems taikomos tokios priemonės, atitiktį atsekamumo reikalavimams, kai jie pateikiami Europos Sąjungos rinkai;

- c) jei esama skirtumų tarp dokumentų, licencijų, informacijos ir duomenų iš sertifikavimo schemų ir atsekamumo bei stebėsenos sistemų, kurias oficialiai pripažino, užregistravo arba nustatė Susitarimą pasirašiusios MERCOSUR valstybės, ir atitinkamų Europos Sąjungos institucijų naudojamos informacijos, pastarosios, gavusios prašymą, nedelsdamos svarsto Susitarimą pasirašiusių MERCOSUR valstybių pateiktą informaciją ir paaiškinimus, ir
- d) pripažindama, kad vykdydami savo išsamaus patikrinimo pareigas Europos Sąjungos veiklos vykdytojai ir prekyautojai gali naudotis atsekamumo, sertifikavimo ar kitomis trečiųjų šalių patikrintomis schemomis, Europos Sąjunga atitinkamų Susitarimą pasirašiusių MERCOSUR valstybių institucijų prašymu padeda skaidriai ir nepriklausomai įvertinti atsekamumo, sertifikavimo ar trečiųjų šalių patikrintų schemų vertinimą ir suderinti jas su reikalavimais ir gerąja praktika.

56. Nė viena šio skirsnio nuostata nesuprantama ar neaiškinama kaip nukrypti leidžianti nuostata, pakeitimas ar naujų apibrėžčių, susijusių su miškų ekosistemų apsauga pagal Šalies teisę, įtraukimas.

C DALIS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

- 57. Šis priedas yra neatskiriama 18 skyriaus dalis.
- 58. Pagal 1.5 straipsnio 1 dalį už šiame priede nustatytų įsipareigojimų vykdymą atsakinga Europos Sąjunga.

59. Pagal 1.5 straipsnio 2 dalį, išskyrus atvejus, kai šiame priede nurodyta kitaip, už šiame priede nustatytų įsipareigojimų vykdymą atsakinga kiekviena Susitarimą pasirašiusi MERCOSUR valstybė.
60. Pagal 18.15 straipsnio 4 dalį ginčo pagal 18 skyrių dėl bet kurio pagal šį priedą kylančio klausimo šalys yra tokios, kaip nustatyta 21.3 straipsnyje.
61. Pagal 18.15 straipsnio 5 dalį nė viena Šalis negali kreiptis dėl ginčų sprendimo pagal 21 skyrių dėl bet kurio pagal šį priedą kylančio klausimo.
62. Šio priedo nuostatų priėmimas ir įgyvendinimas nelaikomas pripažinimu, kad Šalies rinkos reikalavimai atitinka PPO taisykles ir principus, ir nedaro poveikio Šalies teisėms pagal PPO susitarimus.

ARBITRAŽO PROCEDŪROS TAISYKLĖS

I. IŠLAIDOS

1. Į arbitrams mokamą atlyginimą įtraukiamas visas jų padėjėjams mokėtinas atlyginimas ir išlaidos. Prekybos komitetas savo pirmajame posėdyje susitaria dėl arbitrų atlyginimo ir išlaidų taisyklių. Jei Prekybos komitetas tokių taisyklių nenustato, arbitrų atlyginimas ir išlaidos nustatomi vadovaujantis PPO praktika.

II. PRANEŠIMAI

2. Šalys ir arbitražo kolegija visus prašymus, pranešimus, rašytinius pareiškimus ar kitus dokumentus pateikia e. paštu arba kitomis elektroninėmis priemonėmis, kuriomis galima užregistruoti jų išsiuntimą. Jei neįrodoma kitaip, pranešimas laikomas pateiktu ir gautu jo išsiuntimo datą. Dokumentų kopijos taip pat pateikiamos paštu arba kitomis šalių sutartomis priemonėmis, įskaitant pranešimą apie jų išsiuntimo datą.
3. Visi prašymai, pranešimai, rašytiniai pareiškimai ar kiti dokumentai siunčiami:
  - a) kai siuntėjas yra arbitražo kolegija, – vienu metu abiem šalims;
  - b) kai siuntėjas yra šalis, o gavėjas – arbitražo kolegija, – kopija kitai šaliai;

- c) kai siuntėjas yra šalis, o gavėjas – kita šalis, – atitinkamai kopija kolegijai arba
  - d) kai siuntėjas yra Prekybos komiteto bendrapirmininkis, o gavėjas – arbitrai pagal 10 taisyklės c punktą, – kopija kitam bendrapirmininkui ir šalims.
4. Visi pranešimai adresuojami MERCOSUR *pro tempore* pirmininkaujančiai valstybei, jei šalis yra MERCOSUR, arba atitinkamam nacionaliniam koordinatoriui, jei šalis yra Susitarimą pasirašiusi MERCOSUR valstybė, ir atitinkamai Europos Sąjungos Europos Komisijos Prekybos generaliniam direktoratui. Jei šalių atstovai jau paskirti, visi pranešimai adresuojami ir jiems.
  5. Prašyme, pranešime, rašytiniame pareiškime ar kitame su arbitražo kolegijos procesu susijusiame dokumente rastos smulkios korektūros klaidos gali būti ištaisytos pateikiant naują dokumentą, kuriame aiškiai nurodyti pakeitimai.
  6. Kad būtų laikomi oficialiai pateiktais arbitrų kolegijai, šalies pateikti dokumentai turi būti tinkamai pasirašyti.
  7. Jei paskutinė dokumento pateikimo diena sutampa su atitinkamai Europos Sąjungos institucijų arba Susitarimą pasirašiusios MERCOSUR valstybės nedarbo diena, dokumento pateikimo terminas baigiasi artimiausią darbo dieną.
  8. Arbitražo kolegijos pirmininkas yra atsakingas už arbitražo kolegijos vidaus ir išorės komunikaciją, įskaitant šalių ir arbitražo kolegijos tarpusavio pranešimus.

9. Arbitražo kolegijos pirmininkas yra atsakingas už proceso bylos tvarkymą. Kai priimama arbitražo kolegijos nutartis ar sprendimas, pirmininkas, bet kurios iš šalių prašymu, jai pateikia proceso bylos kopiją. Bylos originalą pirmininkas saugo 5 (penkerius) metus nuo arbitražo kolegijos nutarties ar sprendimo priėmimo dienos. Pasibaigus šiam laikotarpiui pirmininkas bylos originalą perduoda šaliai ieškovei. Šalies atsakovės prašymu šalis ieškovei jai pateikia bylos kopiją.

III. ARBITRAŽO PROCESO PRADĖJIMAS

10. Arbitrai atrenkami vadovaujantis šiomis nuostatomis:
- a) jeigu pagal 21.9 straipsnį arba pagal 26 ir 28–31 taisykles arbitražo kolegijos narys turi būti atrinktas burtų keliu, dalyvauti pakviečiami abiejų šalių atstovai ir tikimasi, kad jie dalyvaus traukiant burtus. Bet kuriuo atveju burtus traukia bet kuri tuo metu dalyvaujanti šalis. Šaliai ieškovei atstovaujantis Prekybos komiteto bendrapirmininkis nedelsdamas informuoja šaliai atsakovei atstovaujantį bendrapirmininkį apie burtų traukimo datą, laiką ir vietą;
  - b) jei kuri nors iš 21.8 straipsnio 3 dalyje nurodytų sąrašo dalių nėra sudaryta, šaliai ieškovei atstovaujantis Prekybos komiteto bendrapirmininkis ne vėliau kaip per 5 (penkias) dienas nuo 21.8 straipsnio 5 dalyje nurodyto prašymo pateikimo dienos arbitrą burtų keliu atrenka iš tų fizinių asmenų, kuriuos viena arba abi šalys oficialiai pasiūlė tai konkrečiai sąrašo daliai sudaryti;
  - c) šaliai ieškovei atstovaujantis Prekybos komiteto bendrapirmininkis informuoja arbitrus apie jų paskyrimą;

- d) 21.9 straipsnyje nustatyta tvarka paskirtas arbitras ne vėliau kaip per 5 (penkias) dienas nuo pranešimo apie jo paskyrimą gavimo Prekybos komiteto bendrapirmininkiams raštu patvirtina galintis būti arbitražo kolegijos nariu. Pranešime, kuriuo patvirtina galintis eiti minėtas pareigas, arbitras taip pat aiškiai patvirtina atitinkantis 21-B priede išdėstytas nuostatas ir įsipareigoja jų laikytis;
- e) jei šalys nesusitaria kitaip, ne vėliau kaip per 7 (septynias) dienas nuo arbitražo kolegijos sudarymo jos susitinka su arbitrų kolegija, kad nustatytų šalių arba arbitražo kolegijos nuomone spręstinus klausimus. Šiame posėdyje arbitražo kolegijos nariai ir šalių atstovai gali dalyvauti telefonu ar per vaizdo konferenciją. Prieš šį posėdį šalys arbitražo kolegijai praneša apie savo paskirtuosius atstovus, taip pat nurodo adresą, telefono numerius ir e. pašto adresus, kurie turi būti naudojami su byla susijusiai komunikacijai.

11. Taikomos šios nuostatos dėl arbitražo kolegijos įgaliojimų:

- a) jei per 5 (penkias) dienas nuo arbitrų atrinkimo dienos šalys nesusitaria kitaip, arbitražo kolegijos įgaliojimai yra:

„atsižvelgiant į šalių nurodytas nuostatas, išnagrinėti prašyme sudaryti arbitražo kolegiją nurodytą klausimą, priimti sprendimą dėl atitinkamos priemonės suderinamumo su atitinkamomis nuostatomis arba dėl to, ar atitinkama priemonė panaikina arba iš esmės sumažina bet kokią naudą, kurią šalis ieškovė gauna pagal atitinkamas nuostatas, taip neigiamai paveikdama šalių tarpusavio prekybą, nelygu konkretus atvejis, ir priimti arbitražo kolegijos nutartį pagal 21.14 straipsnį.“;

- b) šalys apie sutartus įgaliojimus praneša arbitrų kolegijai ne vėliau kaip per tris (3) dienas nuo susitarimo dėl jų.

IV. PRADINIAI PAREIŠKIMAI

12. Šalis ieškovė savo pirminį rašytinį pareiškimą pateikia ne vėliau kaip per 30 (trisdešimt) dienų nuo arbitražo kolegijos sudarymo dienos. Šalis atsakovė savo priešinį rašytinį pareiškimą pateikia ne vėliau kaip per 30 (trisdešimt) dienų nuo pradinio rašytinio pareiškimo gavimo dienos.
13. Pradiniame pareiškime aiškiai nurodomas šalies reikalavimas, taip pat įvardijamos ginčijamos priemonės, nurodomas skundo teisinis pagrindas ir pateikiama atitinkamų faktų bei aplinkybių santrauka.
14. Priešiniame pareiškime nurodomi faktai ir argumentai, kuriais šalis atsakovė grindžia savo gynybą.

V. ĮRODYMAI

15. Pradiniame pareiškime ir priešiniame pareiškime pateikiami visi turimi patvirtinamieji įrodymai, įskaitant ekspertų ar technines nuomones. Kiekviena šalis visus kitus faktinius įrodymus, išskyrus įrodymus, reikalingus priešiniams argumentams, atsakymams į klausimus ar pastaboms dėl kitos šalies pateiktų atsakymų, arbitražo kolegijai pateikia kuo anksčiau, bet ne vėliau kaip likus 5 (penkioms) dienoms iki pirmojo posėdžio dienos. Tinkamai pagrįstais atvejais arbitražo kolegija gali leisti taikyti šios taisyklės išimtis. Tokiais atvejais kitai šaliai suteikiama galimybė pateikti pastabų dėl naujai pateiktų įrodymų.
16. Visais atvejais kiekvienai šaliai suteikiama galimybė pateikti pastabų dėl kitos šalies pateiktų įrodymų.

17. Visi šalies pateikti įrodymai saugomi proceso byloje.
18. Arbitražo kolegija gali apklausti liudytojus arba ekspertus tik dalyvaujant abiem šalims.

VI. ARBITRAŽO KOLEGIJŲ DARBAS

19. Visiems arbitražo kolegijos posėdžiams pirmininkauja arbitražo kolegijos pirmininkas. Arbitražo kolegija gali deleguoti pirmininkui įgaliojimą priimti administracinius ir procedūrinius sprendimus. Apie šiuos sprendimus pranešama kitiems arbitrams ir, jei tinkama, šalims.
20. Arbitražo kolegija savo veiklą gali vykdyti bet kokiomis priemonėmis, be kita ko, telefonu, faksu, kompiuteriniais ryšiais ar vaizdo konferencija.
21. Arbitražo kolegijos svarstymuose gali dalyvauti tik arbitrai, tačiau arbitražo kolegija gali leisti, kad tokiuose svarstymuose dalyvautų ir arbitrų padėjėjai.
22. Visų sprendimų rengimas yra išskirtinė arbitražo kolegijos pareiga ir ji negali būti deleguojama.
23. Kilus procedūriniam klausimui, kuris nepatenka į 21 skyriaus arba šio priedo nuostatų taikymo sritį, arbitražo kolegija, pasikonsultavusi su šalimis, gali taikyti tinkamą toms nuostatoms neprieštarujančią procedūrą.
24. Jei arbitražo kolegija mano, kad reikia pakeisti kurį nors procesui taikomą terminą arba atlikti kitus procedūrinius ar administracinius koregavimus, ji raštu informuoja šalis apie pakeitimo ar koregavimo priežastis ir nurodo reikiamą terminą ar koregavimą. Pasikonsultavusi su šalimis, arbitražo kolegija gali patvirtinti tokį pakeitimą ar koregavimą. 21.14 straipsnio 4 dalyje nurodyti terminai nekeičiami.

VII. ARBITRŲ SĄRAŠO KEITIMAS

25. Arbitrų sąrašas bet kurios Šalies iniciatyva gali būti bet kuriuo metu iš dalies pakeistas. Bet kuri Šalis gali pasiūlyti naujus asmenis pranešdama kitai Šaliai jų vardus ir pavardes. Šalys pasiūlymą aptaria ne vėliau kaip per 1 (viena) mėnesį nuo pranešimo apie siūlomus asmenis gavimo. Prekybos komitetas sprendimą iš dalies pakeisti sąrašą priima ne vėliau kaip per 6 (šešis) mėnesius nuo tokio pranešimo.

VIII. ARBITRŲ PAKEITIMAS

26. Jei arbitras negali dalyvauti procese, nusišalina arba turi būti pakeistas, jį pakeisiantis asmuo atrenkamas pagal 21.9 straipsnį ir šio priedo 10 taisyklę.
27. Jei šalis mano, kad arbitras nesilaiko 21-B priede pateikto elgesio kodekso reikalavimų ir dėl to turėtų būti pakeistas, ta šalis apie tai turėtų pranešti kitai šaliai ne vėliau kaip per 15 (penkiolika) dienų nuo tada, kai sužinojo apie aplinkybes, rodančias, kad arbitras iš esmės pažeidė 21-B priede pateiktą elgesio kodeksą.
28. Jei ginčo šalis mano, kad arbitras, išskyrus pirmininką, nesilaiko 21-B priede pateikto elgesio kodekso reikalavimų, šalys konsultuojasi ir, jei susitaria, pakeičia arbitrą ir jį pakeisiantį asmenį atrenka 21.9 straipsnyje ir šio priedo 10 taisyklėje nustatyta tvarka. Jei dėl to, ar reikia pakeisti arbitrą, šalys nesusitaria per 5 (penkias) dienas nuo 27 taisyklėje nurodyto pranešimo dienos, bet kuri šalis gali prašyti šį klausimą perduoti spręsti arbitražo kolegijos pirmininkui, ir jo sprendimas yra galutinis.

29. Jei arbitras, išskyrus pirmininką, turi būti pakeistas ir jei atitinkama šalis neatrenka jį pakeisiančio asmens, naują arbitrą iš tos pačios sąrašo dalies, iš kurios atrinktas arbitras, kuris turi būti pakeistas, 21.9 straipsnio 4 dalyje nustatyta tvarka burtų keliu atrenka pirmininkas. Naujas arbitras atrenkamas ne vėliau kaip per 5 (penkias) dienas nuo prašymo pateikimo pirmininkui dienos.
30. Jei šalis mano, kad pirmininkas nesilaiko 21-B priede pateikto elgesio kodekso reikalavimų ir dėl to turėtų būti pakeistas, ta šalis apie tai turėtų pranešti kitai šaliai ne vėliau kaip per 15 (penkiolika) dienų nuo tada, kai sužinojo apie aplinkybes, rodančias, kad arbitras iš esmės pažeidė 21-B priede pateiktą elgesio kodeksą. Šalys konsultuojasi ir, jei susitaria, pakeičia pirmininką ir jį pakeisiantį asmenį atrenka 21.9 straipsnyje ir šio priedo 10 taisyklėje nustatyta tvarka.
31. Jei dėl to, ar reikia pakeisti pirmininką, šalys nesusitaria per 5 (penkias) dienas nuo 30 taisyklėje nurodyto pranešimo gavimo dienos, naują pirmininką burtų keliu iš 21.8 straipsnio 3 dalies c punkte nurodytos sąrašo dalies atrenka Prekybos komitete prašančiajai šaliai atstovaujantis bendrapirmininkis arba jo paskirtas asmuo, nebent šalys susitartų kitaip. Naujasis pirmininkas atrenkamas ne vėliau kaip per 5 (penkias) dienas nuo atitinkamo prašymo pateikimo Prekybos komitete prašančiajai šaliai atstovaujančiam bendrapirmininkui dienos.
32. Tuo laiku, kai vykdomos 27, 28, 29, 30 ir 31 taisyklėse numatytos procedūros, arbitražo procesas sustabdomas.

IX. POSĖDŽIAI

33. Jei nesusitariama kitaip, už ginčų sprendimo posėdžių logistinį administravimą yra atsakinga šalis atsakovė. Arbitražo kolegijos pirmininkas, pasikonsultavęs su šalimis ir kitais arbitražo kolegijos nariais, paskiria posėdžio dieną bei laiką ir patvirtina tai šalims raštu. Be to, jei posėdis nėra uždaras, už procedūros logistinį administravimą atsakinga šalis šią informaciją taip pat paskelbia viešai. Jeigu šalis neprieštarauja, arbitražo kolegija gali nuspręsti posėdžio nešaukti.
34. Jei šalys nesusitaria kitaip, posėdis surengiamas:
  - a) Briuselyje (Belgija), jei šalis atsakovė yra Europos Sąjunga;
  - b) Asunsjone (Paragvajus), jei šalis atsakovė yra MERCOSUR, ir
  - c) jeigu šalis atsakovė yra 1 (viena) ar daugiau Susitarimą pasirašiusių MERCOSUR valstybių, šių valstybių nurodytoje vietoje.
35. Arbitražo kolegija gali sušaukti papildomus posėdžius, jei šalys taip susitaria.
36. Visi arbitrai dalyvauja visame posėdyje.
37. Nepaisant to, ar procesas yra viešas, ar ne, posėdyje gali dalyvauti šie asmenys:
  - a) šalių atstovai;
  - b) šalių patarėjai;

- c) administracijos personalas, vertėjai žodžiu, vertėjai raštu ir
- d) arbitrų padėjėjai.

Į arbitražo kolegiją gali kreiptis tik šalių atstovai ir patarėjai.

- 38. Ne vėliau kaip likus 5 (penkioms) dienoms iki posėdžio dienos kiekviena šalis įteikia arbitražo kolegijai asmenų, kurie posėdyje tos šalies vardu pateiks žodinius argumentus ar sakys žodinius pranešimus ir atstovų ar patarėjų, kurie dalyvaus posėdyje, vardų ir pavardžių sąrašą. Po šio termino šalis savo sąrašą gali keisti tinkamai pagrįstais atvejais.
- 39. Jei šalys nenusprendžia kitaip, arbitražo kolegijos posėdžiai yra vieši. Jei šalies pareiškimuose ar argumentuose yra informacijos, kurią ta šalis nurodė esant konfidencialią, arbitražo kolegijos posėdžiai turi būti iš dalies arba visiškai uždari.
- 40. Arbitražo kolegija užtikrina, kad šaliai ieškovei ir šaliai atsakovei būtų skirta tiek pat laiko, ir posėdžius veda tokia tvarka:
  - a) argumentai:
    - i) šalies ieškovės argumentai;
    - ii) šalies atsakovės argumentai;
  - b) priešiniai argumentai:

- i) šalies ieškovės atsakymas;
- ii) šalies atsakovės atsiliepimas į atsakymą.

- 41. Posėdžio metu arbitražo kolegija gali bet kada pateikti klausimų bet kuriai šaliai.
- 42. Arbitražo kolegija pasirūpina, kad kuo greičiau būtų parengta ir šalims pateikta kiekvieno posėdžio stenograma arba garso įrašas. Šalys gali pateikti pastabų dėl stenogramos tikslumo, o arbitražo kolegija gali į tas pastabas atsižvelgti.
- 43. Ne vėliau kaip per 10 (dešimt) dienų nuo posėdžio dienos kiekviena šalis dėl bet kurio per posėdį kilusio klausimo gali arbitražo kolegijai įteikti papildomą rašytinį pareiškimą, kurio kopiją pateikia kitai šaliai.

X. KLAUSIMAI RAŠTU

- 44. Arbitražo kolegija bet kuriuo proceso metu gali vienai ar abiem šalims pateikti klausimų raštu ir nustatyti pagrįstą terminą atsakymams pateikti. Kiekviena iš šalių gauna arbitražo kolegijos kitai šaliai skirtų klausimų kopiją.
- 45. Šalis kitai šaliai taip pat pateikia savo rašytinio atsakymo į arbitražo kolegijos klausimus kopiją. Kiekvienai šaliai suteikiama galimybė raštu pateikti pastabų dėl kitos šalies atsakymų ne vėliau kaip per 7 (septynias) dienas nuo tokių atsakymų gavimo dienos.

XI. KONFIDENCIALUMAS

46. Jei pagal 39 taisyklę arbitražo kolegijos posėdžiai yra uždari, šalys ir jų patarėjai užtikrina posėdžių konfidencialumą. Kiekviena šalis ir jos patarėjai konfidencialia laiko informaciją, kurią kita šalis pateikė arbitražo kolegijai ir nurodė ją esant konfidencialią. Jei šalis arbitražo kolegijai pateikia konfidencialią savo rašytinių pareiškimų versiją, kitos šalies prašymu ji taip pat kuo greičiau, bet ne vėliau kaip per 30 (trisdešimt) dienų nuo prašymo arba pateikimo dienos, atsižvelgiant į tai, kuri data vėlesnė, pateikia nekonfidencialią pareiškimuose esančios informacijos, kuri galėtų būti atskleista viešai, santrauką. Nė viena šio priedo nuostata Šaliai netrukdoma viešai atskleisti savo pozicijos tiek, kiek kalbant apie kitos Šalies pateiktą informaciją neatskleidžiama ta informacija, kurią kita Šalis nurodė esant konfidencialią.

XII. *EX PARTE* RYŠIAI

47. Arbitražo kolegija nesusitinka ir nesusisiečia su šalimi, jeigu nedalyvauja kita šalis.
48. Arbitražo kolegijos narys negali su šalimis aptarinėti jokio proceso dalyko aspekto, jei nedalyvauja kiti arbitrai.

XIII. INFORMACIJA IR TECHNINĖS KONSULTACIJOS

49. Jei arbitražo kolegija ketina prašyti ekspertų nuomonės arba informacijos iš bet kurio tinkamo šaltinio, ji apie tai praneša šalims. Siekiant didesnio aiškumo patikslinama, kad pagal šią nuostatą gauta nuomonė ar informacija neatleidžia šalių nuo jų atitinkamos įrodinėjimo pareigos.

50. Kad pernelyg nepadidėtų ginčų sprendimo procedūros išlaidos, arbitražo kolegija atsižvelgia į tai, kokios bus prašymo pateikti informaciją ar ekspertų nuomonę išlaidos.
51. Arbitražo kolegija šalims pateikia gautos informacijos ar ekspertų nuomonės kopiją ir suteikia joms pagrįstą laikotarpį pastaboms pateikti.

XIV. *AMICUS CURIAE* INFORMACIJA

52. Jei per 5 (penkias) dienas nuo arbitražo kolegijos sudarymo dienos šalys nesusitaria kitaip, arbitražo kolegija gali priimti Šalies suinteresuotųjų fizinių asmenų arba Šalies teritorijoje įsisteigusių juridinių asmenų, kurie yra nepriklausomi nuo kurios nors iš Šalių vyriausybės, savo pačių iniciatyva teikiamą rašytinę informaciją, jei arbitražo kolegija ją gauna ne vėliau kaip per 10 (dešimt) dienų nuo arbitražo kolegijos sudarymo dienos. Taip pateikta informacija toliau vadinama *amicus curiae* pareiškimais.
53. *Amicus curiae* pareiškimams taikomi šie reikalavimai:
  - a) jie turi būti glausti ir jokių būdu ne ilgesni kaip 22 500 (dvidešimt dviejų tūkstančių penkių šimtų) spaudos ženklų, įskaitant tarpus, išnašas, pastabas teksto pabaigoje ir priedus;
  - b) jie turi būti tiesiogiai susiję su arbitražo kolegijos svarstomu klausimu;
  - c) juose turi būti pateiktas pareiškimą teikiančio fizinio arba juridinio asmens aprašymas, kuriame nurodoma jo pilietybė arba įsisteigimo vieta, veiklos pobūdis, o juridinio asmens atveju – informacija apie jo narius, teisinį statusą ir bendruosius tikslus;

- d) juose turi būti pateikta informacija apie visus finansavimo šaltinius;
- e) juose turi būti nurodytas asmens interesų arbitražo procese pobūdis ir
- f) jie turi būti parengti šalių pasirinkta kalba arba bet kuria iš PPO oficialiųjų kalbų pagal 56, 57 ir 58 taisykles.

54. Arbitražo kolegija savo nutartyje išvardija visus gautus pareiškimus, kurie atitinka 52 ir 53 taisykles. Arbitražo kolegija neprivalo savo nutartyje atsižvelgti į tokiuose pareiškimuose pateiktus argumentus. Arbitražo kolegija užtikrina, kad ginčo šalys turėtų galimybę iki posėdžio dienos atsakyti raštu į visus *amicus curiae* pareiškimus. Šalis pastabas pateikia ne vėliau kaip per 10 (dešimt) dienų nuo pareiškimo gavimo, o arbitražo kolegija atsižvelgia į visas tokias pastabas.

XV. SKUBOS ATVEJAI

55. 21 skyriuje nurodytais skubos atvejais arbitražo kolegija, pasikonsultavusi su šalimis, atitinkamai pakoreguoja šiame priede nurodytus terminus ir apie tokius koregavimus praneša šalims.

XVI. VERTIMAS RAŠTU IR ŽODŽIU

56. Vykstant 21.5 straipsnyje nurodytoms konsultacijoms ir ne vėliau nei įvyksta 10 taisyklės e punkte nurodytas posėdis, šalys stengiasi susitarti dėl bendros arbitražo kolegijos proceso darbo kalbos.

57. Jei dėl bendros darbo kalbos šalims susitarti nepavyksta, kiekviena šalis kaip savo proceso darbo kalbą gali pasirinkti bet kurią iš savo oficialiųjų kalbų. Tačiau jei šalies pasirinkta kalba nėra PPO oficialioji kalba, teikdama rašytines pastabas ji kartu pateikia jų vertimą į kitos šalies pasirinktą kalbą ir pasirūpina savo žodinių pastabų vertimu žodžiu į kitos šalies pasirinktą kalbą ir iš jos, taip pat tokio vertimo išlaidomis.
58. Arbitražo kolegijos nutartys ir sprendimai priimami šalių pasirinkta bendra darbo kalba. Jei susitarti dėl bendros darbo kalbos šalims nepavyksta, arbitražo kolegijos nutartys ir sprendimai priimami bet kuria iš arbitražo kolegijos pasirinktų oficialiųjų PPO kalbų. Arbitražo kolegijos nutarties ar sprendimo vertimo raštu išlaidas šalys pasidalija po lygiai.
59. Ne vėliau kaip per 5 (penkias) dienas nuo pagal šį priedą parengtų dokumentų vertimo gavimo bet kuri šalis gali pateikti pastabų dėl jo tikslumo.

XVII. TERMINŲ APSKAIČIAVIMAS

60. Atsižvelgiant į 2 taisyklę, jei šalis įrodo dokumentą gavusi ne tą pačią dieną, kurią tą dokumentą gavo kita šalis, kiekvienas terminas, kuris nustatomas pagal to dokumento gavimo dieną, pradedamas skaičiuoti nuo vėlesnės to dokumento gavimo dienos.

XVIII. KITOS PROCEDŪROS

61. Šis priedas taip pat taikomas pagal 21.18–21.21 straipsnius nustatytois procedūroms. Tačiau šiame priede nustatyti terminai koreguojami pagal specialius terminus, numatytus arbitražo kolegijos sprendimui priimti pagal tas kitas procedūras.
62. Jei pirmoji arbitražo kolegija arba kai kurie jos nariai negali iš naujo susirinkti į posėdį 21.18, 21.19, 21.20 ir 21.21 straipsniuose nustatytois procedūroms atlikti, taikomos 21.9 straipsnyje nustatytos procedūros.

XIX. ARBITRAŽO KOLEGIJOS NUTARTYS

63. Be kitų elementų, kuriuos arbitražo kolegija laiko tinkamais įtraukti į arbitražo kolegijos nutartį, nutartyje turi būti:
  - a) įvardytos šalys;
  - b) kiekvieno arbitražo kolegijos nario vardas ir pavardė bei jos sudarymo data;
  - c) arbitražo kolegijos įgaliojimai, įskaitant ginčijamos priemonės aprašymą;
  - d) kiekvienos iš šalių argumentai;
  - e) arbitražo procedūros eigos aprašymas, įskaitant veiksmų, kurių imtasi, santrauką;

- f) faktinių ginčo elementų aprašymas;
  - g) dėl ginčo priimtas sprendimas bei faktiniai ir teisiniai jo pagrindai;
  - h) priėmimo data ir
  - i) visų arbitražo kolegijos narių parašai.
-

ARBITRAŽO KOLEGIJŲ NARIŲ IR TARPININKŲ ELGESIO KODEKSAS

I. PAREIGOS PROCESO METU

1. Kad būtų užtikrintas ginčų sprendimo mechanizmo vientisumas ir nešališkumas, kiekvienas kandidatas ir arbitras vengia netinkamai elgtis ir sukelti netinkamo elgesio įspūdį, turi būti nepriklausomas ir nešališkas, vengia tiesioginių ir netiesioginių interesų konfliktų ir laikosi tinkamo elgesio normų. Buvę arbitrai laikosi šio priedo 14, 15, 16 ir 17 punktuose nustatytų prievolių.

II. PRIEVOLE ATSKLEISTI INFORMACIJĄ

2. Prieš patvirtinant kandidatą arbitru pagal 21.9 straipsnį, jis atskleidžia informaciją apie visus interesus, ryšius ar dalykus, kurie, tikėtina, darytų įtaką jo nepriklausomumui ar nešališkumui arba galėtų per procesą pagrįstai daryti netinkamo elgesio ar šališkumo įspūdį. Todėl kandidatas deda visas pagrįstas pastangas, kad išsiaiškintų tokius interesus, ryšius ir dalykus.
3. Kandidatas arba arbitras pateikia su faktiniais ar galimais šio priedo pažeidimais susijusią informaciją Prekybos komitetui, kad šalys galėtų ją apsvarstyti.

4. Po to, kai kandidatas atrenkamas būti arbitru, jis toliau deda visas pagrįstas pastangas, kad išsiaiškintų visus 3 punkte nurodytus interesus, ryšius ar dalykus, ir atskleidžia informaciją apie juos. Informacijos atskleidimo prievolė yra nuolatinė arbitro pareiga, kurią vykdydamas jis turi atskleisti interesus, ryšius ar dalykus, kurie gali iškilti bet kuriuo proceso etapu. Minėtus interesus, ryšius ar dalykus arbitras atskleidžia raštu pranešdamas apie juos Prekybos komitetui, kad Šalys galėtų juos apsvarstyti.

III. ARBITRŲ PAREIGOS

5. Patvirtinus, kad yra atrinktas, arbitras turi būti pasirengęs vykdyti arbitro pareigas ir per visą procesą, įskaitant procesus pagal 21.18–21.21 straipsnius, jas vykdo kruopščiai, greitai, sąžiningai ir stropiai.
6. Arbitras nagrinėja tik per procesą iškeltus ir sprendimui priimti reikalingus klausimus, ir šios pareigos nedeleguoja jokiame kitame asmeniui.
7. Arbitras imasi visų tinkamų priemonių siekdamas užtikrinti, kad jo padėjėjai ir darbuotojai būtų susipažinę su atitinkamomis šio priedo nuostatomis *mutatis mutandis* ir jų laikytusi.
8. Arbitras nepalaiko su procesu susijusių *ex parte* ryšių.

IV. ARBITRŲ NEPRIKLAUSOMUMAS IR NEŠALIŠKUMAS

9. Arbitras turi būti nepriklausomas, nešališkas ir neleisti pasireikšti netinkamam elgesiui ar tendencingumui, jam neturi daryti įtakos asmeniniai interesai, išorinis spaudimas, politiniai sumetimai, visuomenės nuomonė, lojalumas Šaliai arba kritikos baimė. Arbitras nevykdo jokios organizacijos ar vyriausybės nurodymų ir negali būti susijęs su Šalies vyriausybe, įskaitant vyriausybines organizacijas.
10. Arbitras nei tiesiogiai, nei netiesiogiai neprisiima jokių prievolių ir nesiekia jokios naudos, jei tai koku nors būdu trukdo arba daro įspūdį, kad trukdo, tinkamai vykdyti jo pareigas.
11. Arbitras nesinaudoja priklausymu arbitražo kolegijai, kad patenkintų asmeninius ar privačius interesus, ir vengia veiksmų, kurie galėtų sukelti įspūdį, kad kiti asmenys gali jį kaip nors paveikti.
12. Arbitras neleidžia, kad finansiniai, verslo, profesiniai, šeiminiai ar socialiniai santykiai ar įsipareigojimai paveiktų jo elgesį arba nuomonę.
13. Arbitras vengia užmegzti ryšius ar įgyti finansinių interesų, kurie gali paveikti jo nešališkumą arba daryti pagrįstą netinkamo elgesio ar šališkumo įspūdį.

V. BUVUSIŲ NARIŲ PRIEVOLĖS

14. Visi buvę arbitrai vengia veiksmų, kurie gali daryti įspūdį, jog vykdydami savo pareigas jie buvo tendencingi arba galėjo turėti naudos dėl arbitražo kolegijos sprendimų.

VI. KONFIDENCIALUMAS

15. Esami ar buvę arbitrai niekada neatskleidžia neviešos informacijos, kuri yra susijusi su procesu arba buvo gauta proceso metu, taip pat ja nesinaudoja kitiems tikslams, išskyrus tą procesą, ir niekada neatskleidžia tokios informacijos arba ja nesinaudoja, kad įgytų asmeninės naudos, suteiktų naudos kitiems arba pakenktų kitų asmenų interesams.
16. Arbitras neatskleidžia arbitražo kolegijos nutarties ar jos dalių anksčiau nei ji paskelbiama pagal 21.14 straipsnio 12 dalį.
17. Esamas ar buvęs arbitras niekada neatskleidžia arbitražo kolegijos svarstymų detalių ar kurio nors nario nuomonės.

VII. IŠLAIDOS

18. Kiekvienas arbitras registruoja savo išlaidas, taip pat savo padėjėjo ir darbuotojų išlaidas ir pateikia galutinę jų ataskaitą.

VIII. TARPININKAI

19. Arbitrams ar buvusiems arbitrams taikomos šiame priede aprašytos taisyklės *mutatis mutandis* taikomos tarpininkams ir, jei taikytina, buvusiems tarpininkams.

IX. EKSPERTAI

20. Ekspertams, į kuriuos kreipiasi arbitražo kolegija su prašymu pateikti nuomonę, taikomos šios taisyklės:

- a) jie atskleidžia visus interesus, ryšius ar dalykus, kurie galėtų turėti įtakos jų nepriklausomumui ar nešališkumui. Ekspertai veikia savo vardu ir, pateikdami savo nuomonę, nepriima ir nesiekia gauti jokios vyriausybės ar organizacijos nurodymų;
- b) jie nepalaiko su procesu, dėl kurio prašoma jų nuomonės, susijusių *ex parte* ryšių;
- c) jie neatskleidžia neviešos informacijos, kurią gavo proceso, dėl kurio prašoma jų nuomonės, metu, taip pat ja nesinaudoja kitiems tikslams, išskyrus tą procesą, ir niekada neatskleidžia tokios informacijos arba ja nesinaudoja, kad įgytų asmeninės naudos, suteiktų naudos kitiems arba pakenktų kitų asmenų interesams;
- d) jei šalys nesusitaria kitaip, jie neatskleidžia savo nuomonės ar jos dalių iki arbitražo kolegijos nutarties paskelbimo ir
- e) jie registruoja savo išlaidas ir pateikia galutinę jų ataskaitą.

21. Ekspertai, teikdami arba prieš pateikdami nuomonę arbitražo kolegijai, kartu pateikia pareiškimą, kuriuo patvirtina savo įsipareigojimą laikytis 20 punkte aprašytų taisyklių.

TARPININKAVIMAS

1 STRAIPSNIS

Tikslas

Šio priedo tikslas – laikantis išsamios ir greitos procedūros su tarpininko pagalba padėti rasti abipusiškai priimtina sprendimą.

2 STRAIPSNIS

Informacijos teikimas

1. Šalis kitos Šalies prašymu nedelsdama pateikia informaciją ir atsako į klausimus dėl bet kurios esamos arba siūlomos priemonės, darančios reikšmingą poveikį šio Susitarimo veikimui.
2. Pagal šį straipsnį pateikta informacija nedaro poveikio sprendimui, ar priemonė suderinama su šiuo Susitarimu.

3 STRAIPSNIS

Procedūros inicijavimas

1. Šalis bet kuriuo metu gali raštu prašyti pradėti tarpininkavimo procedūrą dėl bet kurios Šalies priemonės, kuria daromas neigiamas poveikis Šalių tarpusavio prekybai. Prašyme pateikiama pakankamai informacijos, kad būtų aiškūs prašymą pateikusiai šaliai susirūpinimą keliantys klausimai, ir:
  - a) nurodoma konkreti ginčijama priemonė;
  - b) nurodomas įtariamas neigiamas poveikis, kurį, prašančiosios šalies nuomone, priemonė turi arba turės šalių tarpusavio prekybai, ir
  - c) paaiškinama, kaip, prašančiosios Šalies nuomone, tas poveikis yra susijęs su priemone.
2. Tarpininkavimo procedūra gali būti inicijuota tik šalių bendru sutarimu. Jei prašymas pateikiamas pagal 1 dalį, šalis, kuriai pateiktas prašymas, palankiai apsversto prašymą ir ne vėliau kaip per 10 (dešimt) dienų nuo jo gavimo prašymą pateikusiai šaliai raštu praneša apie jo priėmimą arba atmetimą. Priešingu atveju laikoma, kad prašymas atmestas.
3. Prieš pradėdant taikyti tarpininkavimo procedūrą konsultacijos, be kita ko, pagal 21 skyrių nebūtinos. Tačiau iš principo prieš inicijuodama tarpininkavimo procedūrą šalis turėtų pasinaudoti kitomis šiame Susitarime numatytais bendradarbiavimo ar konsultacijų nuostatomis.

4 STRAIPSNIS

Tarpininko atranka

1. Šalys stengiasi susitarti dėl tarpininko ne vėliau kaip per 15 (penkiolika) dienų nuo sutikimo, nurodyto šio priedo 3 straipsnio 2 dalyje, pateikimo.
2. Tarpininkas negali būti nė vienos iš šalių pilietis, nebent šalys susitartų kitaip.
3. Jei šalys dėl tarpininko nesusitaria per 1 dalyje nustatytą terminą, bet kuri iš šalių gali prašyti Prekybos komitete prašančiajai šaliai atstovaujančio bendrapirmininkio arba jo paskirto asmens tarpininką atrinkti burtų keliu iš pagal 21.8 straipsnio 3 dalies c punktą sudarytos sąrašo dalies. Abiejų šalių atstovai pakankamai iš anksto pakviečiami dalyvauti traukiant burtus. Bet kuriuo atveju atranka burtų keliu vykdoma esant tai (toms) šaliam (-ims), kurios dalyvauja.
4. Prekybos komitete prašančiajai šaliai atstovaujantis bendrapirmininkis arba jo paskirtas asmuo tarpininką atranka per 5 (penkias) dienas nuo prašymo pagal šio priedo 3 straipsnio 2 dalį pateikimo.
5. Jei 21.8 straipsnio 3 dalies c punkte nurodyta sąrašo dalis nėra sudaryta tuo metu, kai pateikiamas prašymas pagal 3 dalį, tarpininkas burtų keliu atrinkamas iš asmenų, kuriuos yra oficialiai pasiūliusi viena arba abi šalys.
6. Tarpininkas nešališkai ir skaidriai padeda šalims išsiaiškinti su priemone susijusius klausimus bei jos galimą poveikį prekybai ir pasiekti abipusiškai priimtina sprendimą.
7. 21-B priedas *mutatis mutandis* taikomas ir tarpininkams.

8. *Mutatis mutandis* taikomos 21-A priede pateiktų Arbitražo darbo tvarkos taisyklių 2–9 ir 56–59 taisyklės.

5 STRAIPSNIS

Tarpininkavimo procedūros taisyklės

1. Ne vėliau kaip per 10 (dešimt) dienų nuo tarpininko paskyrimo tarpininkavimo procedūrą pradėjusi šalis raštu pateikia tarpininkui ir kitai šaliai išsamų jai susirūpinimą keliančių klausimų aprašymą, visų pirma apibūdinama ginčijamos priemonės veikimą ir poveikį prekybai. Ne vėliau kaip per 20 (dvidešimt) dienų nuo šio aprašymo gavimo kita šalis gali raštu pateikti savo pastabas dėl jo. Aprašyme arba pastabose bet kuri iš šalių gali pateikti bet kokią, jos nuomone, svarbią informaciją.
2. Tarpininkas gali nuspręsti dėl tinkamiausio būdo išaiškinti su atitinkama priemone susijusius klausimus ir jos galimą poveikį prekybai. Konkrečiai tarpininkas gali rengti šalių susitikimus, konsultuotis su jomis kartu arba atskirai ir teikti bet kokią papildomą šalių prašomą pagalbą. Jei šalys sutinka, tarpininkas prašo atitinkamų ekspertų ar suinteresuotųjų subjektų pagalbos arba su jais konsultuojasi.
3. Tarpininkas nepataria ir neteikia pastabų dėl ginčijamos priemonės suderinamumo su šiuo Susitarimu. Tarpininkas gali pateikti patarimų ir pasiūlyti sprendimą šalims apsvarstyti. Šalys gali sutikti su siūlomu sprendimu, jį atmesti arba susitarti dėl kitokio sprendimo.
4. Tarpininkavimo procedūra vyksta šalies, kuriai pateiktas prašymas, teritorijoje arba, bendru šalių sutarimu, bet kurioje kitoje vietoje ar kitomis priemonėmis.

5. Šalys stengiasi rasti abipusiškai priimtina sprendimą ne vėliau kaip per 60 (šešiasdešimt) dienų nuo tarpininko paskyrimo. Kol bus pasiektas galutinis susitarimas, šalys gali apsvarstyti galimus laikinus sprendimus, ypač jei priemonė susijusi su greitai gendančiomis prekėmis arba kitomis greitai blogėjančios kokybės prekėmis ar paslaugomis.
6. Sprendimas gali būti priimtas Prekybos komiteto sprendimu. Šalių abipusiškai priimtino sprendimo priėmimas gali būti susietas su sąlyga, kad bus užbaigtos visos būtinos vidaus procedūros. Abipusiškai priimtini sprendimai skelbiami viešai, neatskleidžiant informacijos, kurią šalis nurodė esant konfidencialią.
7. Šalių prašymu, tarpininkas šalims pateikia faktinės ataskaitos projektą, kuriame trumpai aprašoma procedūros metu nagrinėta ginčijama priemonė, taikytos procedūros ir pasiektas abipusiškai priimtinas sprendimas, įskaitant galimus laikinus sprendimus. Tarpininkas suteikia šalims galimybę per 15 (penkiolika) dienų pateikti pastabų dėl ataskaitos projekto. Apsvarstęs per tą terminą gautas šalių pastabas tarpininkas per 15 (penkiolika) dienų joms pateikia galutinę faktinę ataskaitą. Faktinėje ataskaitoje šis Susitarimas neaiškinamas.
8. Procedūra baigiama:
  - a) šalims priėmus abipusiškai priimtina sprendimą – jo priėmimo dieną;
  - b) bendru šalių susitarimu bet kuriuo procedūros etapu – to susitarimo dieną;
  - c) po konsultacijų su šalimis – rašytiniu tarpininko pareiškimu, kuriame nurodoma, kad tolesni tarpininkavimo veiksmai būtų nenaudingi, – to pareiškimo dieną arba

- d) rašytiniu šalies pareiškimu, kuris pateikiamas išnagrinėjus visus galimus abipusiškai priimtinius sprendimus pagal tarpininkavimo procedūrą ir apsvarsčius visas tarpininko rekomendacijas ir pasiūlytus sprendimus, – to pareiškimo dieną.

6 STRAIPSNIS

Abipusiškai priimtino sprendimo įgyvendinimas

1. Jei šalys susitaria dėl sprendimo, kiekviena šalis imasi visų jos manymu būtinų priemonių abipusiškai priimtinaam sprendimui įgyvendinti per sutartą laikotarpį.
2. Įgyvendinančioji šalis raštu praneša kitai šaliai apie visus veiksmus ar priemones, kurių imtasi abipusiškai priimtinaam sprendimui įgyvendinti.

7 STRAIPSNIS

Konfidencialumas

Jeigu šalys nesusitaria kitaip ir nedarant poveikio 5 straipsnio 6 daliai, visi procedūros etapai, įskaitant visas rekomendacijas ar pasiūlytus sprendimus, yra konfidencialūs. Tačiau bet kuri šalis gali paviešinti faktą, kad vyksta tarpininkavimo procedūra.

8 STRAIPSNIS

Ryšys su ginčų sprendimo procedūromis

1. Tarpininkavimo procedūra nedaromas poveikis Šalių teisėms ir pareigoms pagal šio Susitarimo ginčų sprendimo procedūras ar bet kurį kitą susitarimą.
  2. Taikydama kitas ginčų sprendimo procedūras pagal šį Susitarimą arba bet kurį kitą susitarimą šalis pagrindimui nenaudoja ar neteikia kaip įrodymų toliau išvardytų dalykų, o kolegija į juos neatsižvelgia:
    - a) pozicijų, kurių kita šalis laikėsi per tarpininkavimo procedūrą, arba informacijos, kuri buvo surinkta pagal 5 straipsnį;
    - b) to, kad kita šalis nurodė norinti sutikti su sprendimu dėl priemonės, dėl kurios buvo pradėta tarpininkavimo procedūra, arba
    - c) tarpininko pateiktų patarimų ar pasiūlymų.
  3. Tarpininkas negali būti kolegijos narys ginčų sprendimo procesuose pagal šį Susitarimą, pagal PPO steigimo sutartį arba pagal bet kurį kitą susitarimą, prie kurio šalys yra prisijungusios, kuriuose nagrinėjamas tas pats klausimas, dėl kurio jis buvo tarpininkas.
-